

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Śniadowo, 2017

Spis treści:

Wstęp.....	4
1. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych	32
1.1. Diagnoza zjawisk społecznych	32
1.1.1. Demografia.....	33
1.1.2. Bezrobocie.....	47
1.1.3. Pomoc społeczna	62
1.1.4. Poziom edukacji	75
1.1.5. Bezpieczeństwo publiczne	76
1.1.6. Aktywność społeczna.....	77
1.1.7. Imprezy na terenie organizowane na terenie Gminy.....	82
2. Diagnoza zjawisk w pozostałych sferach.....	83
2.1. Diagnoza zjawisk w sferze gospodarczej.....	83
2.1.1. Przedsiębiorczość	83
2.2. Diagnoza zjawisk w sferze środowiskowej.....	87
2.2.1. Rzeźba terenu	87
2.2.2. Budowa geologiczna	87
2.2.3. Gleby	88
2.2.4. Kopaliny	89
2.2.5. Powietrze atmosferyczne.....	90
2.2.6. Zasoby przyrodnicze	90
2.3. Uwarunkowania przestrzenno-środowiskowe.....	90
2.3.1. Budynki użyteczności publicznej.....	90
2.3.2. Walory środowiskowe i kulturowe.....	91
2.4. Diagnoza zjawisk w sferze technicznej	95
2.4.1. System drogowy	95
2.4.2. Sieć wodociągowa.....	95
2.4.3. Sieć kanalizacyjna	966
2.4.5. Zasoby mieszkaniowe	966

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

---

3. Obszary zdegradowane i obszary do rewitalizacji	97
3.1. Obszary zdegradowane	97
3.2. Obszar rewitalizacji.....	1022
4. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	104
5. Cele rewitalizacji i kierunki działań	105
6. Lista planowanych projektów rewitalizacyjnych.....	107
7. Mechanizmy zapewnienia komplementarności	1088
8. Indykatywne ramy finansowe	1300
9. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych grup i podmiotów aktywnych w procesie rewitalizacji.....	1322
10. System realizacji programu rewitalizacji.....	1344
11. Monitoring	1355
12. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.....	138
Spis tabel:	139

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Wstęp

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony kompleksowo, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Działania te są skoncentrowane terytorialnie co oznacza, że dotyczą wybranego, niewielkiego obszaru gminy.

Rewitalizacją nie są pojedyncze inwestycje lub działania, takie jak remont drogi, przebudowa budynku, otwarcie nowego przedsiębiorstwa. Podstawą wszystkich działań rewitalizacyjnych jest odpowiedź na problemy społeczne, zaś działania w sferze planistycznej, technicznej, środowiskowej lub gospodarczej mają charakter uzupełniający.

Procesu rewitalizacji nie prowadzi wyłącznie Gmina – udział w niej biorą interesariusze. Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

1. mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
2. mieszkańcy gminy inni niż wymienieni powyżej;
3. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
4. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
5. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
6. organy władzy publicznej;
7. podmioty, inne niż wymienione w pkt. 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Rolą Gminy jest koordynacja i odpowiednie zaprogramowanie tego procesu.

Partycypacyjny charakter rewitalizacji polega na tym, że proces ten programuje się, prowadzi i ocenia przy zapewnieniu aktywnego udziału interesariuszy. Służą temu m.in. konsultacje społeczne.

Zgodnie z „Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju (Warszawa, 02.08.2016 r.) rewitalizacja prowadzona jest na podstawie programu rewitalizacji (PR), który stanowi wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Gmina przed uchwaleniem PR wyznacza dwa obszary. Obszar zdegradowany to fragment jej terytorium, na którym kumulują się problemy społeczne, a także przestrzenne, techniczne, środowiskowe i gospodarcze. Ta część obszaru zdegradowanego, który gmina zamierza rewitalizować, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.

Rewitalizacja jest procesem ciągłym – oceniając i aktualizując PR Gmina może dojść do wniosku, że działań rewitalizacyjnych wymaga inny fragment obszaru zdegradowanego. Wówczas proces dla tego obszaru rozpoczyna się od uchwalenia dla niego PR.

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego, dokonano diagnozy społeczno-gospodarczej Gminy z podziałem całego jej terytorium na 60 obszarów tj.:

- ✓ 42 miejscowości,
- ✓ 18 ulic miejscowości Śniadowo.

Posłużono się wskaźnikami sfery społecznej, gospodarczej, technicznej, funkcjonalno-przestrzennej i środowiskowej. Oprócz wskaźników ilościowych posłużono się również wskaźnikami jakościowymi (np. dotyczącymi sfery ochrony środowiska). Powstałe w wyniku obliczeń i opisu sytuacji wskaźniki podzielono na:

- bardzo korzystne – wartości wskaźników wskazujące na zdecydowanie pozytywną sytuację społeczno-gospodarczą danego obszaru,
- neutralne – wartości wskaźników wskazujące na neutralną sytuację społeczno-gospodarczą danego obszaru,
- niekorzystne – wartości wskaźników wskazujące na poniżej przeciętnej sytuację społeczno-gospodarczą danego obszaru,
- bardzo niekorzystne – wartości wskaźników wskazujące na zdecydowanie złą sytuację społeczno-gospodarczą danego obszaru.

Analizie poddano następujące wskaźniki ilościowe:

1. Wskaźnik procentowego udziału osób pobierających zasiłek do ogólnej liczby mieszkańców zamieszkujących na danym obszarze,
2. Wskaźnik procentowego udziału osób pobierających zasiłek z tytułu ubóstwa do ogólnej liczby mieszkańców zamieszkujących na danym obszarze,
3. Wskaźnik procentowego udziału osób pobierających zasiłek z tytułu bezrobocia do ogólnej liczby mieszkańców zamieszkujących na danym obszarze,
4. Wskaźnik osób bezrobotnych do ogółu ludności zamieszkującej na danym obszarze,

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

---

5. Wskaźnik udziału bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym zamieszkujących na danym obszarze,
  6. Wskaźnik bezrobotnych do 30 roku życia zamieszkujących na danym obszarze,
  7. Wskaźnik udziału osób w wieku nieprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym zamieszkałych na danym obszarze,
  8. Wskaźnik udziału osób w wieku przedprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym zamieszkałych na danym obszarze,
  9. Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców zamieszkujących na danym obszarze,
  10. Liczba budynków użyteczności publicznej wymagająca remontu w ogólnej liczbie budynków,
- Wskaźniki jakościowe:
1. Sfera funkcjonalno-przestrzenna,

Program rewitalizacji gminy wpisuje się w następujące dokumenty strategiczne:

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia Rozwoju Kraju 2020 (SRK) to główna strategia rozwojowa Polski do 2020 r. Wskazuje najważniejsze zadania państwa, które należy zrealizować w najbliższych latach, by przyspieszyć rozwój Polski, orientacyjny harmonogram oraz sposób finansowania zaplanowanych działań. Stanowi bazę dla 9 strategii zintegrowanych, które realizują założone w niej cele i uszczegóławiają ją. SRK jest też zgodna z unijną Strategią Europa 2020

Strategia proponuje podejście dwukierunkowe, polegające na usuwaniu barier i słabości polskiej gospodarki oraz wykorzystaniu jej mocnych stron. SRK wyznacza trzy obszary, na których powinny zostać skoncentrowane fundusze na politykę rozwoju:

- Konkurencyjna gospodarka,
- Spójność społeczna i terytorialna,
- Sprawne i efektywne państwo.

Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka

Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego

- II. 4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej,
- II. 4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego,

Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna.

Cel III.1. Integracja społeczna.

III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym,

III.1.2. Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych,

Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych

III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmocniania potencjału obszarów wiejskich,.

Wspieranie rozwoju ośrodków o znaczeniu lokalnym w zakresie działań rewitalizacyjnych, rozbudowy infrastruktury, zwłaszcza komunikacyjnej, a także poprawy usług użyteczności publicznej i innych funkcji niezbędnych dla inicjowania procesów rozwojowych na poziomie lokalnym.

Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”

Dokument jest ściśle powiązany z krajowymi i unijnymi programami o charakterze strategicznym, takimi jak: „Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju” (DSRK), „Strategia Rozwoju Kraju 2020, aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo” (SRK 2020), „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” (KPZK), „Narodowa Strategia Spójności”, „Krajowy Program Reform” (KPR) oraz strategia „Europa 2020”. Taka spójność celów gwarantuje właściwą realizację polityki gospodarczej w dążeniu do osiągnięcia założonej wizji.

„Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki” bezpośrednio wpisuje się w priorytet unijnej strategii rozwoju „Europa 2020”, którym jest inteligentny i zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu. Poszczególne działania ujęte w „Strategii” przyczynią się bezpośrednio do realizacji celów „Europy 2020”.

Cel główny „Strategii” to wysoce konkurencyjna gospodarka (innowacyjna i efektywna) oparta na wiedzy i współpracy. Przez gospodarkę konkurencyjną należy rozumieć taką gospodarkę, która w relacji do innych krajów (UE, OECD) utrzyma lub osiągnie wyższą dynamikę wzrostu gospodarczego i zatrudnienia oraz doprowadzi do szybkiego zwiększenia poziomu życia obywateli. Należy pamiętać, że na konkurencyjność gospodarki składają się m.in.: zdolność przedsiębiorstw do konkurowania na rynku krajowym oraz zagranicznym, równowaga makroekonomiczna, sprawność aparatu państwowego oraz efektywność jego wsparcia dla gospodarki oraz przedsiębiorców, przedsiębiorczość obywateli, innowacyjność oraz efektywna alokacja czynników produkcji. Z punktu widzenia celów niniejszej strategii szczególne znaczenie będzie mieć innowacyjność i efektywność gospodarki.

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Kierunki interwencji „Strategii” podporządkowane są realizacji czterech celów szczegółowych:

1. Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb działalności innowacyjnej
dostosowanie systemu regulacji gospodarczych do potrzeb efektywnej i innowacyjnej gospodarki;
  - koncentracja wydatków publicznych na działaniach prorozwojowych i innowacyjnych;
  - uproszczenie i zapewnienie spójności i przejrzystości systemu danin publicznych mające na względzie potrzeby efektywnej i innowacyjnej gospodarki;
  - ułatwienie przedsiębiorstwom dostępu do kapitału we wszystkich fazach ich rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem kapitału wysokiego ryzyka i sektora MŚP.
2. Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy
  - podniesienie poziomu i efektywności nauki w Polsce, wzmocnienie powiązań z gospodarką oraz wzrost jej międzynarodowej konkurencyjności;
  - budowa ram dla prowadzenia efektywnej polityki innowacyjności;
  - wspieranie współpracy w tworzeniu i wdrażaniu innowacji;
  - kształtowanie kultury innowacyjnej oraz szersze włączenie społeczeństwa w proces myślenia kreatywnego i tworzenia innowacji;
  - wspieranie rozwoju kadr dla innowacyjnej i efektywnej gospodarki;
  - stworzenie wysokiej jakości infrastruktury informacyjno-komunikacyjnej i rozwój gospodarki elektronicznej.
3. Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców
  - transformacja systemu społeczno-gospodarczego na tzw. „bardziej zieloną ścieżkę”, zwłaszcza ograniczanie energo- i materiałochłonności gospodarki;
  - wspieranie rozwoju zrównoważonego budownictwa na etapie planowania, projektowania, wznoszenia budynków oraz zarządzania nimi przez cały cykl życia.

4. Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki

- wspieranie polskiego eksportu oraz polskich inwestycji za granicą;
- wspieranie napływu innowacyjnych oraz odpowiedzialnych inwestycji, w tym inwestycji zagranicznych;
- promowanie gospodarki polskiej, polskich przedsiębiorstw oraz wizerunku Polski na arenie międzynarodowej.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL) została przyjęta przez Radę Ministrów (uchwała nr 104 Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020).

SRKL jest jedną z dziewięciu strategii sektorowych stanowiących „inne strategie rozwoju” w rozumieniu Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.), realizujących średnio i długookresową strategię rozwoju kraju.

Głównym celem SRKL jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Poza celem głównym w SRKL wyznaczono pięć celów szczegółowych:

- wzrost zatrudnienia;
- wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;
- poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- poprawa zdrowia obywateli oraz podniesienie efektywności opieki zdrowotnej;
- podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.

Realizacja celu głównego oraz celów szczegółowych SRKL odbywać się będzie poprzez działania podejmowane na różnych etapach życia: od wczesnego dzieciństwa, poprzez edukację szkolną, edukację na poziomie wyższym, okres aktywności zawodowej i rodzicielstwa, do starości.

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

To pierwszy dokument rządowy, który w sposób systematyczny podejmuje problematykę budowy wzajemnego zaufania między obywatelami oraz między obywatelami a państwem i jego instytucjami.

Cztery cele szczegółowe *Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020* obejmują:

- wspieranie budowy postaw kooperacji, kreatywności i komunikacji poprzez nowe metody i zmiany w systemie edukacji, zarówno formalnej, jak i pozaformalnej
- wzmacnianie dialogu obywatelskiego oraz rozwój instrumentów ekonomii społecznej
- polepszanie dostępności do wysokiej jakości programów mediów publicznych, a także zasobów kultury
- wzmacnianie sektora kultury i przemysłów kreatywnych, w tym działań na rzecz szkolnictwa artystycznego, nowoczesnych instytucji kultury oraz promocji polskiej kultury za granicą.

Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko perspektywa do 2020 r.

Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko (BEiŚ) obejmuje dwa istotne obszary: energetykę i środowisko oraz określa kluczowe reformy i niezbędne działania, które powinny zostać podjęte w perspektywie do 2020 r.

Głównym celem strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnym i przyszłym pokoleniom, z uwzględnieniem ochrony środowiska, oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę.

Cele szczegółowe i kierunki Strategii to:

1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska

Będzie ono realizowane przez działania obejmujące: racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin, gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, zachowanie bogactwa i różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, uporządkowanie zarządzania przestrzenią.

2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię

Realizacja tego celu obejmuje: lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii i poprawę efektywności energetycznej, zapewnienie bezpieczeństwa dostaw importowanych surowców energetycznych,

modernizację sektora elektroenergetyki zawodowej, w tym przygotowania do energetyki jądrowej, rozwój konkurencji na rynkach paliw i energii oraz umacnianie pozycji odbiorcy, wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii, rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich.

3. Poprawa stanu środowiska

Cel ten będzie realizowany przez: zapewnienie społeczeństwu i gospodarce dostępu do czystej wody, racjonalne gospodarowanie odpadami, ochronę powietrza, w tym ograniczenia oddziaływania energetyki, wspieranie nowych i promocję polskich technologii energetycznych, promocję zachowań ekologicznych i tworzenie „zielonych” miejsc pracy.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010- 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR) to rządowa wizja rozwoju polskich regionów do 2020 roku. Określa najważniejsze wyzwania, założenia i cele polityki regionalnej państwa. Wyznacza też zasady i mechanizmy współpracy pomiędzy rządem a samorządami wojewódzkimi oraz koordynacji działań obu szczebli.

Formalnie KSRR jest jedną z 9 strategii zintegrowanych, która realizuje cele rozwoju kraju nakreślone w Strategii Rozwoju Kraju 2020. Najważniejszym celem KSRR jest wykorzystanie specyficznych atutów (tzw. potencjałów rozwojowych), które ma każdy obszar Polski, dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności.

KSRR wyznacza też trzy cele szczegółowe. Dotyczą one:

- **wzrostu konkurencyjności regionów** (chodzi o rozwijanie potencjałów największych miast i otaczających je gmin oraz tworzenie warunków do korzystania z tego rozwoju przez pozostałe obszary. To w miastach powstaje najwięcej nowych miejsc pracy, innowacyjnych firm, w nich zlokalizowane są szkoły wyższe, instytucje kultury),
- **niwelowania różnic w rozwoju poszczególnych obszarów kraju** (chodzi szczególnie o obszary wiejskie o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług, miasta, które tracą dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze, np. niektóre były stolice województw, obszary przygraniczne czy te części Polski, które nie mają nowoczesnej sieci drogowej czy kolejowej),
- **sprawnego zarządzania polityką rozwoju** (m.in. większa rola województw w prowadzeniu polityki rozwoju, nowe narzędzia polityki regionalnej – kontrakty terytorialne, obserwatoria terytorialne, krajowe i regionalne fora terytorialne).

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Jest to najważniejszy dokument dotyczący ładu przestrzennego Polski. Celem strategicznym KPZK 2030 jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie. Aby zrealizować cel strategiczny sformułowano sześć celów operacyjnych:

- podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej (chodzi o ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego, która sprzyja spójności);
- poprawa spójności wewnętrznej kraju (przez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków do rozwoju oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów);
- poprawa dostępności terytorialnej kraju (przez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej);
- kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski;
- zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa;
- przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego, jako ważnego elementu warunkującego rozwój kraju.

Narodowy Plan Rewitalizacji

Cel główny: poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań.

Powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska

Zagadnienia podjęte w programie odwołują się przede wszystkim do problemu wyprowadzenia społeczeństwa z sytuacji kryzysowej poprzez realizację zadań z zakresu sfery społecznej, funkcjonalno-przestrzennej, środowiskowej, technicznej. Realizacja zadań spowoduje szeroko rozumianą rewitalizację, co w przypadku Gminy Śniadowo wpłynie pozytywnie na stan środowiska naturalnego. Przygotowanie dokumentu poprzedzone zostało wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na podstawie

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

analizy wskaźników ilościowych i jakościowych. Jej celem było określenie obszaru do rewitalizacji w celu wyprowadzenia obszaru ze stanu kryzysowego tym poprawa stanu środowiska naturalnego.

Do opracowania programu wykorzystano powszechnie dostępne dane statystyki publicznej (GUS), strategiczno-planistyczne dokumenty, plany i programy gminy, informacje Urzędów i Instytucji, przeprowadzono konsultacje społeczne wśród mieszkańców gminy.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego

Cel strategiczny

„Zrównoważone zagospodarowanie przestrzeni województwa podlaskiego, sprzyjające rozwojowi społeczno-gospodarczemu, spójności społecznej i terytorialnej, konkurencyjności oraz wykorzystaniu potencjału przyrodniczego, kulturowego i położenia przygranicznego”.

Cele cząstkowe – szczegółowe

Zapewnienie realizacji celu strategicznego wymaga skupienia działań podmiotów publicznych na wybranych elementach zagospodarowania i wyodrębnionych terytoriach poprzez cele cząstkowe, do których należą:

Cel 1. Wzmocnienie spójności województwa w procesie zrównoważonego terytorialnie rozwoju i modernizacji zagospodarowania przestrzennego obszarów wiejskich z wykorzystaniem ich potencjału wewnętrznego, specjalizacji regionalnej i położenia przygranicznego,

Cel 2. Poprawa dostępności terytorialnej zewnętrznej i wewnętrznej województwa podlaskiego, poprzez rozwój infrastruktury transportowej, ze zmniejszeniem kosztów środowiskowych, oraz telekomunikacyjnej i teleinformatycznej,

Cel 3. Osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego województwa, w tym sieci ekologicznej, walorów dziedzictwa kulturowego i krajobrazowych oraz racjonalne użytkowanie ich zasobów Zwiększenie odporności struktury przestrzennej województwa na zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego, naturalne i awariami przemysłowymi oraz zdolności obronnych i ochronnych.

Kierunki i zasady realizacji celów polityki przestrzennej województwa podlaskiego dla miejscowości wiejskich określa cel 2. **Wzmocnienie spójności województwa 6.2. w procesie zrównoważonego terytorialnie rozwoju i modernizacji zagospodarowania przestrzennego obszarów wiejskich z wykorzystaniem ich potencjału wewnętrznego, specjalizacji regionalnej i położenia przygranicznego**

Cel ten, z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych, demograficznych, ekonomicznych oraz istniejącego potencjału zagospodarowania, realizować będzie polityka przestrzenna w obszarach funkcjonalnych wiejskich, ukierunkowana na wspieranie:

- a) zwiększania wewnętrznej integracji i dostępności transportowej województwa,
- b) modernizacji i rozwoju rolnictwa, przetwórstwa rolno-spożywczego i otoczenia rolnictwa,
- c) rozwoju zagospodarowania turystycznego, wypoczynkowego i uzdrowiskowego,
- d) rozwoju obszaru funkcjonalnego przygranicza, wykorzystania specjalizacji regionalnej województwa.

Cel 6.2.2. brzmi: **Wspieranie modernizacji i rozwoju wiejskich obszarów funkcjonalnych**

Obszary wiejskie pełnią funkcje produkcji rolniczej i pozarolniczej, konsumpcji, dostarczania dóbr publicznych oraz miejsca życia, pracy i wypoczynku dla 40% społeczności województwa.

Na obszarach tych istnieje równocześnie większość obszarów: sieci ekologicznej, złóż kopalin, kształtowania zasobów wodnych, zamkniętych sił zbrojnych oraz narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, dla których obowiązują zasady i kierunki działań z celu IV i V. Modernizacja i rozwój obszarów wiejskich kontynuowane będą na zasadzie wielofunkcyjności, z wykorzystaniem ich wewnętrznego potencjału oraz efektów dyfuzji procesów rozwojowych z ośrodków miejskich. Wymagać to będzie wykorzystania także innych niż rolnicze walorów i zasobów tych obszarów, np. ekologicznych, turystycznych, wypoczynkowych, leśnych, surowców mineralnych i energetycznych dla zwiększenia podaży miejsc pracy. Ważne również będzie zwiększenie możliwości zatrudnienia w bardziej produktywnych pozarolniczych sektorach gospodarki. Wielofunkcyjny rozwój wymagać będzie poprawy infrastruktury transportowej, telekomunikacyjnej, elektroenergetycznej średnich i niskich napięć, ochrony środowiska, a także infrastruktury społecznej. Na obszarach wiejskich, z dominującą trwałą funkcją rolniczą, konieczne będzie zwiększenie produktywności działalności rolniczej, w tym poprzez ochronę i racjonalne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Polityka przestrzenna samorządu województwa na rzecz modernizacji i rozwoju zagospodarowania obszarów wiejskich, w ramach interwencji strategicznej, sprzyjająca uaktywnieniu potencjału rozwojowego ich różnych funkcji dla zwiększenia konkurencyjności, stosownie do uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych, krajobrazowych, istniejącego zagospodarowania i dostępności transportowej, realizowana będzie w szczególności poprzez:

a) zasady zagospodarowania przestrzennego rekomendowane do uwzględniania w sporządzanych przez samorządy gminne studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz planach miejscowych, dotyczące:

- ochrony oraz poprawy jakości i struktury rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- organizacji struktury funkcjonalnej sieci osadniczej obszarów wiejskich,
- poprawy i rozwoju zagospodarowania małych miast i wsi,
- poprawy i rozwoju infrastruktury turystycznej, wypoczynkowej i uzdrowiskowej,

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

b) *kierunki wspierania* modernizacji i rozwoju rolnictwa, przetwórstwa rolno spożywczego oraz otoczenia rolnictwa, dotyczące:

- racjonalnego, zrównoważonego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- poprawy struktury i jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- modernizacji i rozwoju przemysłu rolno-spożywczego oraz otoczenia rolnictwa,

c) *kierunki wspierania* poprawy warunków życia w małych miastach oraz wsiach,

d) *kierunki wspierania* rozwoju infrastruktury turystycznej, wypoczynkowej i uzdrowiskowej,

e) *kierunki wspierania* rozwoju obszaru funkcjonalnego przygranicznego,

f) *kierunki wspierania wykorzystania specjalizacji* terytorialnej województwa.

6.2.2.1. Zasady ochrony oraz poprawy jakości i struktury rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym:

1) ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej przed funkcjami konfliktogennymi i przeznaczeniem na cele nierolnicze w planowaniu miejscowym, poprzez:

- a) zaniechanie przeznaczania na cele nierolnicze terenów o uregulowanych stosunkach wodnych w wyniku drenażu lub melioracji, przynajmniej przed upływem okresu amortyzacji nakładów inwestycyjnych poniesionych na te regulacje, z wyłączeniem uzasadnionych potrzeb infrastruktury transportowej i technicznej, obowiązek projektowania modernizacji i realizacji nowych ciągów infrastruktury transportowej i technicznej w sposób minimalizujący kolizje z systemami melioracyjnymi i drenażowymi oraz szybkiego przywracania walorów funkcjonalnych tych systemów na koszt stwarzającego kolizje,
- b) zaniechanie wyznaczania terenów wodochłonnej zabudowy przemysłowej lub terenów eksploatacji powierzchniowej surowców mineralnych o dużym zasięgu odwadniania terenów sąsiadujących na obszarach deficytu wód podziemnych,
- c) wykluczanie lokalizacji zabudowy przemysłowej o dopuszczalnej wysokości emisji zanieczyszczeń mogących zawsze negatywnie oddziaływać na środowisko w wartościowych kompleksach gruntów rolnych i ich bezpośrednim sąsiedztwie,
- d) zalecenia minimalizowania niekorzystnego oddziaływania intensywnego ruchu drogowego na położone w jego bezpośrednim sąsiedztwie wartościowe tereny rolnicze, zwłaszcza w obszarach sieci ekologicznej, poprzez stosowne rozwiązania techniczne ochrony wód i powierzchni ziemi lub sposoby użytkowania rolniczego, określone w ocenie oddziaływania inwestycji na środowisko,
- e) ograniczanie do niezbędnego minimum przeznaczania na cele nierolnicze gruntów rolnych o wysokiej waloryzacji przestrzeni produkcyjnej, strategicznych dla produkcji żywności, w szczególności w studiach i planach miejscowych gmin: Bargłów Kościelny, Augustów, Raczki, Bakałarzewo, Puńsk, Szumowo,

str. 15

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Kołaki Kościelne, Rutki, Kobylin-Borzymy, Sokoły, Kulesze Kościelne, Poświętne, Wysokie Mazowieckie, Nowe Piekuty, Szepietowo, Czyżew, Klukowo, Drohiczyn, Perlejewo, Grodzisk, Dziadkowice, Brańsk, Czyże, Orla, Zawady, Rutki, Wizna, Jedwabne, Przytuły, Stawiski, Mały Płock, Kolno, Grabowo, Wąsosz, Szczuczyn, Grajewo, Radziłów, Krypno, Mońki, Jasionówka, Jaświły, Korycin, Janów, Suchowola, Dąbrowa Białostocka, Nowy Dwór,

f) ograniczanie w gminach jw. przeznaczania na cele nierolnicze zwartych kompleksów gruntów z przewagą III i IV klasy bonitacyjnej oraz zatorfień i zabagnień stanowiących elementy lokalnej sieci ekologicznej, kształtującej stosunki hydrograficzne i klimatyczne. Ograniczanie to dotyczyć powinno w stosownym stopniu także innych gmin wiejskich,

g) zakazy likwidacji zalesień i zadrzewień śródpolnych ważnych dla ekologii, przeciwdziałania erozji powietrznej i wodnej gleb oraz rolniczego krajobrazu kulturowego,

2) poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, poprzez:

a) regulację stosunków wodnych na obszarach rolniczych poza regionalną siecią ekologiczną, dla stworzenia optymalnych warunków hydrologicznych produkcji rolniczej, w tym modernizację istniejących systemów regulacyjnych,

b) modernizację i przebudowę części systemów regulacji stosunków wodnych na użytkach rolnych w obszarach sieci ekologicznej, w kierunku renaturyzacji cieków wodnych i ich dolin, zwiększenia retencji i bezpieczeństwa przeciwpowodziowego upraw rolniczych oraz bioróżnorodności środowiska przyrodniczego, w tym na obszarach ochrony prawnej, zgodnie z dokumentami ochronnymi,

c) dostosowywanie programu rozwoju małej retencji w województwie do potrzeb: przeciwdziałania deficytom wody w obszarach rolniczych i zjawiskom powodziowym, wzbogacania walorów sieci ekologicznej oraz wypoczynku i turystyki, z priorytetem inwestycyjnym zbiorników zabezpieczających równocześnie możliwie największą ilość tych potrzeb,

d) przeprowadzanie procesów scaleń i wymian gruntów, pod kątem:

- poprawy rozłogów gruntów gospodarstw rolnych i tworzenia warunków koncentracji rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- uzyskiwania zwartych powierzchniowo kompleksów gruntów porolnych i marginalnych dla produkcji rolniczej, zwłaszcza Skarbu Państwa, do zalesień,
- wyodrębniania gruntów Skarbu Państwa na potrzeby kształtowania sieci ekologicznej, zagospodarowania wypoczynkowego i turystycznego,
- pozarolniczych inwestycji gospodarczych oraz przedsięwzięć z zakresu infrastruktury, stosownie do polityki przestrzennej w studiach gmin,

e) dokonywanie zalesień gruntów porolnych i marginalnych dla produkcji rolniczej zgodnie z krajowym programem zwiększania lesistości, operatami rolno-leśnymi i planami miejscowymi,

f) tworzenie systemu zadrzewień i zakrzewień jako elementu zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej, chroniącego przed erozją eoliczną i wodną, wzbogacającego tradycyjny uprawowy krajobraz rolniczy oraz sieć ekologiczną.

6.2.2.2. Zasady organizacji struktury funkcjonalnej sieci osadniczej obszarów wiejskich

Zasady określają organizację funkcjonalną sieci osadniczej obszarów wiejskich województwa, w tym: jednostki gminne miejskie, wiejskie i wsie, z rozwojową infrastrukturą funkcji ponadlokalnych (ponadstandardowych) oraz pozostałe wsie. Zasady te rekomenduje się do uwzględniania w studiach gmin i ukierunkowywania wsparcia rozwoju. Strukturę funkcjonalną sieci osadniczej obszarów wiejskich tworzą:

1) małe miasta (z wyłączeniem powiatowych) i wsie gminne z infrastrukturą funkcji standardowych i ponadlokalnych (ponadstandardowych), w tym:

- **standardowych** – edukacji na poziomie podstawowym i gimnazjalnym, administracji, ochrony zdrowia, kultury, sportu i rekreacji oraz mieszkalnictwa rolniczego i pozarolniczego, a także gospodarczymi produkcyjno-usługowymi,
- **ponadlokalnych**, wynikających z potencjału istniejącego zagospodarowania nierolniczego, dziedzictwa kulturowego, środowiska przyrodniczego lub dostępności transportowej. Do grupy tej, z infrastrukturą funkcji ponadlokalnych, należą następujące małe miasta i wsie gminne:

a) wieś Białowieża – z infrastrukturą: naukowo-badawczą instytutów PAN i Ministra Środowiska, edukacji ponadgimnazjalnej o profilu ekologicznym i leśnym oraz obsługi turystyki i wypoczynku o znaczeniu krajowym i międzynarodowym, a potencjalnie i uzdrowiskową – bazujących na walorach Puszczy Białowieskiej z Białowieskim Parkiem Narodowym w sieci Natura 2000, silnie rozwiniętych usługach hotelarskich, turystycznym puszczańskim przejściu granicznym polskobiałoruskim, zróżnicowanym etnicznie dziedzictwie kulturowym i obiektach obsługi gospodarki leśnej,

b) miasto Drohiczyn – z infrastrukturą: szkolnictwa wyższego Diecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego, administracji diecezjalnej, obsługi turystyki i wypoczynku o znaczeniu regionalnym i krajowym (potencjalnie międzynarodowym), bazującymi na bogatym, zróżnicowanym etnicznie dziedzictwie kulturowym i atrakcyjnej krajobrazowo dolinie rzeki Bug w sieci Natura 2000,

c) miasto Goniądz – z infrastrukturą turystyki i wypoczynku o znaczeniu krajowym i międzynarodowym, bazującym na unikalnych walorach Biebrzańskiego Parku Narodowego w sieci Natura 2000, dziedzictwie kulturowym miasta i rozwiniętej infrastrukturze hotelarskiej,

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

- d) miasta Knyszyn, Szczuczyn i Jedwabne oraz wieś Rudka** – z infrastrukturą edukacji ponadgimnazjalnej i obsługi turystyki o znaczeniu regionalnym na bazie dziedzictwa kulturowego, Knyszyn z infrastrukturą leczenia, a Szczuczyn także produkcji i usług w podstrefie Suwalskiej SSE,
- e) miasto Ciechanowiec** – z infrastrukturą obsługi turystyki i wypoczynku, o znaczeniu krajowym i regionalnym, bazującą na obiektach dziedzictwa kulturowego, w tym skansenie i Muzeum Rolnictwa w Ciechanowcu oraz dolinie rzeki Nurzec ze zbiornikiem retencyjnym,
- f) miasto Rajgród i wsie: Wizna, Sztabin, Płaska, Puńsk, Filipów, Przerośl, Bakalarzewo, Wiżajny, Szypliszki, Rutka-Tartak, Jeleniewo, Giby i Trzcianne** – z infrastrukturą turystyki i wypoczynku o znaczeniu regionalnym i krajowym, bazującymi na walorach dziedzictwa kulturowego, w tym w Puńsku litewskiego, walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz rozwijającej się infrastrukturze hotelarskiej i zabudowie letniskowej,
- g) wieś Czeremcha** – z infrastrukturą obsługi międzynarodowego ruchu turystycznego z przejść granicznych z Białorusią i produkcyjno-usługową, w tym logistyczną,
- h) miasto Szepietowo** – z infrastrukturą regionalnego ośrodka doradztwa rolniczego i produkcyjno-usługową,
- i) miasto Czyżew oraz wsie Narew, Narewka i Śniadowo** – z infrastrukturą funkcji produkcyjnej, bazującą na zakładach przemysłowych branży metalowej, spożywczej i budowlanej, w tym w podstrefach Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Czyżewie i Narewce, a także z funkcją turystyczną w Narwi i Narewce,
- j) miasto Lipsk nad Biebrzą** – z infrastrukturą turystyki pielgrzymkowej oraz turystyki aktywnej o znaczeniu regionalnym, bazującej na dolinie rzeki Biebrza w sieci Natura 2000, a potencjalnie także turystyki transgranicznej polsko białoruskiej na bazie projektowanego przejścia granicznego w Lipszczanach,
- k) wieś Krypno** – z infrastrukturą turystyki pielgrzymkowej na bazie obiektu sakralnego,
- l) wieś Mielnik** – z infrastrukturą turystyczną i wypoczynkową o znaczeniu regionalnym i krajowym, bazującą na walorach dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego (doliny rzeki Bug w sieci Natura 2000), a potencjalnie także z funkcją uzdrowiskową na bazie podziemnych wód leczniczych,
- 2) małe miasta i wsie gminne pozostałe** – z infrastrukturą standardowych funkcji publicznych oraz funkcjami mieszkalnictwa i gospodarczymi. W niektórych z nich, w wyniku działań inwestycyjnych wykorzystujących walory położenia oraz korzystne uwarunkowania środowiskowe (np. zbiorniki retencyjne), istnieją warunki do rozwoju funkcji rekreacji i obsługi turystyki o znaczeniu ponadlokalnym (np. Korycin, Kleszczele, Brańsk, Dubicze Cerkiewne),

3) wsie z infrastrukturą funkcji standardowych mieszkalnictwa zagrodowego i nierolniczego oraz gospodarczych nierolniczych, a także **z infrastrukturą funkcji ponadlokalnych publicznych i gospodarczych**, w tym w szczególności:

a) **Kurowo** w gm. Kobylin-Borzymy, **Osowiec-Stacja** w gm. Goniądz, **Drozdowo** w gm. Piątnica, **Biebrza** w gm. Rajgród, **Tybory-Kamianka** w gm. Wysokie Mazowieckie z infrastrukturą naukowo-badawczą, a w Kurowie, Osowcu-Stacji i Drozdowie ponadto obsługi turystyki krajowej i międzynarodowej oraz administracji parków narodowych,

b) **Siemianówka** w gm. Narewka, **Połowce** w gm. Czeremcha – z infrastrukturą obsługi ruchu z przejść granicznych polsko-białoruskich (drogowego w Połowcach, a kolejowego w Siemianówce),

c) **Lipszczany** w gm. Lipsk i **Tokary** w gm. Mielnik – z potencjalną infrastrukturą obsługi ruchu turystycznego z projektowanych przejść drogowych polsko-białoruskich **Czerwony Bór** w gm. Zambrów i **Grądy-Woniecko** w gm. Rutki – z infrastrukturą więziennictwa,

e) **Kozarze** w gm. Ciechanowiec, **Jałówka** i **Sokole** w gm. Michałowo, **Mocieszka** w gm. Jaświły – z infrastrukturą opieki społecznej,

f) **Baciki** w gm. Siemiatycze – z infrastrukturą lecznictwa,

g) **Grabarka** w gm. Nurzec-Stacja, **Ostrożany** w gm. Drohiczyn, **Hodyszewo** w gm. Nowe Piekuty, **Kruszyniany** w gm. Krynki, **Bohoniki** w gm. Sokółka oraz **Krasnybór** w gm. Sztabin – z infrastrukturą obsługi religijnego ruchu pielgrzymkowego oraz turystycznego o znaczeniu regionalnym i krajowym,

h) **Koszki** i **Topczykały** w gm. Orla, **Lewkowo**, **Planta** i **Siemianówka** w gm. Narewka, **Łosośna** w gm. Kuźnica Białostocka, a potencjalnie **Trywieża** w gm. Hajnówka – z infrastrukturą produkcyjno-usługową, w tym przemysłową i logistyczną, bazującą na istniejącym oraz projektowanym zainwestowaniu, bazie surowcowej i infrastrukturze transportowej,

i) **Krzyżewo** w gm. Sokoły i **Czartajew** w gm. Siemiatycze – z infrastrukturą szkolnictwa ponadgimnazjalnego o profilu rolniczym,

4) wsie z istniejącą lub potencjalną infrastrukturą funkcji turystyki i wypoczynku o znaczeniu ponadlokalnym, w poszczególnych rejonach turystyczno-wypoczynkowych, spełniające odpowiednie wymagania,

5) wsie pozostałe – z infrastrukturą standardowych funkcji mieszkalnictwa zagrodowego i nierolniczego, fermowej hodowli zwierząt oraz, wyjątkowo, z funkcji usługowych i gospodarczych pozarolniczych.

6.2.2.3. Zasady poprawy i rozwoju zagospodarowania małych miast i wsi

Zagospodarowywanie małych miast i wsi obszarów wiejskich województwa będzie kształtowane poprzez politykę przestrzenną samorządów i wspierane środkami zewnętrznymi – działania inwestycyjne. Dla

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

---

racjonalizacji tych działań rekomenduje się uwzględnianie w studiach gmin i planach miejscowych następujących zasad zagospodarowania przestrzennego:

- a) dostosowywania rozwoju zabudowy i zagospodarowania terenów do odpowiednich uwarunkowań ekofizjograficznych i wymogów dokumentów ochrony sieci ekologicznych
- b) dostosowywanie zagospodarowania wsi Białowieża i wsi Mielnik oraz ich otoczenia do wymogów potencjalnej funkcji uzdrowskiej określonych w ustawie o lecznictwie uzdrowskim, uzdrowskach i obszarach ochrony uzdrowskiej oraz gminach uzdrowskich,
- c) w zagospodarowywaniu terenów i obiektów objętych ochroną konserwatorską i krajobrazu kulturowego,
- d) utrzymania zwartości zabudowy miast i wsi poprzez:
  - racjonalne wykorzystania rezerw (plomb) w uzbrojonych terenach zabudowanych,
  - przeznaczanie do zagospodarowywania w pierwszej kolejności zdegradowanych terenów i obiektów powojennych i przemysłowych,
  - wyznaczanie nowych terenów budowlanych na gruntach rolnych o możliwie najmniejszej wartości rolniczej, w bezpośrednim sąsiedztwie zwartej zabudowy,
  - dostosowywanie ilości wyznaczanych terenów budowlanych do realnie prognozowanych potrzeb inwestycyjnych, z uwzględnieniem art. 10 ust. 1 pkt 7 oraz ust. 5–7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- e) odchodzenia od monofunkcyjności w przeznaczaniu terenów pod zabudowę na rzecz wielofunkcyjności wewnętrznie niekolizyjnej, wyposażenia małych miast i wsi z priorytetem gminnych w przestrzenie publiczne służące umacnianiu więzi społecznych – place, skwery, zieleń parkową,
- g) zmniejszania odpływów wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacyjnych i odbiorników zewnętrznych poprzez retencję w terenach zabudowy,
- h) preferencji dla pozyskiwania inwestycji gospodarczych przez miasta i wsie z dominującą ponadlokalną funkcją produkcyjno-usługową,
- i) lokalizacji zabudowy produkcyjno-usługowej poza zwartą zabudowę wyjątkowo, na terenach posiadających szczególnie dobrą dostępność kolejową i drogową (np. przy przejściach granicznych, stacjach towarowych, w rejonach skrzyżowań dróg i kolei),
- j) wykluczania lokalizacji oraz eliminowania zawsze uciążliwych dla środowiska obiektów z obszarów małych miast i wsi gminnych oraz innych wsi z dominującą funkcją turystyki i wypoczynku, w tym powiązanych z regionalną siecią ekologiczną,
- k) izolacji przestrzennej kolizyjnej sanitarnie zabudowy,

6.2.2.5. Kierunki wspierania modernizacji i rozwoju rolnictwa, przetwórstwa rolno spożywczego i otoczenia rolnictwa

Kierunki te powinny uwzględniać zasady trwałego rozwoju zrównoważonego uwzględniającego ład ekonomiczny, społeczny i przestrzenny na obszarach wiejskich województwa, przy pełnym zachowaniu ładu ekologicznego.

Restrukturyzację i modernizację rolnictwa, przetwórstwa rolno-spożywczego i otoczenia rolnictwa z uwzględnieniem wielofunkcyjności, tj. tworzenia nowych miejsc pracy zarówno w rolnictwie (usługi, agroturystyka), jak i pozarolniczych, w sferze produkcyjno usługowej oraz obsłudze turystyki i rekreacji, realizować będą:

1) kierunki wspierania modernizacji i rozwoju, zróżnicowane zależnie od typu wiejskich obszarów funkcjonalnych, cechujące się:

- a) w obszarach aktywnie uczestniczących w procesach rozwojowych, wykorzystaniem potencjału rolniczego do zwiększenia towarowości, wydajności, ilości miejsc pracy w rolnictwie i jego obsłudze oraz pozarolniczej,
- b) w pozostałych obszarach zagrożonych marginalizacją społeczną i ekonomiczną, z niskotowarowym rolnictwem, wsparciem działań eliminujących niekorzystne procesy społeczno-ekonomiczne,
- c) na terenach o wysokich walorach przyrodniczych, w szczególności prawnie chronionych sieci ekologicznej, występujących w obu ww. typach obszarów wiejskich, wspieraniem rozwoju gospodarstw o ekstensywnych metodach produkcji rolniczej, produkujących zdrową żywność oraz rozwijających usługi agroturystyczne,
- d) na terenach o dobrej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, występujących również w obu typach ww. obszarów wiejskich mających ukształtowane tradycje i dobre warunki do rozwoju wysokotowarowego rolnictwa, wspieraniem metod produkcji integrowanej, przyjaznych środowisku, i kształtowaniem gospodarstw farmerskich o specjalistycznej produkcji – roślinnej i zwierzęcej,

Strategia rozwoju województwa podlaskiego

W *Strategii...* sformułowano trzy cele strategiczne (priorytety) równe pod względem wagi i znaczenia.

Cel strategiczny 1. Konkurencyjna gospodarka;

Cel strategiczny 2. Powiązania krajowe i międzynarodowe;

Cel strategiczny 3. Jakość życia.

Cel strategiczny 1 Konkurencyjna gospodarka

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

W strukturze gospodarczej województwa podlaskiego dużą rolę odgrywa rolnictwo, w którym produktywność pracy jest niska. Diagnoza procesów rozwojowych wskazuje na niewystarczająco dynamiczny rozwój działów pozarolniczych.

Rolnictwo jest i powinno być niezmiernie ważną gałęzią gospodarki, przy czym konieczne jest dążenie do sprzedaży poza region jedynie wysoko przetworzonych produktów.

Produkcję rolną należy ukierunkować na żywność bezpieczną, wysokiej jakości i wytwarzaną w sposób zrównoważony. Obiektem szczególnej troski powinny być zatem z jednej strony innowacje w rolnictwie oraz sferze produkcji żywności, a z drugiej ochrona dziedzictwa i wsparcie produktów tradycyjnych. Należy dążyć do wzmocnienia pozycji rolników w łańcuchu dostaw żywności poprzez innowacyjne rozwiązania, które sprzyjają przejrzystości, przepływowi informacji i zdolnościom w zakresie zarządzania oraz służą wytwarzaniu nowych produktów wysokiej jakości.

Cel operacyjny 1 Rozwój przedsiębiorczości

Przedsiębiorczość to specyficzna zdolność społeczeństwa do wykorzystania swojego potencjału, oznacza zdolność do wcielania pomysłów w czyn. Obejmuje ona kreatywność, innowacyjność i podejmowanie ryzyka, a także zdolność do planowania przedsięwzięć i prowadzenia ich dla osiągnięcia zamierzonych celów.

Rozwój przedsiębiorczości to także pobudzanie pozarolniczej działalności na obszarach wiejskich oraz poszukiwanie alternatywnych źródeł dochodów dla ludności zamieszkującej na obszarach atrakcyjnych przyrodniczo i objętych ochroną.

Główne kierunki interwencji:

- Promowanie postaw przedsiębiorczych
- Wspieranie powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych

Cel operacyjny 2 Nowoczesna infrastruktura sieciowa

Powszechna dostępność do szerokopasmowego Internetu powinna stać się standardem cywilizacyjnym: warunkuje rozwój społeczeństwa informacyjnego, upowszechnienie korzystania z usług świadczonych drogą elektroniczną, ale także poprawę konkurencyjności podmiotów gospodarczych. Inwestycje w infrastrukturę telekomunikacyjną wpływają na podniesienie atrakcyjności regionu z punktu widzenia zarówno przedsiębiorców, jak i mieszkańców. Kluczową kwestią dla bezpieczeństwa energetycznego

str. 22

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

---

województwa podlaskiego jest stan techniczny obiektów wytwarzających energię oraz gęstość i stan techniczny sieci przesyłowych i dystrybucyjnych. W obecnie istniejącej sieci brak jest rezerwowego zasilania lokalnych sieci. Zły stan techniczny linii energetycznych wpływa negatywnie na bezpieczeństwo energetyczne województwa (zwłaszcza terenów wiejskich) oraz niekorzystnie oddziałuje na rozwój gospodarczy.

Mało wydolna infrastruktura zmniejsza także możliwość wykorzystania zasobów energii odnawialnej. Konieczna jest zatem rozbudowa i modernizacja infrastruktury energetycznej sieci przesyłowej i dystrybucyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem energetyki opartej na energii odnawialnej (np. budowa sieci umożliwiającej dystrybucję energii cieplnej). Działania powinny dotyczyć także rozwoju inteligentnych systemów przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej.

Główne kierunki interwencji:

- Rozbudowa infrastruktury telekomunikacyjnej
- Przebudowa systemu energetycznego
- Wspieranie rozwoju infrastruktury gazowej

Cel strategiczny 2 Powiązania krajowe i międzynarodowe

Ograniczony potencjał gospodarczy i społeczny województwa podlaskiego sprawiają, iż ważne jest poszukiwanie dróg rozwoju w zacieśnianiu współpracy z innymi obszarami, tak w kraju, jak i za granicą. Z perspektywy gospodarki ograniczoność rynku zbytu, ale także potencjału inwestycyjnego rodzimych firm sprawiają, iż dostęp do zewnętrznych rynków produktów i kapitału będzie miał kluczowe znaczenie z punktu widzenia możliwości przyspieszenia rozwoju regionalnego. Potencjał rozwoju współpracy wynika z położenia regionu wzdłuż wschodniej granicy Polski i Unii Europejskiej.

Rynki wschodnie, które w przeszłości stanowiły silny bodziec gospodarczego rozwoju, również w przyszłości powinny być rozpatrywane jako priorytetowe, także w kontekście stymulowania współpracy z partnerami z kraju i z UE. Należy docenić formę kontaktów, jaką jest współpraca transgraniczna, obejmująca wszystkie dziedziny życia. Współpraca transgraniczna może być postrzegana jako sposób na poszerzenie kontaktów społeczności lokalnych, promocji regionu, pozyskania inwestorów zagranicznych, a także wykorzystania doświadczeń międzynarodowych organizacji współpracy regionalnej dla przyspieszenia procesów rozwojowych na obszarze województwa.

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Ważne jest z punktu widzenia rozwoju regionu rozwijanie wszelkich form współpracy i powiązań sieciowych w układach zewnętrznych, poprzez ciągłe komunikowanie się, wymianę informacji, wiedzy, dobrych praktyk oraz tworzenie mniej czy bardziej sformalizowanych powiązań.

Cel operacyjny 1 Atrakcyjność przedsiębiorstw na rynku ponadlokalnym

Wzrost aktywności przedsiębiorstw na rynkach zewnętrznych jest konieczny, by region mógł rozwijać się szybciej, pomimo występujących ograniczeń skali rynku wewnętrznego. Nakłady inwestycyjne w podlaskich firmach utrzymują się na bardzo niskim poziomie. Odbija się to w sposób zasadniczy na konkurencyjności podlaskiej gospodarki i jej zdolności do wzrostu. Jednocześnie barierą rozwoju podlaskich firm jest wysoce ograniczony potencjał rynku lokalnego determinowany względnie niewielką liczbą mieszkańców i ich niskimi dochodami. Niska chłonność regionalnego rynku i ograniczony potencjał inwestycyjny rodzimych przedsiębiorstw sprawiają, że rozwój zewnętrznych powiązań społeczno-gospodarczych województwa jest szansą na wzrost gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy. Do realizacji powyższego celu przyczyniać się powinny inicjatywy służące nawiązywaniu kontaktów gospodarczych, wspieraniu działań marketingowych i promocyjnych na rynkach zewnętrznych oraz promocji regionu uwzględniającej potencjał regionalnej gospodarki.

Główne kierunki interwencji:

- Promocja gospodarcza regionu
- Inicjatywy sprzyjające nawiązywaniu kontaktów gospodarczych oraz wspieranie obecności podlaskich przedsiębiorstw na rynkach zewnętrznych

Cel operacyjny 2 Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej gminy

Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy powinno przyczynić się do wzrostu poziomu nakładów inwestycyjnych ze strony firm regionalnych, jak i inwestorów zewnętrznych. Ta ostatnia kategoria inwestorów oprócz kapitału i wiedzy, zazwyczaj wnosi do regionu także swój udział w sprzedaży na rynkach zewnętrznych. Władze samorządowe powinny więc wyjątkowo aktywnie działać w celu pozyskania takich inwestorów, wykorzystując swoje przewagi oraz adresując ofertę do wyselekcjonowanych odbiorców, dla których słabości gminy mają mniejsze znaczenie.

Główne kierunki interwencji:

- Aktywność informacyjno-promocyjna ukierunkowana na inwestorów (aktywne pozyskiwanie inwestorów)
- Dostępność terenów inwestycyjnych

Cel operacyjny 3 Rozwój partnerskiej współpracy transgranicznej

Bardzo ważna jest poprawa transgranicznych zdolności do współpracy na poziomie regionalnym i lokalnym. Istotą współpracy powinna być wymiana informacji, doświadczeń, dobrych praktyk i kadr. Istotna jest również współpraca instytucji publicznych, przede wszystkim jednostek samorządu terytorialnego na obszarach przygranicznych, szczególnie w zakresie wspólnego planowania strategicznego i przestrzennego. Warto wykorzystywać możliwości współpracy gospodarczej bazującej na wspólnych projektach oraz wykorzystywaniu potencjałów przedsiębiorczości po obu stronach granic. Rozwój partnerskiej współpracy z sąsiadami ze Wschodu powinien opierać się także na potencjale oraz istniejących już doświadczeniach ośrodków naukowych regionu. Można mieć nadzieję, że partnerzy po wschodniej stronie granicy będą zainteresowani podejmowaniem równoległych działań w zakresie: ułatwień w przekraczaniu granicy, budowy infrastruktury technicznej zapewniającej spójność obszarów przygranicznych, budowy kluczowych szlaków komunikacyjnych zapewniających dostępność transportową regionów w ujęciu międzynarodowym, wspierania rozwoju transgranicznych kontaktów społeczno-gospodarczych.

Główne kierunki interwencji:

- Wykorzystanie potencjałów rozwojowych obszaru przygranicznego
- Tworzenie powiązań formalnych i nieformalnych oraz sieci współpracy
- Ochrona wspólnego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego obszaru pogranicza

Cel operacyjny 4 Podniesienie zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacyjnej regionu

Jedną z najważniejszych determinant rozwoju regionalnego jest dostępność transportowa

oparta o nowoczesny, sprawny i wydajny system transportowy, na który składa się system dróg różnych kategorii, linie kolejowe oraz transport lotniczy. Dostępność transportowa zaliczana jest do najważniejszych czynników decydujących o atrakcyjności inwestycyjnej regionu, w tym warunkuje

możliwości rozwoju turystyki. Niezbędne jest połączenie gminy z lokalnymi, krajowymi ośrodkami wzrostu, w tym poprawa dostępności komunikacyjnej która warunkuje dodatkowo dostęp do usług publicznych.

Główne kierunki interwencji:

- Poprawa zewnętrznej dostępności transportowej regionu
- Wzmocnienie spójności terytorialnej poprzez wspieranie wewnętrznej dostępności transportowej
- Efektywny system transportu publicznego

Cel strategiczny 3 Jakość życia

Wszystkie działania władzy publicznej powinny sprzyjać kształtowaniu się wysokiej jakości życia obywateli. Na jakość życia wpływa niewątpliwie wysokość dochodów i związany z tym wzrost gospodarczy, mierzony tradycyjnie wskaźnikiem PKB.

Istnieje jednak szereg innych czynników także silnie warunkujących jakość życia.

Docenienie szerszych determinant dobrostanu ludzi znajduje wyraz w poszukiwaniu nowych wskaźników, do których można zaliczyć indeks HDI. Ocenia on kraje na trzech płaszczyznach: „długie i zdrowe życie”, „wiedza” i „dostatni standard życia”. Podejmowanie działań w tych obszarach w województwie podlaskim może znacząco poprawiać jakość życia, a nawet zapewnić szczególnie uprzywilejowaną pozycję w tym zakresie na tle innych regionów nie tylko w Polsce, ale i w skali Unii Europejskiej. Należy podkreślić, że w województwie podlaskim występuje już obecnie szereg czynników sprzyjających wysokiej jakości życia. Należy do nich zaliczyć: zachowane środowisko naturalne, niskie zatłoczenie, wysoką jakość usług medycznych czy wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego.

Cel operacyjny 1 Zmniejszenie negatywnych skutków problemów demograficznych

Problemy demograficzne, takie jak spadek liczby ludności, starzenie się społeczeństwa, presja migracyjna, dysproporcje w rozmieszczeniu siły roboczej, wskazywane są jako kluczowe wyzwania polityki społeczno-gospodarczej. W świetle ciągle zmniejszającej się liczby mieszkańców nieuniknione jest podjęcie działań mających na celu neutralizowanie efektów zmian demograficznych, w tym podtrzymanie aktywności zawodowej i społecznej, w szczególności osób starszych, rozwój usług

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

---

opiekuńczych i opieki długookresowej nad osobami zależnymi, rozwój infrastruktury związanej z czasem wolnym z uwzględnieniem potrzeb osób starszych. Istotnym obszarem działania będzie tworzenie warunków sprzyjających godzeniu ról rodzinnych i zawodowych, w tym poprzez rozwój systemu opieki nad dziećmi. Należy poprawić dostępność oraz jakość edukacji przedszkolnej. Przy stale zmniejszającej się liczbie osób w wieku edukacji szkolnej sektor edukacji formalnej będzie musiał się dostosować do zapewnienia usług i poprawy jakości kształcenia ustawicznego.

Metodą łagodzenia skutków niżu demograficznego jest także zwiększanie uczestnictwa w rynku pracy, tworzenie elastycznych warunków pracy, w tym zatrudnienia w niepełnym wymiarze godzin bądź telepracy oraz pomoc pracownikom, zwłaszcza starszym, w nabyciu i podtrzymaniu umiejętności i kwalifikacji niezbędnych do pracy.

Główne kierunki interwencji:

- Wspieranie rodzin w opiece nad dzieckiem i osobami zależnymi
- Rozwój nowoczesnych, dobrze adresowanych usług społecznych
- Wsparcie aktywności zawodowej i społecznej osób starszych, umożliwiające lepsze wykorzystanie ich potencjału

Cel operacyjny 2 Poprawa spójności społecznej

Jednym z zasadniczych celów Strategii Europa 2020 jest eliminacja ryzyka ubóstwa i wykluczenia.

Poprawa spójności społecznej jest możliwa poprzez wsparcie grup najbiedniejszych, odniesienie do solidarności pokoleń – niwelowanie ubóstwa, wspieranie młodzieży, osób niepełnosprawnych i imigrantów. Istotnym elementem będzie zwiększenie dostępu do różnego rodzaju usług społecznych, co sprzyjać będzie ograniczaniu pogłębiania się sfery ubóstwa.

Kluczowe będzie wzmocnienie roli ekonomii społecznej poprzez wspieranie rozwoju przedsiębiorczości społecznej i innych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz rozwój współpracy instytucjonalnej na rzecz ekonomii społecznej. Priorytetowo traktowane będą działania z zakresu aktywnej integracji.

Kierunki interwencji:

- Współpraca i rozwój potencjału instytucjonalnego w obszarze pomocy i integracji społecznej

- Wspieranie osób wykluczonych społecznie, zagrożonych wykluczeniem społecznym, dysfunkcją lub przeżywających trudności

Cel operacyjny 3 Poprawa stanu zdrowia społeczeństwa oraz bezpieczeństwa publicznego

Uznając wiodącą rolę administracji rządowej w realizacji działań dotyczących sfery bezpieczeństwa publicznego, jako jednego z zadań państwa, kluczowe będzie wspomaganie działań prowadzonych w tym zakresie przez administrację rządową oraz podejmowanie inicjatyw służących wdrożeniu mechanizmów i instrumentów zapewniających większą integrację i lepszą koordynację działań w tej sferze. Obszarem szczególnej uwagi będzie poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Główne kierunki interwencji:

- Poprawa efektywności systemu opieki zdrowotnej w województwie
- Kształtowanie prozdrowotnego stylu życia
- Wzrost efektywności działania podmiotów i służb bezpieczeństwa publicznego i ratownictwa

Cel operacyjny 4 Ochrona środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami

Rozwój gospodarki jest zawsze związany z korzystaniem z zasobów naturalnych.

Większość zasobów jest jednak ograniczona ilościowo bądź odnawia się w długim czasie. Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów, w tym przestrzeni, jest więc priorytetem w kontekście zapewnienia ich dostępności dla przyszłych pokoleń.

Dobry stan środowiska gminy nie zwalnia z troski o środowisko i z obowiązku stałego przeciwdziałania czynnikom oraz zjawiskom negatywnie oddziałującym na różnorodność biologiczną. Także ochrona krajobrazu należy do najważniejszych działań podejmowanych w ramach planowania zagospodarowania przestrzennego.

W trosce o zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wód dobrej jakości na potrzeby gospodarki i społeczeństwa, należy dążyć do jak najlepszego oczyszczania ścieków komunalnych i przemysłowych, a także do propagowania zmian sposobu gospodarowania w zlewni, tak aby doprowadzić do zmniejszenia ryzyka zanieczyszczenia wód ze źródeł rozproszonych (rolniczych). Szczególnie intensywne działania powinny być skierowane na jak najskuteczniejszą ochronę głównych zbiorników wód podziemnych oraz stref ochrony ujęć wód podziemnych i powierzchniowych. Efektywna gospodarka wodna powinna

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

---

prorowadzić także do utrzymania niezbędnej ilości zasobów wody oraz usuwania bądź zmniejszania wszelkich zagrożeń związanych z jej deficytem i nadmiarem. Wsparcie w tym zakresie ukierunkowane zostanie w szczególności na wykorzystanie inżynierii ekologicznej. Wspierane będą inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, w tym systemy odbioru ścieków komunalnych, budowa oczyszczalni ścieków, poprawa parametrów istniejących oczyszczalni, jak również wspieranie gospodarki osadami ściekowymi. Na terenach o zabudowie rozproszonej, w tym w szczególności na obszarach wiejskich, promowany będzie rozwój indywidualnych systemów oczyszczania ścieków. Na terenie gminy głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń powietrza są: rozproszone źródła emisji z sektora komunalno bytowego, a także zanieczyszczenia komunikacyjne. Działania prorozwojowe koncentrować się będą wokół ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza z energetyki i transportu drogowego, w tym gazów cieplarnianych i pyłów oraz rozpowszechnienia technologii zwiększających efektywność produkcji i wykorzystania energii.

Celem zrównoważonej gospodarki odpadami jest ochrona środowiska i zdrowia ludzkiego poprzez zapobieganie powstawaniu i zmniejszanie niekorzystnego oddziaływania związanego z wytwarzaniem i gospodarowaniem odpadami oraz, pośrednio, poprawa efektywności użytkowania zasobów nieodnawialnych środowiska.

Priorytetowym kierunkiem interwencji jest wdrożenie selektywnego zbierania/odbierania odpadów komunalnych i objęcie nim wszystkich mieszkańców i organizacji gminy.

Wszystkie organiczne odpady komunalne i odpady z przemysłu spożywczego powinny być zagospodarowane energetycznie.

Istotnym kierunkiem działań będzie wspieranie efektywności energetycznej, m.in. poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym oraz zwiększanie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, takiej jak np. oświetlenie.

Główne kierunki interwencji:

- Edukacja ekologiczna i zwiększenie aktywności prośrodowiskowej społeczeństwa
- Ochrona powietrza, gleb, wody i innych zasobów
- Efektywny system gospodarowania odpadami

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

- Gospodarka niskoemisyjna (w tym efektywność energetyczna)
- Ochrona zasobów przyrodniczych i wartości krajobrazowych oraz odtwarzanie i renaturalizacja ekosystemów zdegradowanych.

Obszary Strategicznej Interwencji

Obszary te nie są utożsamiane, jak niegdyś, wyłącznie z problemami i obszarami problemowymi. OSI są obszarami województwa podlaskiego, gdzie dostrzegana jest potrzeba realizacji celów strategicznych, by wzmocnić potencjały regionu lub zlikwidować jego słabości. Obszary Strategicznej Interwencji są również wyznaczane na poziomie krajowym (np. Polska Wschodnia). Dodatkowo podejście terytorialne zakłada odejście od postrzegania obszarów przez pryzmat granic administracyjnych na rzecz ich indywidualnych potencjałów, barier i wzajemnych zależności. Efektywność polityki rozwoju jest uwarunkowana analizą barier i potencjałów oraz właściwego dostosowania interwencji do specyfiki poszczególnych obszarów.

Zgodnie ze znowelizowaną Strategią rozwoju województwa podlaskiego do roku 2020 obszar województwa podzielony został na 6 strategicznych obszarów interwencji.

Są to :

- Białystok i jego obszar funkcjonalny
- Subregionalne ośrodki wzrostu do których należy zaliczyć były miasta wojewódzkie Łomża i Suwałki
- Miasta powiatowe
- Obszary wiejskie
- Obszar przygraniczny
- Gminy, których rozwój uwarunkowany jest siecią NATURA 2000

Według powyższego podziału gmina Śniadowo zaliczona jest do 4 SOI Obszary wiejskie

Obszary wiejskie – określane są w polityce rolnej i rozwoju wsi jako gminy wiejskie oraz gminy miejsko-wiejskie, w których główne miasto liczy poniżej 5000 mieszkańców. Obszary te zajmują zdecydowaną większość województwa podlaskiego, są jednocześnie bardzo zróżnicowane i dlatego pełnią różne funkcje, od typowo rolniczych, przez turystyczne, do funkcji podmiejskich mieszkaniowych. Oznacza to, że na obszarach wiejskich będą realizowane bardzo różnorodne instrumenty rozwoju powiązane z paletą celów strategicznych i operacyjnych. Przede wszystkim gminy wiejskie i wskazane miejsko-wiejskie muszą zostać wsparte instrumentami podnoszącymi jakość kapitału ludzkiego, od początkowego okresu przedszkolnego, po działania z zakresu kształcenia ustawicznego. Interwencja w tym zakresie powinna przyczynić się również do wzrostu przedsiębiorczości i umiejętności

str. 30

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

---

konkurowania na rynkach pracy. Z uwagi na przyjęty w regionie model energetyki rozproszonej, obszary wiejskie to główne miejsce lokalizacji inwestycji dotyczących produkcji energii opartej na odnawialnych źródłach energii.

Szczególnym obszarem zainteresowania polityki regionalnej w tej grupie gmin powinny stać się inicjatywy lokalne, których celem będzie rozwój kapitału społecznego oraz kształtowanie więzi lokalnych. Gminy wiejskie wymagają również poprawy dostępności komunikacyjnej do ośrodków powiatowych, a także działań w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, w tym teleinformatycznej. Dostęp do nowoczesnej infrastruktury będzie wpływał pozytywnie na gminy typowo rolnicze, jak i turystyczne, przy jednoczesnym otwarciu na lokalną przedsiębiorczość. Z uwagi na potrzebę zróżnicowania wsparcia, zwłaszcza w przypadku wykorzystania instrumentarium zintegrowanego terytorialnego podejścia, konieczne będzie wyłączenie z obszarów wiejskich gmin stanowiących obszary funkcjonalne ośrodka wojewódzkiego oraz pozostałych ośrodków subregionalnych. Ich funkcje i problemy społeczno-gospodarcze są odmienne od pozostałych obszarów wiejskich.

Program Rozwoju Lokalnego Gminy Śniadowo na lata 2015-2020

W dokumencie wyznaczono następujące cele strategiczne:

Cel strategiczny 1. Konkurencyjna gospodarka;

Cel strategiczny 2. Powiązania krajowe i międzynarodowe;

Cel strategiczny 3. Jakość życia.

A zatem LPR będzie spójny z następującymi celami strategicznymi:

Cel strategiczny 1. Konkurencyjna gospodarka;

Cel strategiczny 3. Jakość życia.

Do celów tych zostały przypisane dodatkowo cele operacyjne

Cel strategiczny 1 Konkurencyjna gospodarka;

Cele operacyjne:

Cel operacyjny 1 Rozwój przedsiębiorczości

Główne kierunki interwencji:

- Promowanie postaw przedsiębiorczych
- Wspieranie powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych

Cel strategiczny 3 Jakość życia

Cel operacyjny 1 Zmniejszenie negatywnych skutków problemów demograficznych

Główne kierunki interwencji:

- Wspieranie rodzin w opiece nad dzieckiem i osobami zależnymi
- Rozwój nowoczesnych, dobrze adresowanych usług społecznych
- Wsparcie aktywności zawodowej i społecznej osób starszych, umożliwiające lepsze wykorzystanie ich potencjału

Cel operacyjny 2 Poprawa spójności społecznej

Kierunki interwencji:

- Współpraca i rozwój potencjału instytucjonalnego w obszarze pomocy i integracji społecznej
- Wspieranie osób wykluczonych społecznie, zagrożonych wykluczeniem społecznym, dysfunkcją lub przeżywających trudności

Cel operacyjny 3 Poprawa stanu zdrowia społeczeństwa oraz bezpieczeństwa publicznego

Główne kierunki interwencji:

- Poprawa efektywności systemu opieki zdrowotnej w województwie
- Kształtowanie prozdrowotnego stylu życia
- Wzrost efektywności działania podmiotów i służb bezpieczeństwa publicznego i ratownictwa

1. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

1.1. Diagnoza zjawisk społecznych

Gmina Śniadowo położona jest w południowej części powiatu łomżyńskiego, na obszarze "Zielonych Płuc Polski". Przebiega przez nią droga wojewódzka Nr 677 biegnąca z Warszawy na Pojezierze Mazurskie i Suwalsko- Augustowskie, oraz linia kolejowa Ostrołęka-Białystok.

Większości mieszkańców gminy utrzymuje się z pracy w rolnictwie. Specjalizacją tutejszych rolników jest chów bydła mlecznego. Mleko o wysokiej jakości dostarczane jest do Okręgowej Spółdzielni

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Mleczarskiej w Piątnicy. Znaczący udział w produkcji rolnej mają też gospodarstwa produkujące trzodę chlewną. Pozostała część mieszkańców gminy pracująca poza rolnictwem, pracuje w większości w zakładach zlokalizowanych na terenie gminy oraz w oddalonej o 15 km Łomży.

Gmina zajmuje obszar 16 259 ha, co stanowi 12,0% powierzchni powiatu łomżyńskiego i 0,8% powierzchni województwa podlaskiego. Sąsiaduje z gminami: od północy z gminą Łomża, od wschodu z gminą Zambrów, od południa z gminą Szumowo i gminami województwa mazowieckiego (Lubotyń, Czerwin), od zachodu z gminą Troszyn (woj. mazowieckie) i gminą Miastkowo.

Sieć osadnicza gminy liczy łącznie 43 jednostek osadniczych o bardzo dużym zróżnicowaniu pod względem wielkości; od liczących 1213 - Śniadowo i 436 –Szczepankowo do wsi liczących poniżej 50 mieszkańców: Żebry Kolonia, Kołaczki, Konopki Młode, Zalesie – Poczynki, Zalesie – Wypychy i Grabowo. Przeciętna wielkość wsi wynosi 139 osób i należy do jednej z mniejszych w powiecie łomżyńskim. Jest to związane z występowaniem znacznej ilości wsi małych i bardzo małych - 24 wsi spośród 43 liczy mniej niż 100 mieszkańców.

1.1.1. Demografia

Tabela 1. Liczba mieszkańców na terenie poszczególnych miejscowości

Miejscowości	Liczba mieszkańców
Brulin	87
Chomentowo	142
Dębowo	136
Duchny Młode	87
Grabowo	34
Jakać Borki	98
Jakać Dworna	73
Jakać Młoda	100
Jastrząbka Młoda	119
Jemielite Wypychy	77

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Kołaczki	43
Konopki Młode	58
Koziki	188
Mężenin	75
Młynik	125
Olszewo	80
Osobne	67
Ratowo-Piotrowo	189
Sierzputy Marki	77
Sierzputy Zagajne	75
Stara Jakać	125
Stara Jastrząbka	54
Stare Duchny	105
Stare Jemielite	77
Stare Konopki	80
Stare Ratowo	246
Stare Szabły	133
Strzeszewo	59
Szabły Młode	133
Szczepankowo	406
Truszki	133
Uśnik	150
Uśnik Dwór	66
Uśnik Kolonia	77
Wierzbowo	200

str. 34

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Wszerzecz	82
Wszerzecz Kolonia	87
Zagroby	44
Zalesie Poczynki	39
Zalesie Wypychy	30
Żebry	76
Żebry Kolonia	37
Śniadowo	
Cmentarna	37
Kolejowa	253
Kościelna	60
Krótką	16
Leśna	49
Łąkowa	54
Łomżyńska	136
Milewek	12
Nowa	22
Ogrodowa	72
Ostrołęcka	75
Przytuły	0
Rynek	70
Skowronki	66
Stara Stacja	69
Szeroka	23
Szosowa	184

str. 35

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Spokojna	4
-----------------	---

Źródło: Informacje uzyskane w Urzędzie Gminy Śniadowo

Według stanu na 31.12.2016 roku, obszar Gminy zamieszkiwało 5571 mieszkańców.

Ogólna powierzchnia Gminy to: 16260 ha.

Tabela 2. Podział mieszkańców na grupy ekonomiczne zamieszkałe na poszczególnych obszarach

Miejscowości	Mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym	Mieszkańcy w wieku produkcyjnym	Mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym
Brulin	15	51	21
Chomentowo	33	90	20
Dębowo	14	80	41
Duchny Młode	23	53	11
Grabowo	8	16	10
Jakać Borki	25	62	10
Jakać Dworna	14	37	21
Jakać Młoda	17	61	20
Jastrząbka Młoda	23	70	26
Jemielite Wypychy	20	38	15
Kołaczki	9	23	10
Konopki Młode	20	32	6
Koziki	28	123	37
Mężenin	20	46	9
Młynik	35	78	12
Olszewo	8	45	25
Osobne	11	42	14

str. 36

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Ratowo-Piotrowo	36	125	28
Sierzputy Marki	17	50	10
Sierzputy Zagajne	14	41	19
Stara Jakać	29	72	23
Stara Jastrząbka	12	33	8
Stare Duchny	20	70	14
Stare Jemielite	18	44	15
Stare Konopki	19	49	12
Stare Ratowo	51	156	35
Stare Szabły	30	68	34
Strzeszewo	8	38	12
Szabły Młode	24	78	26
Szczepankowo	84	261	60
Truszki	31	78	24
Uśnik	31	90	27
Uśnik Dwór	12	43	10
Uśnik Kolonia	19	43	14
Wierzbowo	34	135	32
Wszerecz	17	45	19
Wszerecz Kolonia	15	54	18
Zagrobny	7	23	14
Zalesie Poczynki	1	27	10
Zalesie Wypychy	7	17	6
Żebry	10	44	19
Żebry Kolonia	7	21	8

str. 37

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Śniadowo			
Cmentarna	7	25	4
Kolejowa	43	165	42
Kościelna	10	38	10
Krótką	0	14	2
Leśna	16	30	3
Łąkowa	10	43	1
Łomżyńska	19	86	22
Milewek	4	5	3
Nowa	0	16	6
Ogrodowa	14	55	3
Ostrołęcka	16	42	16
Przytuły	0	0	0
Rynek	11	37	19
Skowronki	8	44	12
Stara Stacja	10	43	10
Szeroka	3	18	2
Szosowa	42	102	35
Spokojna	3	1	0

Na terenie Gminy zamieszkuje 1092 (19,6 %) osoby w wieku przedprodukcyjnym, 3416 (61,3%) osób w wieku produkcyjnym i 995 (19,1,%) osób w wieku poprodukcyjnym.

Wskaźnik procentowego udziału mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym do udziału osób w wieku produkcyjnym zamieszkujących na danym obszarze.

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Wskaźnik liczony jako stosunek osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) do liczby osób w wieku produkcyjnym zamieszkujących na danym obszarze.

Zgodnie z definicją Głównego Urzędu Statystycznego – wiek poprodukcyjny- jest to przedział wiekowy, w którym człowiek zwykle kończy już pracę zawodową. Zgodnie z najczęściej stosowaną klasyfikacją w wieku poprodukcyjnym znajdują się kobiety w wieku 60 lat i więcej oraz mężczyźni w wieku 65 lat i więcej.

Wiek przedprodukcyjny – Przedział wiekowy obejmujący osoby, które nie ukończyły 18 lub 15 roku życia w zależności od przyjętej klasyfikacji. Jest to wiek, w którym ludzie zazwyczaj nie podejmują pracy z powodu kształcenia się lub nie mogą być zatrudnione na mocy przepisów kodeksu pracy ze względu na za zbyt niski wiek.

Tabela 3. Wskaźnik procentowego udziału mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym liczby osób w wieku produkcyjnym zamieszkujących na danym obszarze

Miejscowości	Wskaźnik obciążenia demograficznego
Brulin	70,6
Chomentowo	58,9
Dębowo	68,8
Duchny Młode	64,2
Grabowo	112,5
Jakać Borki	56,5
Jakać Dworna	94,6
Jakać Młoda	60,7
Jastrząbka Młoda	70,0
Jemielite Wypychy	92,1

str. 39

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Kolaczki	82,6
Konopki Młode	81,3
Koziki	52,8
Mężenin	63,0
Młynik	60,3
Olszewo	73,3
Osobne	59,5
Ratowo-Piotrowo	51,2
Sierzputy Marki	54,0
Sierzputy Zagajne	80,5
Stara Jakać	72,2
Stara Jastrząbka	60,6
Stare Duchny	48,6
Stare Jemielite	75,0
Stare Konopki	63,3
Stare Ratowo	55,1
Stare Szabły	94,1
Strzeszewo	52,6
Szabły Młode	64,1
Szczepankowo	55,2
Truszki	70,5
Uśnik	64,4
Uśnik Dwór	51,2
Uśnik Kolonia	76,7
Wierzbowo	48,9

str. 40

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Wszerzecz	80,0
Wszerzecz Kolonia	61,1
Zagroby	91,3
Zalesie Poczynki	40,7
Zalesie Wypychy	76,5
Żebry	65,9
Żebry Kolonia	71,4
Śniadowo	
Cmentarna	44,0
Kolejowa	51,5
Kościelna	52,6
Krótką	14,3
Leśna	63,3
Łąkowa	25,6
Łomżyńska	47,7
Milewek	140,0
Nowa	37,5
Ogrodowa	30,9
Ostrołęcka	76,2
Przytuły	0
Rynek	81,1
Skowronki	45,5
Stara Stacja	46,5
Szeroka	27,8
Szosowa	75,5

str. 41

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Spokojna	300,0
----------	-------

Średni wskaźnik dla Gminy udziału osób w wieku nieprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym zamieszkujących na danym obszarze wynosi 61,1%.

Największy odsetek ludzi w wieku nieprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku produkcyjnym zamieszkuje na obszarze miejscowości:

- Brulin – 70,6%,
- Dębowo- 68,8 %,
- Grabowo – 112,5%,
- Jakać Dworna – 94,6%,
- Jastrząbka Młoda – 70,0%,
- Jemielite Wypychy- 92,1%,
- Kołaczki – 82,6%,
- Konopki – 81,3%,
- Olszewo – 73,3%,
- Sierzputy – 80,5%,
- Stara Jakać – 72,2 %,
- Stare Jemielite – 75,0%,
- Stare Szabły – 94,1%,
- Szabły Młode – 64,1%,
- Truszki – 70,5%,
- Uśnik – 64,4%,
- Uśnik Kolonia 76,7%,
- Wszerzecz- 80,0%,
- Zagroby – 91,3%,
- Zalesie Wypychy – 76,5%,
- Żebry- 65,9%,
- Żebry Kolonia – 71,4%,
- Śniadowo ulice: Milewek – 140%, Ostrołęcka – 76,2%, Rynek -81,1%, Spokojna – 300%.

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Najmniejszy odsetek ludzi w wieku nieprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku produkcyjnym zamieszkuje na obszarze miejscowości:

- Koziki – 52,8%,
- Ratowo Piotrowo- 51,4%,
- Stare Duchny – 48,6%,
- Strzeszewo- 52,6%,
- Uśnik Dwór – 51,2%,
- Zalesie – Poczynki – 40,7%,
- Śniadowo: Cmentarna- 44%, Kolejowa – 51,5%, Kościelna – 52,6%, Krótka – 14,3%, Łąkowa – 25,6%, Nowa – 37,5%, Ogrodowa- 30,9%, Skowronki – 45,5%, Stara Stacja- 46,5%, Szeroka – 27,8%.

Wskaźnik procentowego udziału mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym liczby osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkujących na danym obszarze

Wskaźnik procentowego udziału mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym liczby osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkujących na danym obszarze liczony jako stosunek liczby osób w wieku przedprodukcyjny do liczby osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkujących na danym obszarze.

Tabela 4. Wskaźnik procentowego udziału mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym liczby osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkujących na danym obszarze

Miejscowości	Wskaźnik procentowego udziału osób w wieku przedprodukcyjnym osób w wieku poprodukcyjnym
Brulin	71,4
Chomentowo	165,0
Dębowo	34,1
Duchny Młode	209,1
Grabowo	80,0
Jakać Borki	250,0
Jakać Dworna	66,7

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Jakać Młoda	85,0
Jastrząbka Młoda	88,5
Jemielite Wypychy	133,3
Kolaczki	90,0
Konopki Młode	333,3
Koziki	75,7
Mężenin	222,2
Młynik	291,7
Olszewo	32,0
Osobne	78,6
Ratowo-Piotrowo	128,6
Sierzputy Marki	170,0
Sierzputy Zagajne	73,7
Stara Jakać	126,1
Stara Jastrząbka	150,0
Stare Duchny	142,9
Stare Jemielite	120,0
Stare Konopki	158,3
Stare Ratowo	145,7
Stare Szabły	88,2
Strzeszewo	66,7
Szabły Młode	92,3
Szczepankowo	140,0
Truszki	129,2
Uśnik	114,8

str. 44

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Uśnik Dwór	120,0
Uśnik Kolonia	135,7
Wierzbowo	106,3
Wszerecz	89,5
Wszerecz Kolonia	83,3
Zagroby	50,0
Zalesie Poczynki	10,0
Zalesie Wypychy	116,7
Żebry	52,6
Żebry Kolonia	87,5
Śniadowo	
Cmentarna	175,0
Kolejowa	102,4
Kościelna	100,0
Krótką	0,0
Leśna	533,3
Łąkowa	1000,0
Łomżyńska	86,4
Milewek	133,3
Nowa	0,0
Ogrodowa	466,7
Ostrołęcka	100,0
Przytuły	0
Rynek	57,9
Skowronki	66,7

str. 45

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Stara Stacja	100,0
Szeroka	150,0
Szosowa	120,0
Spokojna	0

Źródło: Obliczenia własne

Średni wskaźnik osób w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do liczby osób w wieku poprodukcyjnym dla Gminy Śniadowo wynosi 109,7.

Najbardziej intensywny proces starzenia społeczeństwa, czyli najniższy odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku poprodukcyjnym, można zaobserwować na obszarze:

- Brulin – 71,4%,
- Dębowo- 34,1%,
- Grabowo – 80,0%,
- Jakać Dworna- 66,7%,
- Jakać Młoda- 85,0%,
- Jastrząbka Młoda– 88,5%,
- Kołaczki -90,0%
- Koziki – 75,7%,
- Olszewo- 32,0%,
- Osobne- 78,6%,
- Sierzputy Zagajne- 73,7%,
- Stare Szabły- 88,2%,
- Strzeszewo- 66,7%,
- Szabły Młode- 92,3%,
- Wszerzecz- 89,5%,
- Wszerzecz Kolonia- 83,3%,
- Zagroby – 50,0%,
- Zalesie – Poczynki 10%,
- Żebry- 52,6%,
- Żebry Kolonia- 87,5%,

str. 46

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

- Śniadowo ulice: Kolejowa – 102,4%, Kościelna – 100%, Łomżyńska – 86,4%, Ostrołęcka – 100%, Rynek – 57,9 %, Skowronki – 66,7% oraz ulice Nowa, Krótka i Przytuły po 0%

Najkorzystniejszą wartość wskaźnika występuje wśród mieszkańców miejscowości:

- Jakać Borki – 250%,
- Konopki – 333%,
- Młynik – 291%,
- Śniadowo ulice: Cmentarna – 175%, Leśna – 533,3%, Łąkowa 1000%, Ogrodowa – 466,7%,

1.1.2. Bezrobocie

Wskaźnik udziału bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców dla danego obszaru

Wskaźnik liczony jest jako stosunek liczby osób bezrobotnych na danym obszarze do liczby osób zamieszkujących na tym obszarze.

Ogólnie na terenie Gminy Śniadowo zarejestrowane są 179 osób bezrobotnych.

Tabela 5. Wskaźnik procentowego udziału bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców

Miejscowość	Liczba mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych	Procentowy udział ludności bezrobotnej w ogólnej liczby mieszkańców
Brulin	87	4	4,6
Chomentowo	142	3	2,1
Dębowo	136	5	3,7
Duchny Młode	87	6	6,9
Grabowo	34	0	0,0
Jakać Borki	98	1	1,0
Jakać Dworna	73	3	4,1
Jakać Młoda	100	0	0,0

str. 47

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Jastrząbka Młoda	119	1	0,8
Jemielite Wypychy	77	1	1,3
Kołaczki	43	0	0,0
Konopki Młode	58	1	1,7
Koziki	188	7	3,7
Mężenin	75	2	2,7
Młynik	125	6	4,8
Olszewo	80	0	0,0
Osobne	67	0	0,0
Ratowo-Piotrowo	189	6	3,2
Sierzputy Marki	77	3	3,9
Sierzputy Zagajne	75	4	5,3
Stara Jakać	125	2	1,6
Stara Jastrząbka	54	1	1,9
Stare Duchny	105	4	3,8
Stare Jemielite	77	1	1,3
Stare Konopki	80	1	1,3
Stare Ratowo	246	14	5,7
Stare Szabły	133	2	1,5
Strzeszewo	59	2	3,4
Szabły Młode	133	3	2,3
Szczepankowo	406	15	3,7
Truszki	133	4	3,0
Uśnik	150	5	3,3
Uśnik Dwór	66	1	1,5

str. 48

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Uśnik Kolonia	77	0	0,0
Wierzbowo	200	11	5,5
Wszerecz	82	1	1,2
Wszerecz Kolonia	87	3	3,4
Zagrody	44	0	0,0
Zalesie Poczynki	39	2	5,1
Zalesie Wypychy	30	0	0,0
Żebry	76	2	2,6
Żebry Kolonia	37	0	0,0
Śniadowo			
Cmentarna	37	0	0,0
Kolejowa	253	19	7,5
Kościelna	60	2	3,3
Krótką	16	0	0,0
Leśna	49	1	2,0
Łąkowa	54	4	7,4
Łomżyńska	136	5	3,7
Milewek	12	0	0,0
Nowa	22	1	4,5
Ogrodowa	72	3	4,2
Ostrołęcka	75	2	2,7
Przytuły	0	0	0
Rynek	70	3	4,3
Skowronki	66	1	1,5
Stara Stacja	69	5	7,2

str. 49

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Szeroka	23	0	0,0
Szosowa	184	6	3,3
Spokojna	4	0	0,0

Źródło: Obliczenia własne

Jak wynika z informacji uzyskanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łomży, na terenie Gminy Śniadowo zarejestrowanych jest 179 osób bezrobotnych. **Wskaźnik udziału osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców dla Gminy wynosi 3,2 %.**

Obszarami o największym udziale osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców są:

- Brulin – 4,6%,
- Dębowo- 3,7%,
- Duchny Młode – 6,9%,
- Jakać Dworna – 4,1%,
- Koziki – 3,7%,
- Młynik- 4,8%,
- Sierzputy Marki – 3,9%,
- Sierzputy Zagajne- 5,3%,
- Stare Duchny- 3,8%,
- Stare Ratowo- 5,7%,
- Szczepankowo-3,7%,
- Wierzbowo- 5,5%,
- Zalesie- Poczynki – 5,1%,
- Śniadowo, ulice: Kolejowa – 7,5%, Łomżyńska – 3,7%, Rynek – 4,3%, Stara Stacja- 7,2%.

Obszarami o najmniejszym udziale osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców są:

- Grabowo, Jakać Młoda, Olszewo, Osobne, Uśnik Kolonia, Zalesie Wypychy, Żebry Kolonia- po 0 % udziału bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców,
- Śniadowo, ulice: Cmentarna, Krótka, Milewek, Szeroka, Spokojna – po 0% udziału bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców,
- Jakać Borki – 1,0%,
- Jastrząbka Młoda – 0,8%,

str. 50

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

- Jemielite Wypychy, Stare Jemielite, Stare Konopki po 1,3%,
- Stare Szabły, Uśnik Dwór po 1,5%,
- Wszerzecz – 1,2% ,
- Śniadowo ulica Skowronki – 1,5 % udziału bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców,

Wskaźnik osób bezrobotnych do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym zamieszkujących na danym obszarze

Bezrobocie jest to niemożność znalezienia pracy zarobkowej przez ludzi w wieku produkcyjnym, zdolnych i chętnych do pracy oraz aktywnie jej poszukujących. Bezrobotni stanowią więc część ludności w wieku produkcyjnym.

Tabela 6. Wskaźnik osób bezrobotnych w stosunku do ogółu zamieszkałych na danym terenie osób w wieku produkcyjnym

Miejscowość	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba osób bezrobotnych	Wskaźnik bezrobocia
Brulin	51	4	7,8
Chomentowo	90	3	3,3
Dębowo	80	5	6,3
Duchny Młode	53	6	11,3
Grabowo	16	0	0,0
Jakać Borki	62	1	1,6
Jakać Dworna	37	3	8,1
Jakać Młoda	61	0	0,0
Jastrząbka Młoda	70	1	1,4
Jemielite Wypychy	38	1	2,6
Kołaczki	23	0	0,0
Konopki Młode	32	1	3,1
Koziki	123	7	5,7

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Mężenin	46	2	4,3
Młynik	78	6	7,7
Olszewo	45	0	0,0
Osobne	42	0	0,0
Ratowo-Piotrowo	125	6	4,8
Sierzputy Marki	50	3	6,0
Sierzputy Zagajne	41	4	9,8
Stara Jakać	72	2	2,8
Stara Jastrząbka	33	1	3,0
Stare Duchny	70	4	5,7
Stare Jemielite	44	1	2,3
Stare Konopki	49	1	2,0
Stare Ratowo	156	14	9,0
Stare Szabły	68	2	2,9
Strzeszewo	38	2	5,3
Szabły Młode	78	3	3,8
Szczepankowo	261	15	5,7
Truszki	78	4	5,1
Uśnik	90	5	5,6
Uśnik Dwór	43	1	2,3
Uśnik Kolonia	43	0	0,0
Wierzbowo	135	11	8,1
Wszerzecz	45	1	2,2
Wszerzecz Kolonia	54	3	5,6
Zagroby	23	0	0,0

str. 52

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Zalesie Poczynki	27	2	7,4
Zalesie Wypychy	17	0	0,0
Żebry	44	2	4,5
Żebry Kolonia	21	0	0,0
Śniadowo			
Cmentarna	25	0	0,0
Kolejowa	165	19	11,5
Kościelna	38	2	5,3
Krótką	14	0	0,0
Leśna	30	1	3,3
Łąkowa	43	4	9,3
Łomżyńska	86	5	5,8
Milewek	5	0	0,0
Nowa	16	1	6,3
Ogrodowa	55	3	5,5
Ostrołęcka	42	2	4,8
Przytuły	0	0	0
Rynek	37	3	8,1
Skowronki	44	1	2,3
Stara Stacja	43	5	11,6
Szeroka	18	0	0,0
Szosowa	102	6	5,9
Spokojna	1	0	0,0

Źródło: Obliczenia własne

Na terenie Gminy zamieszkuje 3416 osób w wieku produkcyjnym (61,1% ogółu mieszkańców).

str. 53

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Średni wskaźnik bezrobocia dla Gminy wynosi 5,2%.

Największy wskaźnik bezrobocia występuje na obszarze miejscowości:

- Brulin- 7,8%,
- Dębowo- 6,3%,
- Duchny Młode- 11,3%,
- Jakać Dworna- 8,1%,
- Koziki- 5,7%,
- Młynik- 7,7%,
- Sierzputy Marki- 6,0%,
- Sierzputy Zagajne- 9,8%,
- Stare Duchny- 5,7%,
- Stare Ratowo- 9,0%,
- Szczepankowo- 5,7%,
- Uśnik – 5,6%,
- Wierzbowo- 8,1%,
- Zalesie – Poczynki – 7,4%,
- Śniadowo ulice: Kolejowa- 11,5%, Łąkowa-9,3%, Nowa- 6,3%, Rynek – 8,1%, Stara Stacja- 11,6%,

Najmniej osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym zamieszkuje na terenie miejscowości:

- Grabowo, Jakać Młoda, Kołaczki, Olszewo, Osobne, Uśnik Kolonia, Zagroby, Zalesie Wypychy, Żebry Kolonia- po 0 % bezrobotnych,
- Śniadowo ulice: Milewek, Spokojna, Szeroka, Krótka, Cmentarna – po 0 % bezrobotnych osób zamieszkujących na danym obszarze,
- Jakać Borki- 1,6%,
- Jastrząbka Młoda – 1,4%,
- Stare Konopki- 2,0%,
- Stare Jemielite i Uśnik Dwór – po 2,3%,
- Wszerzecz- 2,2%,
- Śniadowo ulica Skowronki 2,3%.

str. 54

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Wskaźnik udziału długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych dla danego obszaru

Za długotrwale bezrobotnego uznaje się osobę, która w okresie ostatnich dwóch lat pozostawała w rejestrze powiatowego urzędu pracy przez minimum 12 miesięcy. Do okresu tego nie liczy się czas odbywania stażu i przygotowania zawodowego.

Tabela 7. Wskaźnik długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych dla danego obszaru

Miejscowość	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych	Wskaźnik udziału osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych
Brulin	2	4	50
Chomentowo	2	3	66,7
Dębowo	3	5	60
Duchny Młode	4	6	66,7
Grabowo	0	0	0
Jakać Borki	1	1	100
Jakać Dworna	2	3	66,7
Jakać Młoda	0	0	0
Jastrząbka Młoda	0	1	0
Jemielite Wypychy	1	1	100
Kołaczki	0	0	0
Konopki Młode	1	1	100
Koziki	3	7	42,9
Mężenin	1	2	50
Młynik	5	6	83,3
Olszewo	0	0	0

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Osobne	0	0	0
Ratowo-Piotrowo	2	6	33,3
Sierzputy Marki	1	3	33,3
Sierzputy Zagajne	2	4	50
Stara Jakać	2	2	100
Stara Jastrzębka	1	1	100
Stare Duchny	1	4	25
Stare Jemielite	0	1	0
Stare Konopki	1	1	100
Stare Ratowo	10	14	71,4
Stare Szabły	2	2	100
Strzeszewo	1	2	50
Szabły Młode	2	3	66,7
Szczepankowo	12	15	80
Truszki	1	4	25
Uśnik	4	5	80
Uśnik Dwór	0	1	0
Uśnik Kolonia	0	0	0
Wierzbowo	6	11	54,5
Wszerecz	1	1	100
Wszerecz Kolonia	3	3	100
Zagroby	0	0	0
Zalesie Poczynki	1	2	50
Zalesie Wypychy	0	0	0
Żebry	0	2	0

str. 56

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Żebry Kolonia	0	0	0
Śniadowo			
Cmentarna	0	0	0
Kolejowa	10	19	52,6
Kościelna	1	2	50
Krótką	0	0	0
Leśna	0	1	0
Łąkowa	1	4	25
Łomżyńska	0	5	0
Milewek	0	0	0
Nowa	0	1	0
Ogrodowa	0	3	0
Ostrołęcka	1	2	50
Przytuły	0	0	0
Rynek	0	3	0
Skowronki	0	1	0
Stara Stacja	4	5	80
Szeroka	0	0	0
Szosowa	2	6	33,3
Spokojna	0	0	0

Źródło: Obliczenia własne

Na terenie Gminy zamieszkuje 97 osób bezrobotnych długotrwale. **Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych dla Gminy, wynosi 54,2%.** Wskaźnik ten przyjmuje bardzo zróżnicowane wartości od 100 % do 0%. Najwięcej osób długotrwale bezrobotnych zamieszkuje na terenie miejscowości:

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

- Jakać Borki, Jemielite Wypychy, Konopki Młode, Stara Jakać, Stara Jastrząbka, Stare Szabły, Wszerzecz, Wszerzecz Kolonia, - 100%
- Chomentowo, Duchny Młode, Jakać Dworna – 66,7%
- Dębowo- 60%,
- Młynik – 83,3%,
- Stare Ratowo- 71,4%,
- Szczepankowo, Uśnik – 80%

osób bezrobotnych długotrwale wśród osób bezrobotnych.

Na terenie Gminy występują miejscowości na terenie, których brak jest bezrobocia długotrwałego. Są to miejscowości:

- Grabowo, Jakać Młoda,
- Jastrząbka Młoda,
- Kołaczki,
- Olszewo,
- Osobne,
- Stare Jemielite,
- Uśnik Dwór,
- Uśnik Kolonia,
- Zagroby,
- Zalesie Wypychy,
- Żebry Kolonia,
- Śniadowo ulice: Cmentarna, Krótka, Leśna, Łomżyńska, Milewek, Nowa, Ogrodowa, Przytuły, Rynek, Skowronki, Szeroka, Spokojna – po 0% osób długotrwale bezrobotnych.
- Stare Duchny, Truszki, Śniadowo ulica Łąkowa – po 25% osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców.

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Wskaźnik udziału bezrobotnych do 30 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych dla danego obszaru

Tabela 8. Wskaźnik osób bezrobotnych do 30 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych dla danego obszaru

Miejscowość	Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia	Liczba osób bezrobotnych	Wskaźnik udziału osób bezrobotnych do 30 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych
Brulin	3	4	75
Chomentowo	1	3	33,3
Dębowo	1	5	20,0
Duchny Młode	1	6	16,7
Grabowo	0	0	0
Jakać Borki	1	1	100,0
Jakać Dworna	1	3	33,3
Jakać Młoda	0	0	0
Jastrząbka Młoda	1	1	100
Jemielite Wypychy	1	1	100
Kołaczki	0	0	0
Konopki Młode	0	1	0
Koziki	2	7	28,6
Mężenin	1	2	50,0
Młynik	2	6	33,3
Olszewo	0	0	0
Osobne	0	0	0
Ratowo-Piotrowo	5	6	83,3

str. 59

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Sierzputy Marki	1	3	33,3
Sierzputy Zagajne	1	4	25,0
Stara Jakać	2	2	100,0
Stara Jastrząbka	0	1	0,0
Stare Duchny	4	4	100
Stare Jemielite	0	1	0
Stare Konopki	0	1	0
Stare Ratowo	4	14	28,6
Stare Szabły	1	2	50,0
Strzeszewo	2	2	100,0
Szabły Młode	2	3	66,7
Szczepankowo	8	15	53,3
Truszki	0	4	0
Uśnik	5	5	100
Uśnik Dwór	0	1	0
Uśnik Kolonia	0	0	0
Wierzbowo	6	11	54,5
Wszerzecz	1	1	100
Wszerzecz Kolonia	1	3	33,3
Zagroby	0	0	0
Zalesie Poczynki	2	2	100
Zalesie Wypychy	0	0	0
Żebry	1	2	50
Żebry Kolonia	0	0	0
Śniadowo			

str. 60

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Cmentarna	0	0	0
Kolejowa	2	19	10,5
Kościelna	1	2	50
Krótką	0	0	0
Leśna	1	1	100
Łąkowa	3	4	75
Łomżyńska	3	5	60
Milewek	0	0	0
Nowa	0	1	0
Ogrodowa	1	3	33,3
Ostrołęcka	1	2	50
Przytuły	0	0	0
Rynek	0	3	0
Skowronki	0	1	0
Stara Stacja	1	5	20
Szeroka	0	0	0
Szosowa	3	6	50
Spokojna	0	0	0

Źródło: Obliczenia własne

Średni wskaźnik osób bezrobotnych do 30 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosi dla Gminy Śniadowo 42,0%.

Obszarami o najmniej korzystnym wskaźniku są:

- Brulin – 75%,
- Jakać Borki, Jastrząbki, Jemielite Wypychy, Stara Jakać, Strzeszewo, Stare Duchny, Wszerzecz, Uśnik, Zalesie Poczynki- 100 % bezrobotnych to osoby do 30 roku życia,

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

- Śniadowo ulica Leśna – 100 % ,
- Mężenin, Stare Szabły – 50%,
- Ratowo Piotrowo – 83,3%,
- Szabły Młode – 66,7%,
- Szczepankowo- 53,3%,
- Śniadowo ulice: Kościelna, Ostrołęcka, Szosowa -50%,
- Śniadowo ulice: Łomżyńska – 60%, Łąkowa – 75% ogółu bezrobotnych to osoby poniżej 30 roku życia.

Wskaźnik ten przybiera najkorzystniejsze wartości na następujących obszarach:

- Grabowo,
- Jakać Młoda,
- Kołaczki,
- Konopki Młode,
- Olszewo,
- Osobne,
- Stara Jastrząbka,
- Stare Jemielite,
- Stare Konopki,
- Truszki,
- Uśnik Dwór,
- Uśnik Kolonia,
- Zagroby,
- Zalesie Wypychy,
- Żebry Kolonia,
- Śniadowo ulice: Cmentarna, Krótka, Milewek, Nowa, Przytuły, Rynek, Skowronki, Szeroka, Spokojna – 0 % osób bezrobotnych do 30 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych.

1.1.3. Pomoc społeczna

Instytucją odpowiedzialną za pomoc społeczną na terenie Gminy Śniadowo jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Śniadowie.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

str. 62

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

ubóstwa,

- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej. Od dnia 1 października 2015 r. dla osoby samotnie gospodarującej jest nim dochód nie przekraczający kwoty 634 zł, natomiast dla osoby w rodzinie – kwota 514 zł.

W systemie pomocy społecznej przez rodzinę rozumie się osoby spokrewnione i niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące oraz gospodarujące

Jak wynika z informacji uzyskanych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Śniadowie na terenie Gminy Śniadowo w roku 2016 z pomocy społecznej korzystało 186 osób, co stanowi 3,4% ogółu mieszkańców Gminy.

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Tabela 9. Wskaźnik liczby osób pobierających zasiłek do ogólnej liczby mieszkańców danego obszaru

Miejscowości	Suma zasiłków	Liczba mieszkańców	% pobierających zasiłki w stosunku do zamieszkałych na danym obszarze
Brulin	4	87	4,6
Chomentowo	4	142	2,8
Dębowo	9	136	6,6
Duchny Młode	6	87	6,9
Grabowo	0	34	0,0
Jakać Borki	2	98	2,0
Jakać Dworna	0	73	0,0
Jakać Młoda	0	100	0,0
Jastrząbka Młoda	2	119	1,7
Jemielite Wypychy	0	77	0,0
Kołaczki	4	43	9,3
Konopki Młode	0	58	0,0
Koziki	4	188	2,1
Mężenin	0	75	0,0
Młynik	16	125	12,8
Olszewo	4	80	5,0
Osobne	2	67	3,0
Ratowo-Piotrowo	6	189	3,2
Sierzputy Marki	0	77	0,0
Sierzputy Zagajne	6	75	8,0

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Stara Jakać	4	125	3,2
Stara Jastrząbka	4	54	7,4
Stare Duchny	2	105	1,9
Stare Jemielite	0	77	0,0
Stare Konopki	2	80	2,5
Stare Ratowo	7	246	2,8
Stare Szabły	0	133	0,0
Strzeszewo	0	59	0,0
Szabły Młode	0	133	0,0
Szczepankowo	26	406	6,4
Truszki	2	133	1,5
Uśnik	2	150	1,3
Uśnik Dwór	0	66	0,0
Uśnik Kolonia	6	77	7,8
Wierzbowo	8	200	4,0
Wszerecz	4	82	4,9
Wszerecz Kolonia	2	87	2,3
Zagroby	0	44	0,0
Zalesie Poczynki	4	39	10,3
Zalesie Wypychy	2	30	6,7
Żebry	2	76	2,6
Żebry Kolonia	0	37	0,0
Śniadowo			
Cmentarna	0	37	0,0
Kolejowa	8	253	3,2

str. 65

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Kościelna	2	60	3,3
Krótką	0	16	0,0
Leśna	0	49	0,0
Łąkowa	0	54	0,0
Łomżyńska	7	136	5,1
Milewek	2	12	16,7
Nowa	0	22	0,0
Ogrodowa	2	72	2,8
Ostrołęcka	4	75	5,3
Przytuły	0	0	0
Rynek	7	70	10,0
Skowronki	2	66	3,0
Stara Stacja	4	69	5,8
Szeroka	2	23	8,7
Szosowa	0	184	0,0
Spokojna	0	4	0,0

Źródło: Obliczenia własne

Jak wynika z informacji uzyskanych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Śniadowie na terenie Gminy Śniadowo w roku 2016 z pomocy społecznej korzystało 186 osób, co stanowi 3,4% ogółu mieszkańców Gminy. *Średnia wskaźnika osób pobierających zasiłki w stosunku do osób zamieszkujących na danym obszarze dla Gminy wynosi zatem 3,4%.*

Miejscowości o najwyższym wskaźniku osób pobierających zasiłki w stosunku do liczby osób zamieszkałych na danym obszarze:

- Dębowo-6,6 % ,
- Duchny Młode – 6,9 %,
- Kołaczki – 9,3%,

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

- Młynik – 12,8%,
- Sierzputy Zagajne – 8,0%,
- Stara Jastrząbka – 7,4%,
- Szczepankowo -6,4 %,
- Uśnik Kolonia – 7,8 %,
- Zalesie Poczynki – 10,3%,
- Zalesie Wypychy – 6,7%,
- Śniadowo ulice: Łomżyńska – 5,1%, Ostrołęcka – 5,3%, Rynek – 10,0 %, Szeroka – 8,7 %.

Na terenie Gminy występują obszary na których brak jest osób pobierających zasiłek. Są to:

- Grabowo, Jakać Dworna, Jakać Młoda, Jemielite Wypychy, Konopki Młode, Mężenin, Sierzputy Marki, Stare Jemielite, Stare Szabły, Strzeszewo, Szabły Młode, Uśnik Dwór, Zagroby, Żebry Kolonia,
- Śniadowo ulice: Cmentarna, Krótka, Leśna, Nowa, Spokojna, Szosowa po 0% ludności pobierającej zasiłek.

Poza tym na obszarze Gminy występują miejscowości o bardzo niskim poziomie osób pobierających zasiłek. Są to:

- Stare Duchny - 1,9 % osób zamieszkujących na danym obszarze,
- Jastrząbka Młoda – 1,7% osób zamieszkujących na danym obszarze,

Na obszarze kryzysowym 103 osoby pobiera zasiłek z tytułu ubóstwa.

Najczęstszym powodem przyznawania zasiłków jest ubóstwo i bezrobocie.

Wskaźnik udziału osób pobierających zasiłki z tytułu ubóstwa do ogółu osób pobierających zasiłki na danym obszarze

Wskaźnik liczony jako stosunek osób pobierających zasiłek z tytułu ubóstwa do liczby osób pobierających zasiłek na danym obszarze.

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Tabela 10. Wskaźnik udziału osób pobierających zasiłki z tytułu ubóstwa

Miejscowości	Ubóstwo	Suma zasiłków	% pobierających zasiłków z tytułu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby zasiłków na danym obszarze
Brulin	2	4	50
Chomentowo	2	4	50
Dębowo	3	9	33,3
Duchny Młode	4	6	66,7
Grabowo	0	0	0
Jakać Borki	1	2	50
Jakać Dworna	0	0	0
Jakać Młoda	0	0	0
Jastrząbka Młoda	1	2	50
Jemielite Wypychy	0	0	0
Kołaczki	2	4	50
Konopki Młode	0	0	0
Koziki	2	4	50
Mężenin	0	0	0
Młynik	8	16	50
Olszewo	1	4	25
Osobne	1	2	50
Ratowo-Piotrowo	3	6	50
Sierzputy Marki	0	0	0
Sierzputy Zagajne	3	6	50

str. 68

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Stara Jakać	2	4	50
Stara Jastrząbka	2	4	50
Stare Duchny	1	2	50
Stare Jemielite	0	0	0
Stare Konopki	1	2	50
Stare Ratowo	3	7	42,8
Stare Szabły	0	0	0
Strzeszewo	0	0	0
Szabły Młode	0	0	0
Szczepankowo	13	26	50
Truszki	1	2	50
Uśnik	1	2	50
Uśnik Dwór	0	0	0
Uśnik Kolonia	3	6	50
Wierzbowo	4	8	50
Wszerzecz	2	4	50
Wszerzecz Kolonia	1	2	50
Zagroby	0	0	0
Zalesie Poczynki	2	4	50
Zalesie Wypychy	0	2	0
Żebry	1	2	50
Żebry Kolonia	0	0	0
Śniadowo	0	0	0
Cmentarna	0	0	0
Kolejowa	4	8	50

str. 69

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Kościelna	1	2	50
Krótką	0	0	0
Leśna	0	0	0
Łąkowa	0	0	0
Łomżyńska	3	7	42,8
Milewek	1	2	50
Nowa	0	0	0
Oгородowa	1	2	50
Ostrołęcka	1	4	25
Przytuły	0	0	0
Rynek	0	7	0
Skowronki	1	2	50
Stara Stacja	2	4	50
Szeroka	1	2	50
Szosowa	1	0	0
Spokojna	0	0	0

Źródło: Obliczenia własne

Jak wynika z informacji uzyskanych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Śniadowie najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej na terenie Gminy było ubóstwo – 86 beneficjentów (46,2% zasiłków).

Wskaźnik osób pobierających zasiłek z tytułu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby zasiłków wypłacanych dla zamieszkałych na danym obszarze dla Gminy Śniadowo wynosi 46,2%.

Najwyższy wskaźnik beneficjentów pobierających zasiłek z tytułu ubóstwa w stosunku do ogółu wypłacanych zasiłków na danym obszarze zamieszkuje na terenie miejscowości:

- Brulin, Chomentowo, Jakać Borki, Jastrząbka Młoda, Kołaczki, Koziki, Młynik, Osobne, Ratowo- Piotrowo, Sierzputy Zagajne, Stara Jakać, Stara Jarząbka, Stare Duchny, Stare Konopki,

str. 70

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Szczepankowo, Truszki, Uśnik, Uśnik Kolonia, Wierzbowo, Wszerzecz, Wszerzecz Kolonia, Zalesie Poczynki, Żebry – po 50 % zasiłków wypłacanych jest z tytułu ubóstwa,

- Śniadowo ulice: Kolejowa, Kościelna, Milewek, Ogrodowa, Skowronki, Stara Stacja, -50%

osób pobierających zasiłek z tytułu ubóstwa w sumie wypłacanych zasiłków na danym obszarze.

Najkorzystniejsza sytuacja pod tym względem występuje na obszarach miejscowości:

- Grabowo, Jakać Dworna, Jakać Młoda, Jemielite Wypychy, Konopki Młode, Mężenin, Sierzputy Marki, Stare Jemielite, Stare Szabły, Strzeszewo, Szabły Młode, Uśnik Dwór, Zagroby, Żebry Kolonia,
- Śniadowo ulice: Cmentarna, Krótka, Leśna, Łąkowa, Nowa, Przytuły, Spokojna, Szosowa, Szeroka,

Na wymienionym obszarze brak jest osób pobierających zasiłki z tytułu ubóstwa.

Na obszarze kryzysowym zamieszkuje 65 beneficjentów pobierających zasiłki z tytułu ubóstwa.

Wskaźnik osób pobierających zasiłek z tytułu bezrobocia w sumie zasiłków wypłacanych na danym obszarze.

Jak wynika z informacji uzyskanych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Śniadowie drugim najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej na terenie Gminy było bezrobocie – 35 beneficjentów (18,8% zasiłków).

Tabela 11. Wskaźnik udziału osób pobierających zasiłki z tytułu bezrobocia w sumie zasiłków wypłacanych na danym obszarze

Miejscowości	Zasiłki wypłacane z tytułu bezrobocia	Suma zasiłków	% pobierających zasiłek z tytułu bezrobocia w stosunku do ogólnej liczby zasiłków na danym obszarze
Brulin	1	4	25
Chomentowo	2	4	50
Dębowo	1	9	11,1

str. 71

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Duchny Młode	1	6	16,7
Grabowo	0	0	0
Jakać Borki	0	2	0
Jakać Dworna	0	0	0
Jakać Młoda	0	0	0
Jastrząbka Młoda	0	2	0
Jemielite Wypychy	0	0	0
Kołaczki	1	4	25
Konopki Młode	0	0	0
Koziki	0	4	0
Mężenin	0	0	0
Młynik	2	16	12,5
Olszewo	0	4	0
Osobne	0	2	0
Ratowo-Piotrowo	0	6	0
Sierzputy Marki	0	0	0
Sierzputy Zagajne	1	6	16,7
Stara Jakać	1	4	25
Stara Jastrząbka	0	4	0
Stare Duchny	1	2	50
Stare Jemielite	0	0	0
Stare Konopki	1	2	50
Stare Ratowo	1	7	14,3
Stare Szabły	0	0	0
Strzeszewo	0	0	0

str. 72

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Szabły Młode	0	0	0
Szczepankowo	5	26	19,2
Truszki	1	2	50
Uśnik	0	2	0
Uśnik Dwór	0	0	0
Uśnik Kolonia	0	6	0
Wierzbowo	3	8	37,5
Wszerzecz	0	4	0
Wszerzecz Kolonia	0	2	0
Zagroby	0	0	0
Zalesie Poczynki	2	4	50
Zalesie Wypychy	1	2	50
Żebry	1	2	50
Żebry Kolonia	0	0	0
Śniadowo	0	0	0
Cmentarna	0	0	0
Kolejowa	2	8	25
Kościelna	0	2	0
Krótko	0	0	0
Leśna	0	0	0
Łąkowa	0	0	0
Łomżyńska	2	7	28,6
Milewek	0	2	0
Nowa	0	0	0
Ogrodowa	0	2	0

str. 73

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Ostrołęcka	0	4	0
Przytuły	0	0	0
Rynek	3	7	42,9
Skowronki	1	2	50
Stara Stacja	0	4	0
Szeroka	0	2	0
Szosowa	1	0	0
Spokojna	0	0	0

Źródło: Obliczenia własne

Wskaźnik osób pobierających zasiłek z tytułu bezrobocia w stosunku do ogólnej liczby zasiłków wypłacanych dla zamieszkałych na danym obszarze dla Gminy Śniadowo wynosi 18,8 %.

Najwyższy wskaźnik beneficjentów pobierających zasiłek z tytułu bezrobocia w stosunku do ogółu wypłacanych zasiłków na danym obszarze zamieszkuje na terenie miejscowości:

- Chomentowo, Stare Duchny, Stare Konopki, Truszki, Zalesie Wypychy, Zalesie – Poczynki, Żebry – 50 % ogółu wypłacanych zasiłków,
- Śniadowo ul. Skowronki – 50 % ogółu zasiłków wypłacanych na danym obszarze.

Najkorzystniejsza sytuacja zlokalizowana została na obszarach miejscowości:

- Grabowo, Jakać Borki, Jakać Dworna, Jakać Młoda, Jastrząbka Młoda, Jemielite Wypychy, Konopki Młode, Koziki, Mężenin, Olszewo, Osobne, Ratowo Piotrowo, Sierzputy Marki, Stara Jastrząbka, Stare Jemielite, Szabły Stare, Strzeszewo, Szabły Młode, Uśnik, Uśnik Dwór, Uśnik Kolonia, Wszerzecz, Wszerzecz Kolonia, Zagroby, Żebry- Kolonia – 0 % zasiłków z tytułu bezrobocia,
- Śniadowo ulice: Cmentarna, Kościelna, Krótka, Leśna, Łąkowa, Milewek, Nowa, Ogrodowa, Ostrołęcka, Przytuły, Stara Stacja, Szeroka, Szosowa, Spokojna - 0 % zasiłków z tytułu bezrobocia,

str. 74

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

1.1.4. Poziom edukacji

Oświata to jedna z kluczowych dziedzin zarówno w wymiarze ogólnokrajowym, jak i lokalnym. Im bardziej wykształcone społeczeństwo, tym szybciej i lepiej potrafi się przystosować do realiów dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej i społecznej.

Na terenie gminy funkcjonują następujące jednostki stanowiące bazę oświatową:

- Zespół Szkolno- Przedszkolny w Śniadowie,
- Punkt Przedszkolny „Radosne Maluchy” w Śniadowie,
- Szkoła Podstawowa w Szczepankowie,
- Punkt Przedszkolny „Radosne Maluchy” w Szczepankowie,
- Publiczne Gimnazjum w Śniadowie.

W trakcie przeprowadzonego egzaminu gimnazjalnego uczniowie uzyskali następujące wyniki:

Tabela 12. Wyniki egzaminu gimnazjalnego na terenie Gminy Śniadowo w roku 2016 i 2017

Rok	Przedmiot	% wskaźnik dla Gminy	% wskaźnik dla powiatu łomżyńskiego
2016	Język polski	74%	66%
	Matematyka	48%	46%
	Wiedza o społeczeństwie	55%	52%
	Przedmioty przyrodnicze	53%	47%
2017	Język polski	70%	66%
	Matematyka	47%	44%
	Wiedza o społeczeństwie	59%	57%
	Przedmioty przyrodnicze	49%	48%

Jak wynika z powyższego zestawienia wyniki egzaminu gimnazjalnego były zarówno w roku 2016, jak i 2017 wyższe na terenie Gminy Śniadowo, niż średnia dla powiatu łomżyńskiego.

Tabela 13 Wyniki egzaminu szóstoklasisty na terenie Gminy Śniadowo

Rok	Przedmiot	% wskaźnik dla Gminy	% wskaźnik dla powiatu łomżyńskiego
2016	Język polski	67%	68%
	Matematyka	50%	51%

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

2015	Język polski	67%	70%
	Matematyka	48%	57%

Jak wynika z powyższych zestawień wyniki sprawdzianu szóstoklasisty na terenie Gminy Śniadowo są przybliżone do średniej dla powiatu. Uczniowie klas VI na terenie Gminy Śniadowo otrzymują coraz wyższe noty z matematyki.

1.1.5. Bezpieczeństwo publiczne

Poziom bezpieczeństwa oceniono w oparciu o dane uzyskane z Posterunku Policji w Śniadowie. Omówiono tu przestępczość i wykroczenia na terenie Gminy.

Przestępczość

Zgodnie z prawem za przestępstwo uznaje się: czyn człowieka (zarówno działanie jak i zaniechanie), który jest:

- zabroniony pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie popełnienia czynu;
- bezprawny, czyli wyczerpujący przesłanki określone w przepisach karnych;
- zawiniony, to znaczy, że sprawca działał umyślnie, a więc z zamiarem jego popełnienia, inaczej mówiąc, chciał go popełnić (zamiar bezpośredni) lub dopuszczał możliwość jego popełnienia (zamiar ewentualny) bądź też nieumyślnie, to znaczy kiedy popełnił czyn na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo że popełnienie czynu przewidywał lub mógł przewidzieć;
- społecznie szkodliwy w stopniu większym niż znikomy.

Przestępstwa dzielą się na zbrodnie i występki.

Zbrodnią jest czyn zagrożony karą co najmniej 3 lat pozbawienia wolności.

Występkiem jest natomiast czyn zagrożony karą pozbawienia wolności przekraczającą miesiąc, karą ograniczenia wolności lub karą grzywny powyżej 30 stawek dziennych, to jest kwotą którą ustala sąd, biorąc pod uwagę dochody sprawcy, jego warunki osobiste, rodzinne, stosunki majątkowe i możliwości zarobkowe.

Jak wynika z informacji uzyskanych w Komisariacie Policji w Śniadowie w roku 2016 na terenie Gminy Śniadowo popełniono 53 przestępstwa oraz 51 wykroczeń. Najczęstszymi powodami popełnienia przestępstw były:

str. 76

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

- zgon osoby – 5 przestępstw,
- kradzież mienia – 11 przestępstw,
- groźby karalne – 4 przestępstwa,
- znęcanie się nad członkami rodziny – 7 przestępstw,

Wykroczenia

Zgodnie z definicją wykroczenie to czyn szkodliwy społecznie, nie będący przestępstwem, zagrożony karą aresztu, ograniczenia wolności do jednego miesiąca, grzywną lub naganą.

Jak wynika z informacji uzyskanych w Posterunku Policji w Śniadowie w roku 2016 na terenie Gminy Śniadowo popełniono 51 wykroczeń. Do najczęściej popełnianych wykroczeń na terenie Gminy należą:

- kradzież mienia,
- kierowanie pojazdem mechanicznym bez uprawnień,
- kierowanie pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu,
- przekroczenie prędkości.

1.1.6. Aktywność społeczna

O zainteresowaniu społeczeństwa sferą polityki i życiu politycznym można wnioskować na podstawie danych dotyczących frekwencji wyborczej.

W roku 2015 w wyborach do Sejmu i Senatu wzięło udział 48,33% uprawnionych do głosowania z terenu Gminy Śniadowo. Są to wyniki nieco wyższe niż powiatowe, które wynosiły 42,66% i wojewódzkie - 47,1 % i niższe niż krajowe - 50,29% uprawnionych do głosowania. Na terenie Gminy zarejestrowano następujące okręgi wyborcze

Tabela 14. Okręgi wyborcze na terenie Gminy Śniadowo

Lokal wyborczy	Liczba uprawnionych	Frekwencja
Szkoła Podstawowa w Szczepankowie Szczepankowo 20 18-411 Szczepankowo	500	42%
Szkoła Podstawowa w Szczepankowie Szczepankowo 20 18-411 Szczepankowo	788	48,22%
Szkoła Podstawowa w Śniadowie ul. Łomżyńska 29 18-411 Śniadowo	970	46.91%

str. 77

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Szkoła Podstawowa w Śniadowie ul. Łomżyńska 29 18-411 Śniadowo	1089	48.76%
Gminny Ośrodek Kultury w Śniadowie ul. Ostrołęcka 13 18-411 Śniadowo	1085	52.17%

Źródło: http://parlament2015.pkw.gov.pl/349_wyniki_sejm

Infrastrukturę społeczno – kulturalną stanowią świetlice, których na terenie gminy jest 6, w Śniadowie, Szczepankowie, Ratowie Piotrowie, Kozikach, Starej Jakaci, Starym Ratowie.

Świetlica w Śniadowie

Najprężniej działająca świetlica w gminie. Organizowane są zajęcia nauki gry na instrumentach dętych (na terenie gminy działa gminna orkiestra dęta), akordeonie, gitarze. W czasie wolnym od nauki organizowane są wyjazdy gminne na basen, lodowisko. Prowadzone są zajęcia sportowe, jak nauka karate, zajęcia plastyczne, kulinarne, imprezy związane ze świętami państwowymi i kościelnymi (Boże Narodzenie, Andrzejki, Mikołajki, 11 Listopada) Organizowane są również zajęcia dla dorosłych- warsztaty ozdób wielkanocnych i choinkowych, warsztaty garncarskie i malowania na szkło.

Świetlica Koziki

Na miejscu jest plac zabaw, organizowane są zajęcia cykliczne dla dzieci.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi w Ogólnopolskiej Bazie Organizacji Pozarządowych na terenie Gminy Śniadowo zarejestrowanych jest 17 organizacji pozarządowych. Organizacje pozarządowe na terenie gminy:

1. Ochotnicza Straż Pożarna w Śniadowie

Misja

1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami.
2. Udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń.
3. Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi.
4. Rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia

str. 78

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej.

5. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej.

6. Działania na rzecz ochrony środowiska.

2.Ochotnicza Straż Pożarna w Jastrzębce Młodej

Misja

1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami.

2. Udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń.

3. Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi.

4. Rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej.

5. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej.

6. Działania na rzecz ochrony środowiska.

3.Ochotnicza Straż Pożarna w Starych Konopkach

Misja

1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami.

2. Udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń.

3. Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi.

4. Rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej.

5. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej.

6. Działania na rzecz ochrony środowiska.

4. Ochotnicza Straż Pożarna w Starej Jakaci

Misja

1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami.
2. Udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń.
3. Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi.
4. Rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej.
5. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej.
6. Działania na rzecz ochrony środowiska.

5. Ochotnicza Straż Pożarna w Szczepankowie

Misja

1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami.
2. Udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń.
3. Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi.
4. Rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej.
5. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej.
6. Działania na rzecz ochrony środowiska.

6. Ochotnicza Straż Pożarna w Wierzbowie

Misja

1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami.
2. Udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych

związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń.

3. Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi.
4. Rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej.
5. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej.
6. Działania na rzecz ochrony środowiska.

7. Ochotnicza Straż Pożarna w Jemielite Wypychy

Misja

1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami.
2. Udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń.
3. Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi.
4. Rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej.
5. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej.
6. Działania na rzecz ochrony środowiska.

8. Ochotnicza Straż Pożarna w Szablach Młodych

Misja

1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami.
2. Udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń.
3. Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi.
4. Rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej.

5. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej.
6. Działania na rzecz ochrony środowiska

9. Ochotnicza Straż Pożarna w Kozikach

Misja

1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami.
2. Udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń.
3. Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi.
4. Rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej.
5. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej.
6. Działania na rzecz ochrony środowiska.

10. Klub Sportowy Śniadowo

Misja

- Popularyzacja kultury fizycznej i sportu.

1.1.7. Imprezy na terenie organizowane na terenie Gminy

Na terenie Gminy organizowane są cykliczne imprezy i festyny dla mieszkańców, które związane są z kultywowaniem tradycji i lokalnych obyczajów. Są to:

- Dzień Dziecka - impreza rekreacyjno-rozrywkowa – udział bierze około 300 osób,
- Dożynki Gminne w miejscowościach: Szczepankowo lub Śniadowo - udział bierze około 700 osób,
- Apel Poległych i msza św. polowa - udział bierze około 150 osób,
- Święto Odzyskania Niepodległości Polski - piknik patriotyczny w Śniadowie przy ognisku - udział bierze około 300 osób,
- Andrzejki - impreza okolicznościowa dla dzieci i młodzieży - udział bierze około 200 osób,
- Mikołajki - akcja obyczajowo-integracyjna dla dzieci - udział bierze około 700 osób,

str. 82

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

- Wigilia - impreza okolicznościowa - udział bierze około 200 osób,
- Gminne Zawody Strażackie - udział bierze około 150 osób,

2. Diagnoza zjawisk w pozostałych sferach

2.1. Diagnoza zjawisk w sferze gospodarczej

2.1.1. Przedsiębiorczość

Drugą najważniejszą sferą wymagającą analizy w celu uzyskania informacji na temat kondycji danego obszaru jest sfera gospodarcza. Obrazuje ona aktywność ekonomiczną mieszkańców, która wyznacznikiem jakości życia ludzi.

Jak wynika z informacji uzyskanych w Urzędzie Gminy w Śniadowie na terenie Gminy zarejestrowanych jest 166 podmiotów gospodarczych. Najwięcej, bo aż 86 zarejestrowanych jest na terenie miejscowości gminnej Śniadowo (51,8%).

Tabela 15. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców

Wskaźnik ilości podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców

Miejscowości	Liczba podmiotów gospodarczych na danym obszarze	Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców zamieszkujących na danym obszarze
Brulin	1	11,5
Chomentowo	1	7,0
Dębowo	3	22,1
Duchny Młode	2	23,0
Grabowo	0	0,0
Jakać Borki	6	61,2
Jakać Dworna	1	13,7

str. 83

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Jakać Młoda	2	20,0
Jastrząbka Młoda	3	25,2
Jemielite Wypychy	2	26,0
Kołaczki	3	69,8
Konopki Młode	2	34,5
Koziki	6	31,9
Mężenin	1	13,3
Młynik	1	8,0
Olszewo	3	37,5
Osobne	2	29,9
Ratowo-Piotrowo	3	15,9
Sierzputy Marki	4	51,9
Sierzputy Zagajne	1	13,3
Stara Jakać	4	32,0
Stara Jastrząbka	1	18,5
Stare Duchny	3	28,6
Stare Jemielite	3	39,0
Stare Konopki	2	25,0
Stare Ratowo	7	28,5
Stare Szabły	4	30,1
Strzeszewo	0	0,0
Szabły Młode	2	15,0
Szczepankowo	10	24,6
Truszki	4	30,1
Uśnik	2	13,3

str. 84

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Uśnik Dwór	1	15,2
Uśnik Kolonia	0	0,0
Wierzbowo	1	5,0
Wszerzecz	1	12,2
Wszerzecz Kolonia	0	0,0
Zagrody	0	0,0
Zalesie Poczynki	0	0,0
Zalesie Wypychy	1	33,3
Żebry	2	26,3
Żebry Kolonia	3	81,1
Śniadowo		
Cmentarna	3	81,1
Kolejowa	12	47,4
Kościelna	1	16,7
Krótką	2	125,0
Leśna	2	40,8
Łąkowa	5	92,6
Łomżyńska	6	44,1
Milewek	0	0,0
Nowa	0	0,0
Ogrodowa	5	69,4
Ostrołęcka	4	53,3
Przytuły	0	0
Rynek	8	114,3
Skowronki	3	45,5

str. 85

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Stara Stacja	5	72,5
Szeroka	1	43,5
Szosowa	11	59,8
Spokojna	0	0,0

Źródło: Obliczenia własne

Średni wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców dla Gminy wynosi 29,8.

Sytuacja kryzysowa zdiagnozowana została na terenie miejscowości:

- Brulin- 11,5,
- Chomentowo- 7,0,
- Dębowo- 22,1,
- Duchny Młode – 23,0,
- Grabowo, Strzeszewo, Uśnik Kolonia, Wszerzecz Kolonia, Zagroby, Zalesie Poczynki- 0,
- Jakać Dworna- 13,7,
- Jakać Młoda – 20,0,
- Ratowo- Piotrowo- 15,9,
- Sierzputy Zagajne- 13,3,
- Stara Jastrząbka – 18,5,
- Szabły Młode – 15,0,
- Szczepankowo – 24,6,
- Uśnik – 13,2,
- Uśnik Dwór – 15,2,
- Wierzbowo – 5,0,
- Wszerzecz – 12,2,
- Śniadowo ulice: Milewek, Nowa, Przytuły, Szosowa – 0

podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców.

Najkorzystniejsza sytuacja występuje na terenie miejscowości:

- Jakać Borki -61,2,

- Kołaczki – 69,8,
- Żebry Kolonia – 81,1,
- Śniadowo ulice: Cmentarna - 81,1, Krótka – 125,0, Łąkowa – 92,6, Ogrodowa – 69,4, Rynek – 114,3, Stara Stacja – 72,5

podmiotu na 1000 mieszkańców.

2.2. Diagnoza zjawisk w sferze środowiskowej

2.2.1. Rzeźba terenu

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski obszar gminy Śniadowo położony jest w mezoregionie Międzyrzecza Łomżyńskiego stanowiącego część makroregionu Niziny Północnomazowieckiej.

Na obszarze gminy wyróżnia się następujące jednostki morfologiczne:

- wysoczyzna morenowa pagórkowata na wysokości 115-140 m npm obejmująca północną i środkową część gminy; wysoczyzna reprezentuje typ rzeźby polodowcowej pochodzącej ze zlodowacenia środkowopolskiego,
- obszar akumulacji sandrowej położony w południowej części gminy i wyniesiony 110- 155 m npm; sandr posiada płaską powierzchnię lekko nachyloną w kierunku zachodnim ku dolinie rzeki Ruż,
- formy dolinne obejmujące współczesną holoceniską dolinę rzeki Ruż, dolinę Śniadowianki, Łomżyczki i innych bezimiennych cieków oraz rozległe obniżenia terenowe; dolina Ruży charakteryzuje się płaską, podmokłą i zabagnioną powierzchnią pozbawioną tarasu zalewowego,
- formy eoliczne, w skład których wchodzi pola piasków przewianych i wydmy występujące dużymi płacami w obrębie sandru w sąsiedztwie Czerwonego Boru oraz na obszarze wysoczyzny w rejonie Szczepankowa.

2.2.2. Budowa geologiczna

Pod względem geomorfologicznym teren gminy znajduje się na Międzyrzeczu Łomżyńskim wchodzącym w skład Niziny Północnomazowieckiej. Międzyrzecze Łomżyńskie jest wysoczyzną polodowcową położoną pomiędzy dolinami Narwi i Bugu, wznoszącą się na wysokość 100-200 m n.p.m. Teren położony jest w obrębie pagórka kremowego na wysokości od 125,0 m n.p.m. w części zachodniej, do 130,0 m n.p.m. w części środkowej i 127,0 m n.p.m. na granicy z drogą gminną na wschodzie. Deniwelacje terenu wynoszą zatem około 5 m. Pagórek rozciąga się łukiem z południa na północ

między zabudowaniami wsi Dębowo i Uśnik. Teren opada w kierunku zachodnim ku rozległej równinie sandrowej ze średnim spadkiem około 2% oraz 3 - 5% w kierunku wschodnim ku niewielkiej dolince erozyjno-denudacyjnej.

Obszar gminy położony jest w obrębie prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej., którą pokrywają osady trzeciorzędowe wykształcone w postaci głównie iłów i mułków miocenkich.

Osady czwartorzędowe zalegają na starszych utworach trzeciorzędowych osiągając miąższość około 170 - 180. Genetycznie są związane ze zlodowaceniem środkowopolskim stadiału północnomazowieckiego.

Na terenie gminy występują plejstoceny utwory wodnolodowcowe wykształcone jako piaski różnoziarniste, piaski drobnoziarniste i piaski gliniaste oraz żwiry różne szarobrzazowe. W dolinkach i obniżeniach otaczających pagórek kremowy zalegają osady aluwialno deluwialne w postaci namulów piaszczystych, mułków i piasków drobnych.

Serię złożową tworzą utwory piaszczysto-żwirowe i piaski z domieszką żwiru zalegające bezpośrednio pod warstwą gleby. Miąższość kopaliny wynosi od 2 m do 11 m, średnio 4,9 m, a grubość nadkładu 0,2 m. Średni punkt piaskowy kopaliny wynosi 64,1 %. W spągu występują piaski gliniaste i glina zwałowa. Złoże jest nieeksploatowane, ale rozpoznane szczegółowo. Wielkość zasobów złoża kruszywa naturalnego w kategorii C1 określona została na 166 407 ton (90 131 m³). Powierzchnia udokumentowanego złoża wynosi 17 547 m², czyli 1,7547 ha.

Kruszywo w stanie naturalnym odpowiada do budowy nasypów drogowych i budowlanych oraz do budowy dróg o nawierzchni żwirowej. Poprzez odsianie frakcji piaskowej powyżej 2 mm oraz odpłukaniu nadmiaru pyłów można uzyskać piasek do betonu, piasek do zapraw budowlanych oraz żwiry jedno lub wielofrakcyjne.

Pod względem hydrograficznym obszar gminy położony jest w zlewni rzeki Ruż stanowiącej prawy dopływ Narwi.

Spływ wód opadowych następuje zgodnie ze spadkami terenu w kierunku zachodnim i wschodnim do rowów melioracyjnych odprowadzających nadmiar wód do rzeki Ruż przepływającej od południa w odległości około 2 km.

Wody gruntowe występują w obrębie utworów piaszczysto – żwirowych odznaczających się dobrą infiltracją. W wykonanych otworach nawiercono swobodne zwierciadło wód gruntowych stabilizujące się na rzędnej 125 m n.p.m., tj. głębokości około 5,0 m.

2.2.3. Gleby

Gmina Śniadowo charakteryzuje się przeciętnymi warunkami jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (wskaźnik – 55,3 pkt., przy 52,1 pkt. w powiecie łomżyńskim).

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Najwyższe walory w skali gminy posiadają gleby brunatne i biellicowe pszenne dobre lub pszenno-żytnie w 2 kompleksie pszennym dobrym i w 4 kompleksie żytnim bardzo dobrym w IIIa-IIIb klasie bonitacyjnej. Zwarte kompleksy tych gleb występują w okolicach wsi:

Szczepankowo, Wszerzecz, Osobne, Uśnik, Wierzbowo, Chomentowo, Jemielite Wypychy, Jemielite Stare, Ratowo Piotrowo, Żebry, Jakać Dworna.

2.3.4. Kopaliny

Tabela 16. Złoża mineralne na terenie Gminy Śniadowo

Lp	Nazwa złoża	Zasoby	Kopaliny	Kategoria udokumentowania	Uwagi
1	Kołaczki Lemiesze	345 tys. ton	kruszywo naturalne	zasoby rejestrowe	na potrzeby budownictwa i drogownictwa oraz do produkcji pospółki
2	Sierzpudy Zagajne		żwiru oraz piaski ze żwirem	obszar perspektywicznego występowania złóż	dla budownictwa drogowego i mieszkaniowego
3	dolina rzeki Ruż, Ratowo Stare, Jastrząbka Młoda i Stara Jastrząbka, Szabły Młode, Szczepankowo		torf olchowy, drzewnoturzycowy i drzewny	zasoby bilansowe	na potrzeby lokalne
4	Dębowo	166,4 tys. ton	kruszywo naturalne	C1	na potrzeby budownictwa i drogownictwa
5	Stare Ratowo	300 tys. ton	piasek i piasek ze żwirem	C1	na potrzeby budownictwa i drogownictwa

2.2.5. Powietrze atmosferyczne

Monitoring jakości powietrza omawianego obszaru przeprowadzany jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Na terenie Gminy nie były wykonywane badania jakości powietrza atmosferycznego.

2.2.6. Zasoby przyrodnicze

Na terenie gminy nie znajdują się obszary NATURA 2000.

2.3. Uwarunkowania przestrzenno-środowiskowe

Ważnym problemem jest zły stan budynków użyteczności publicznej, niedostateczny poziom zaplecza kulturalno-sportowego, niedostateczna infrastruktura i zaplecze do rozwoju dzieci, młodzieży oraz dorosłych, brak miejsc do spędzania czasu przez ludzi w podeszłym wieku, jak również brak domu spokojnej starości pomimo możliwości stworzenia takiego miejsca.

Ze sferą techniczną nierozwalny związek ma ład przestrzenny na terenie Gminy.

2.3.1. Budynki użyteczności publicznej

Na terenie gminy zlokalizowanych jest 13 budynków użyteczności publicznej

Budynki użyteczności publicznej:

1. Urząd Gminy w Śniadowie – ul. Ostrołęcka 11, 18-411 Śniadowo,
2. Gminny Ośrodek Kultury w Śniadowie – ul. Ostrołęcka 13, 18-411 Śniadowo,
3. Gminna Biblioteka Publiczna w Śniadowie – ul. Ostrołęcka 7, 18-411 Śniadowo,
4. Posterunek Policji w Śniadowie – ul. Ostrołęcka 9, 18-411 Śniadowo,
5. Bank Spółdzielczy w Łomży Oddział Śniadowo – ul. Ostrołęcka 20, 18-411 Śniadowo,
6. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Śniadowie – ul. Łomżyńska 29, 18-411 Śniadowo,
7. Gimnazjum w Śniadowie – ul. Łomżyńska 29, 18-411 Śniadowo,
8. Kościół Rzymskokatolicki pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Śniadowie – ul. Rynek 7, 18-411 Śniadowo,
9. Kościół Rzymskokatolicki pw. Św. Wojciecha BM – Szczepankowo 17, 18-411 Śniadowo,
10. Szkoła Podstawowa w Szczepankowie – Szczepankowo 20, 18-411 Śniadowo,
11. Bank Spółdzielczy w Łomży Punkt Kasowy w Szczepankowie – Szczepankowo 94, 18-411 Śniadowo,

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

12. Poczta Polska Śniadowo – ul. Rynek 22, 18-411 Śniadowo.

Tabela 17. Wskaźnik budynków użyteczności publicznej wymagających remontu do ogólnej liczby budynków

Miejscowość	Liczba budynków użyteczności publicznej	Liczba budynków użyteczności publicznej do remontu	Odsetek budynków wymagających remontu
Szczepankowo	3	2	66,7%
Śniadowo ul. Ostrołęcka	5	3	60%
Śniadowo ul. Łomżyńska	3	2	66,7%
Śniadowo ul. Rynek	2	0	0

Średnia dla Gminy wynosi 53,8% budynków użyteczności publicznej wymagających remontu.

Stan kryzysowy występuje na obszarach miejscowości:

- Szczepankowo – 66,7%,
- Śniadowo ulice: Ostrołęcka – 60%, Łomżyńska – 66,7%

budynków użyteczności publicznej wymagających remontu.

2.3.2. Walory środowiskowe i kulturowe

Zabytki na terenie Gminy Śniadowo

Chomentowo

- Dwór, drewniany, 1912 rok
- Dom z oborą, drewniany, lata 20 XX wieku Jakać Borki
- Dom nr 8, drewniany, około 1938 roku Stara Jakać
- Mogiła zbiorowa żołnierzy polskich z 1939 roku Młynik
- Dom nr 17, drewniany, 1914 rok Stare Szabły
- Dom nr 8, drewniany, początek XX wieku
- Dom nr 19, drewniany, lata 20 XX wieku
- Dom nr 35, drewniany, koniec XIX wieku Szczepankowo
- Historyczny układ przestrzenny
- Zespół kościoła benedyktynów p.w. św. Wojciecha:

str. 91

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

- kościół, murowany, lata 1540-1550 - nr rejestru 38/71
- kaplica grobowa rodziny Grabowskich, obecnie kostnica, murowana, 1856 rok
- ogrodzenie z bramą, murowane, 4 ćw. XIX wieku
- plebania, murowana, 1927 rok
- dom parafialny, murowany, lata 20 XX wieku
- Cmentarz rzymskokatolicki - nr rejestru 302/87
- ogrodzenie z bramą, murowane, 1925 rok
- Szkoła, murowana, lata 20 XX wieku
- Dwór, obecnie sklep, murowany, 2 ćw. XIX wieku - nr rejestru 466/91
- Dom nr 41, drewniany, około 1917 roku
- Dom nr 92, drewniany, lata 20 XX wieku

Śniadowo

- Historyczny układ przestrzenny
- Zespół kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcia NMP:
  - kościół, murowany, lata 1906-12, nr rejestru - 99/80
  - plebania, murowana, początek XX wieku
  - brama i ogrodzenie, murowane, lata 10 XX wieku
- Cmentarz rzymskokatolicki - nr rejestru 345/87
- Cmentarz żydowski

Śniadowo ul. Kościelna

- Dom nr 1, drewniany lata 20 XX wieku
- Dom nr 7, drewniany, lata 20 XX wieku
- Dom nr 12, drewniany, początek 20 XX wieku
- Dom nr 13, drewniany, około 1926 roku
- Dom nr 14, drewniany, lata 20 XX wieku
- Dom nr 15, drewniany, około 1920 roku
- Dom nr 16, drewniany, lata 20 XX wieku
- Dom nr 20, drewniany, około 1925 roku
- Dom nr 21, murowany, lata 20 XX wieku

Śniadowo ul. Ostrołęcka

- Dom nr 26, drewniany, około 1930 roku

Śniadowo Rynek

- Dom nr 6, murowany, 1926 rok
- Dom nr 11, murowany, początek XX wieku
- Dom nr 18, drewniany, około 1916 roku
- Dom nr 21, drewniany, około 1920 roku
- Dom nr 23, drewniany, około 1920 roku
- Dom narożny, drewniany, lata 20 XX wieku
- Dom nr - , murowany, 1926 rok

Śniadowo ul. Szosowa

- Dom nr 20, drewniany, 1924
- Młyn elektryczny, murowany, 1947 rok

Truszki

- Dom z oborą w zagrodzie nr 20, drewniany, około 1940 roku

Uśnik

- Dom nr - , drewniany, okres międzywojenny

Uśnik Kolonia

- Dom nr 28, drewniany, około 1920 rok
- Dom nr 29, drewniany, około 1935 roku
- Dom nr - , drewniany, około 1938 roku
- Cmentarzysko kurhanowe - nr rejestru 376/88

Wierzbowo

- Dom nr 4, drewniany, początek XX wieku
- Obora w zagrodzie nr 34, kamienna, początek XX wieku
- Dom nr 35, drewniany, około 1945 roku
- Dom nr 44, drewniany, początek XX wiek
- Dom nr - , drewniany, około 1920 rok
- Zespół dworsko-parkowy:
  - oficyna, murowana, około 1920 rok
  - aleja świerkowa, około 1920 rok Wszerzecz
- Zespół dworsko-parkowy:
  - dwór, drewniany, około 1922 rok
  - stajnia, kamienna, początek XX wieku

- pozostałości parku
- Dom nr 5, drewniany, 1938 rok
- Dom nr 10, drewniany, około 1945 roku Wszerzecz Kolonia
- Dom nr 3, drewniany, 1928 roku
- Dom nr 11, drewniany, 1945 roku
- Dom nr 12, drewniany, 1930 roku

Zabytki i stanowiska archeologiczne o dużej wartości poznawczej

- Jakać Dworna, stanowisko nr 2, epoka kamienna, nowożytność, osada
- Jakać Dworna, stanowisko nr 3, epoka kamienna, osada
- Szabły Młode, stanowisko nr 4, epoka żelaza, średniowiecze, osada
- Szabły Młode, stanowisko nr 5, okres wpływów rzymskich, nowożytność,
- Jakać Dworna, stanowisko nr 7, późne średniowiecze, nowożytność, osada
- Stara Jakać, stanowisko nr 12, średniowiecze, nowożytność, osada
- Stara Jakać, stanowisko nr 14, średniowiecze, osada
- Stara Jakać, stanowisko nr 15, wczesne średniowiecze, osada
- Stare Duchny, stanowisko nr 31, późne średniowiecze, osada
- Śniadowo, stanowisko nr 1, epoka brązu, wczesna epoka żelaza, osada
- Śniadowo, stanowisko nr 2, epoka brązu, późne średniowiecze, osada
- Ratowo Piotrowo, stanowisko nr 3, wczesne i późne średniowiecze, osada
- Dębowo, stanowisko nr 5, wczesne średniowiecze, osada
- Zalesie Poczynki, stanowisko nr 9, epoka brązu, średniowiecze, osada
- Zalesie Poczynki, stanowisko nr 10, epoka brązu, okres wpływów rzymskich, śred.,
osada
- Uśnik, stanowisko nr 12, cmentarzysko
- Kołaczkki, stanowisko nr 39, średniowiecze, nowożytność, osada
- Kołaczkki, stanowisko nr 38, wczesne średniowiecze, nowożytność, osada
- Szczepankowo, stanowisko nr 23, średniowiecze, nowożytność, osada
- Młynik, stanowisko nr 2, epoka kamienna, wczesne średniowiecze, osada
- Uśnik Dwór, stanowisko nr 3, wczesne średniowiecze, śred., nowożytność, osada
- Wszerzecz, stanowisko nr 17, kurhan
- Wszerzecz, stanowisko nr 14, epoka kamienna, późne średniowiecze, osada
- Wszerzecz, stanowisko nr 1, epoka kamienna, epoka brązu, osada

- Wszerzecz, stanowisko nr 8, epoka kamienna, epoka brązu, osada
- Żebry, stanowisko nr 24, późne średniowiecze, osada
- Szczepankowo, stanowisko nr 23, wczesna epoka brązu, kultura amfor kulistych,

cmentarzysko

2.4. Diagnoza zjawisk w sferze technicznej

2.4.1. System drogowy

Główny układ komunikacyjny gminy Śniadowo tworzą drogi:

- Wojewódzkie – Podstawową drogą w obszarze gminy jest droga wojewódzka Nr 677 Łomża - Ostrów Mazowiecka - Małkinia - Kosów Lacki – Sokołów Podlaski, o długości w granicach gminy około 15 km, z docelowym obejściem po stronie zachodniej Śniadowa.
- Powiatowe – Drogami o znaczeniu lokalnym są drogi powiatowe, o długości w granicach gminy 78,057 km
- Gminne – długość ogółem 61,92 km, w tym o powierzchni:
  - ✓ Twardej ulepszonej bitumicznej – 30,05 km,
  - ✓ Gruntowej naturalnej – 31,2 km,
  - ✓ Twardej ulepszonej tłuczniowej – 0,17 km,
  - ✓ Twardej nieulepszonej brukowej – 0,08 km,
  - ✓ Twardej ulepszonej kostką – 0,42 km.

2.4.2. Sieć wodociągowa

Na terenie gminy Śniadowo 85,1 % gospodarstw domowych korzysta ze zbiorczego systemu poboru wody. Woda na pokrycie potrzeb bytowo-gospodarczych pobierana jest z następujących ujęć wody:

- Stare Ratowo,
- Śniadowo,
- Szczepankowo,
- Łuby Kiertany,
- Podgórze,
- Wierzbowo w budowie.

Ujęcie Stare Ratowo

Ujęcie zaopatruje w wodę następujące miejscowości: Brulin, Chomentowo, Dębowo, Duchny Młode, Grabowo, Jakać Borki, Jakać Dworna, Jakać Młoda, Jastrząbka Młoda, Jemielite Wypychy, Zalesie Poczynki, Zalesie Wypychy, Żebry, Żebry Kolonia, Konopki Młode, Mężenin, Olszewo, Ratowo Piotrowo, Stara Jakać, Stara Jastrząbka, Stare Duchny, Stare Jemielite, Sierzputy Marki, Stare Ratowo, Stare Szabły, Strzeszewo, Szabły Młode, Śniadowo, Truszki, Wierzbowo, Uśnik Kolonia.

Ogólna liczba korzystających z wodociągu wynosi 4200 osób.

Długość sieci bez przyłączy wynosi 96,7 km.

Ujęcie wody Szczepankowo

Z ujęcia zasilana jest wieś Szczepankowo.

Ogólna liczba korzystających z wodociągu wynosi 410 osób.

Długość sieci bez przyłączy wynosi 4,2 km

Ujęcie Łuby Kiertany

Z ujęcia zasilane są następujące miejscowości Młynik, Wszerzecz, Wszerzecz Kolonia, Osobne, Uśnik, Uśnik Dwór.

Ogólna liczba korzystających z wodociągu wynosi 579 osób.

Długość sieci bez przyłączy wynosi 17,5 km.

Ujęcie Podgórze

Z ujęcia zasilana są wsie: Koziki, Sierzputy Zagajne, Kołaczki, Zagroby, Stare Konopki.

Ogólna liczba korzystających z wodociągu wynosi 439 osób.

Długość sieci bez przyłączy wynosi 9,9 km.

2.4.3. Sieć kanalizacyjna

Na terenie gminy istnieje gminna oczyszczalnia ścieków, do której odprowadzane są ścieki z terenu gminy Śniadowo. Ogólnie na terenie funkcjonuje 1048 osób korzysta ze zbiorczej sieci kanalizacyjnej.

2.4.4. Zasoby mieszkaniowe

W roku 2016 na terenie Gminy Śniadowo znajdowało się 1585 budynków mieszkalnych w tym 2 wielorodzinne mieszkalne budynki komunalne o łącznej powierzchni 841 m². 88% mieszkań posiadało dostęp do wodociągu, 75,3% posiadało dostęp łazienki. Budynki komunalne są jednak w

bardzo złym stanie technicznym. Konieczny jest remont stropów, schodów (obecnie drewniane), a także doprowadzenie centralnego ogrzewania. **100 % mieszkalnych budynków komunalnych wymaga remontu.**

3. Obszary zdegradowane i obszary do rewitalizacji

3.1. Obszary zdegradowane

Zgodnie z „Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju (Warszawa, 02.08.2016 r.) obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz нефunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Analiza społeczno- gospodarcza wykazała, iż koncentracja negatywnych zjawisk społecznych wystąpiła na terenie miejscowości:

- ✓ Brulin - koncentracja 5 negatywnych zjawisk społecznych:
  - wysoki stopień obciążenia demograficznego tj. wysoka liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na liczbę osób w wieku produkcyjnym – 70,6%,

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

- wysoki odsetek osób pobierających zasiłki z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie osób pobierających zasiłki - 50 %,
- wysoki odsetek bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców danego terenu- 7,8% ,
- wysoki wskaźnik bezrobocia w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym zamieszkałych na danym obszarze – 4,6%,
- wysoki poziom bezrobocia wśród osób bezrobotnych do 30 roku życia zamieszkałych na danym obszarze – 75%,

Sfera gospodarcza:

- niski poziom podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców-11,8,
- ✓ Dębowo- 6 wskaźników ze sfery społecznej
  - wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych zamieszkałych na danym obszarze- 66,7 %,
  - wysoki odsetek bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców danego terenu – 6,3%,
  - wysoki wskaźnik bezrobocia w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym zamieszkałych na danym obszarze – 3,7%,
  - wysoki poziom bezrobocia wśród osób bezrobotnych do 30 roku życia zamieszkałych na danym obszarze – 60%,
  - wysoki stopień obciążenia demograficznego tj. wysoka liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na liczbę osób w wieku produkcyjnym – 68,8%,
  - wysoki odsetek osób pobierających zasiłki w ogólnej liczbie osób zamieszkałej na terenie obszaru – 6,6%,

Sfera gospodarcza:

- niski poziom podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców- 22,1,
- ✓ Duchny Młode – 4 wskaźniki ze sfery społecznej
  - wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych zamieszkałych na danym obszarze- 66,7%,
  - wysoki odsetek bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców danego terenu- 11,3%,
  - wysoki wskaźnik bezrobocia w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym zamieszkałych na danym obszarze- 6,9%,

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

- wysoki odsetek osób pobierających zasiłki w ogólnej liczbie osób zamieszkałej na terenie obszaru- 6,9%,

Sfera gospodarcza:

- niski poziom podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców- 23,0,
- ✓ Młynik – 5 wskaźników ze sfery społecznej
- wysoki odsetek bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców danego terenu- 7,7%,
- wysoki wskaźnik bezrobocia w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym zamieszkałych na danym obszarze- 4,8%,
- wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych zamieszkałych na danym obszarze- 83,3%,
- wysoki odsetek osób pobierających zasiłki w ogólnej liczbie osób zamieszkałej na terenie obszaru- 12,8%,
- wysoki odsetek osób pobierających zasiłki z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie osób pobierających zasiłki- 50%,

Sfera gospodarcza:

- niski poziom podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców- 8,0,
- ✓ Szczepankowo – 7 wskaźników ze sfery społecznej
- wysoki odsetek bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców danego terenu,
- wysoki wskaźnik bezrobocia w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym zamieszkałych na danym obszarze- 5,7%,
- wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych zamieszkałych na danym obszarze – 3,9%,
- wysoki poziom bezrobocia wśród osób bezrobotnych do 30 roku życia zamieszkałych na danym obszarze- 53,3%,
- wysoki odsetek osób pobierających zasiłki w ogólnej liczbie osób zamieszkałej na terenie obszaru- 6,4%,
- wysoki odsetek osób pobierających zasiłki z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie osób pobierających zasiłki- 50%,
- wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych – 80%,

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Sfera gospodarcza:

- niski poziom podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców- 24,6
- ✓ Sierzputy Zagajne – 5 wskaźników ze sfery społecznej
- wysoki stopień obciążenia demograficznego tj. wysoka liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na liczbę osób w wieku produkcyjnym,
- wysoki wskaźnik bezrobocia w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym zamieszkałych na danym obszarze- 5,3%,
- wysoki odsetek osób bezrobotnych w ogólnej liczbie ludzi zamieszkałych na danym obszarze – 9,8%,
- wysoki odsetek osób pobierających zasiłki w ogólnej liczbie osób zamieszkałej na terenie obszaru- 8,0%,
- wysoki odsetek osób pobierających zasiłki z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie osób pobierających zasiłki – 50%,

Sfera gospodarcza:

- niski poziom podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców- 13,3
- ✓ Uśnik - 5 wskaźników ze sfery społecznej
- wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych zamieszkałych na danym obszarze- 80%,
- wysoki poziom bezrobocia wśród osób bezrobotnych do 30 roku życia zamieszkałych na danym obszarze- 5,6%,
- wysoki stopień obciążenia demograficznego tj. wysoka liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na liczbę osób w wieku produkcyjnym- 100%,
- wysoki odsetek osób pobierających zasiłki z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie osób pobierających zasiłki- 50%,
- wysoki wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym przypadający na liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym- 64,4%,

Sfera gospodarcza:

- niski poziom podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców- 13,3
- ✓ Śniadowo ulica Kolejowa – 4 wskaźniki społeczne

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

- wysoki wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym przypadający na liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym -102,4%,
- wysoki wskaźnik bezrobocia w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym zamieszkałych na danym obszarze- 7,5%,
- wysoki odsetek bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców danego terenu- 11,5%,
- wysoki wskaźnik osób pobierających zasiłek z tytułu bezrobocia- 25%,

Sfera funkcjonalno- przestrzenna:

- niski stopień ładu przestrzennego,
- ✓ Śniadowo ulica Łomżyńska - 5 wskaźników ze sfery społecznej
  - wysoki odsetek osób pobierających zasiłki w ogólnej liczbie osób zamieszkałej na terenie obszaru- 5,1%,
  - wysoki wskaźnik osób pobierających zasiłek z tytułu bezrobocia- 28,6 %,
  - wysoki poziom bezrobocia w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym zamieszkującym na danym obszarze – 3,7%
  - wysoki wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym przypadający na liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym- 86,4%,
  - wysoki poziom bezrobocia wśród osób bezrobotnych do 30 roku życia zamieszkałych na danym obszarze- 60,%,

Sfera funkcjonalno- przestrzenna:

- wysoki poziom budynków użyteczności publicznej które powinny zostać wyremontowane
- ✓ Śniadowo ulica Ostrołęcka - 4 wskaźniki społeczne
  - wysoki odsetek osób pobierających zasiłki w ogólnej liczbie osób zamieszkałej na terenie obszaru- 5,3%,
  - niski wskaźnik osób w wieku przedprodukcyjnym do ilości osób w wieku poprodukcyjnym – 100%,
  - wysoki stopień obciążenia demograficznego tj. wysoka liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na liczbę osób w wieku produkcyjnym- 76,2%,
  - wysoki poziom bezrobocia wśród osób bezrobotnych do 30 roku życia zamieszkałych na danym obszarze – 50%,

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Sfera funkcjonalno- przestrzenna:

- niski stopień ładu przestrzennego,
- wysoki poziom budynków użyteczności publicznej które powinny zostać wyremontowane,
- ✓ Śniadowo ulica Rynek - 5 wskaźników ze sfery społecznej
  - wysoki odsetek osób pobierających zasiłki w ogólnej liczbie osób zamieszkałej na terenie obszaru- 10%,
  - wysoki wskaźnik osób pobierających zasiłek z tytułu bezrobocia- 50%,
  - wysoki wskaźnik bezrobocia w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym zamieszkałych na danym obszarze – 8,1%,
  - niski wskaźnik osób w wieku przedprodukcyjnym przypadający na liczbę osób w wieku poprodukcyjnym- 57,9%,
  - wysoki stopień obciążenia demograficznego tj. wysoka liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na liczbę osób w wieku produkcyjnym – 81,1%,

Sfera funkcjonalno- przestrzenna:

- niski stopień ładu przestrzennego,
- wysoki poziom budynków użyteczności publicznej które powinny zostać wyremontowane,

Obszar zdegradowany zamieszkuje 1525 osób na obszarze

Obszary zdegradowane przedstawione zostały na Załączniku nr 1.

3.2. Obszar rewitalizacji

Zgodnie z „Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju (Warszawa, 02.08.2016 r.) obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

Mając na uwadze przeprowadzone badania, prace rewitalizacyjne powinny zmierzać do:

- podnoszenia kwalifikacji osób bezrobotnych, a w szczególności osób bezrobotnych długotrwale,
- aktywnych form poszukiwania pracy przez ludzi do 30 roku życia,

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

- ograniczenia negatywnych zjawisk społecznych będących powodem pobierania zasiłków z GOPS ze szczególnym naciskiem na zasiłki pobierane z tytułu ubóstwa i bezrobocia,
- poprawy stanu technicznego budynków użyteczności publicznej,
- poprawy stanu budynków będących zabytkami,
- poprawy sytuacji gospodarczej Gminy,
- poprawy ładu przestrzennego centrum Gminy,

Mając powyższe na uwadze, fakt iż obszar do rewitalizacji nie może obejmować więcej niż 20% powierzchni gminy i nie może go zamieszkiwać więcej niż 30% mieszkańców oraz musi być strategiczny z punktu widzenia rozwoju gminy, jako obszary do rewitalizacji wyznaczono podobszary:

Podobszar 1

- Szczepankowo – zamieszkuje go 406 osób na powierzchni 1282,591 ha.

Jest największą terytorialnie miejscowością Gminy. Zlokalizowane są tu takie instytucje, jak biblioteka, szkoła podstawowa, które są niedoinwestowane. Brak jest infrastruktury do rozwoju fizycznego dzieci – tj. sali gimnastycznej, a warunki nauki są nieodpowiednie, jak na ogólnie przyjęte standardy. Na terenie miejscowości zlokalizowane są również obiekty zabytkowe niezagospodarowane i w złym stanie technicznym.

Podobszar 2

- Uśnik – zamieszkuje 150 osób na powierzchni 450,7256 ha,

Analizując sytuację demograficzną Gminy widoczna jest tendencja starzeniowa mieszkańców. Na terenie Gminy brak jest instytucji mogącej stawić czoło tym niekorzystnym trendom. Podobne trendy występują na terenie całego powiatu łomżyńskiego. Jednocześnie na terenie miejscowości Uśnik zlokalizowany jest budynek po byłej szkole podstawowej. Odpowiednio zagospodarowany mógłby stanowić centrum życia ludzi starszych- istnieje możliwość dostosowania do potrzeb domu spokojnej starości. Inwestycja taka byłaby cenna społecznie nie tylko dla mieszkańców Śniadowa, ale również dla mieszkańców sąsiednich gmin, którzy byłiby pod odpowiednią lekarską opieką geriatryczną, ale również znaleźliby tu miejsce do spędzenia spokojnej starości wśród swoich rówieśników.

Podobszar 3

- Centrum miejscowości gminnej Śniadowo – ulice: Łomżyńska, Ostrołęcka, Kolejowa, Rynek. Zamieszkuje go 534 osoby na powierzchni 10,941 ha

Obszary te są strategiczne z punktu widzenia rozwoju Gminy. W miejscowości gminnej zlokalizowane są wszystkie niezbędne do funkcjonowania jednostki instytucje, podmioty gospodarcze. Tu skoncentrowane jest również życie społeczne mieszkańców np. jednostki oświatowe, biblioteka itd. Jednocześnie obserwowany jest tutaj duży nieład przestrzenny, zaburzona jest estetyka stolicy gminy, brak jest doinwestowania w tak strategiczne podmioty jak szkoła, przedszkole, niedostateczny jest stopień odpowiedniej infrastruktury sportowej dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Obszar przeznaczony do rewitalizacji przedstawiono w Załączniku nr 2.

4. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja przemian na obszarze rewitalizacji (czyli wizja tego obszaru po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych) MUSI BYĆ SPÓJNA z wizją rozwoju całego obszaru, w skład którego wchodzi obszar rewitalizacji.

„Zrewitalizowane obszary Gminy Śniadowo kołem napędowym wyjścia ze stanu kryzysowego, obszarów przeznaczonych do rewitalizacji oraz rozwoju gospodarczego i poprawy ładu przestrzennego Gminy ”

Wizja obszarów wskazanych do rewitalizacji musi nawiązywać do kierunków rozwoju i celów do osiągnięcia przez cały obszar gminy. Działania rewitalizacyjne powinny wpłynąć na:

- 1) Poprawę warunków i jakości życia w na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji
- 2) Tworzenie pozytywnego wizerunku obszaru przeznaczonego do rewitalizacji,
- 3) Rozwój infrastruktury niezbędnej do funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych,
- 4) Stworzenie warunków do rozwoju fizycznego i intelektualnego mieszkańców,
- 5) Poprawę klimatu gospodarczego na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji,
- 6) Poprawę estetyki obszarów przeznaczonych do rewitalizacji,
- 7) Stworzenie warunków do efektywnego spędzenia wolnego czasu,

Jednocześnie wizja powinna nawiązywać do negatywnych zjawisk występujących na obszarach zdegradowanych i sposobu ich wyprowadzenia ze stanu kryzysowego tj.:

- podnoszenia kwalifikacji osób bezrobotnych, a w szczególności zagrożonych bezrobociem długotrwałym,
- pomocy w poszukiwaniu pracy lub zakładaniu działalności gospodarczej osób młodych do 30 roku życia,
- ograniczenia negatywnych zjawisk społecznych będących powodem opieki GOPS,
- poprawy dostępności do infrastruktury spędzania wolnego czasu,
- poprawy stanu obiektów użyteczności publicznej i przywrócenie ładu przestrzennego,
- pobudzenie aktywności ekonomicznej mieszkańców,
- poprawy dostępności infrastruktury przez osoby niepełnosprawne,
- zapewnienie opieki i możliwości spędzania wolnego czasu przez osoby starsze.

Działania rewitalizacyjne ukierunkowane będą na wspieranie integracji społecznej oraz włączenie społeczne, zapewniające możliwość samodzielnego funkcjonowania bez konieczności pomocy ze strony opieki społecznej.

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej nastąpi poprawa stanu obiektów użyteczności publicznej, powstanie infrastruktura przyjazna osobom zmarginalizowanym tj. ludziom starszym i niepełnosprawnym, oraz infrastruktura spędzania wolnego czasu, nastąpi poprawa estetyki i ładu przestrzennego.

Nadrzędnym celem działań rewitalizacyjnych będzie realizacja działań zmierzających do poprawy estetyki i ładu przestrzennego, zachowania dziedzictwa kulturowego, aktywizacji społecznej, eliminacja wyłączenia społecznego i rozwój gospodarczy obszarów przeznaczonych do rewitalizacji.

5. Cele rewitalizacji i kierunki działań

W oparciu o przeprowadzone analizy sytuacji społeczno-gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej Gminy Śniadowo, które przedstawiono w poprzednich rozdziałach, a także przy uwzględnieniu zapisów dokumentów strategicznych sformułowane zostały cele rewitalizacji Gminy Śniadowo. Cele zostały ukierunkowane zgodnie z wynikami analizy wskaźników.

Cel 1. Rozwój gospodarczy obszaru przeznaczonego do rewitalizacji oraz aktywizacja gospodarcza społeczeństwa

Cel szczegółowy 1.1. Aktywizacja gospodarcza poprzez zachęty dla potencjalnych inwestorów i mieszkańców gminy

Działania:

- 1.1.1. Wsparcie aktywizacji społeczeństwa do zwiększenia aktywności gospodarczej poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej z zakresu np. turystyki,

1.1.2. Poprawa ładu przestrzennego i rozwój infrastruktury terenów szczególnie atrakcyjnych i wartościowych,

1.1.3. Promocja obszarów przeznaczonych do rewitalizacji,

1.1.4. Zagospodarowanie nieużytkowanych obiektów historycznych

Cel szczegółowy 1.2. Wsparcie dla osób poszukujących pracy ze szczególnym naciskiem na osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Działania:

1.2.1. Doksztalcanie mieszkańców z uwzględnieniem specyfiki rynku pracy

1.2.2. Organizacja warsztatów, szkoleń z zakresu efektywnego poszukiwania pracy

1.2.3. Organizacja staży i warsztatów dla osób bezrobotnych

1.2.4. Podnoszenie jakości nauczania poprzez poprawę ich warunków

Cel 2. Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 2.1. Rozwój infrastruktury, która przyczyni się do włączenia społecznego poprzez dostęp do infrastruktury sportowej, kulturalnej, rekreacyjnej

Działania:

2.1.1. Zagospodarowanie obiektów niezbędnych do rozwoju fizycznego i intelektualnego,

2.1.2. Remonty, przebudowa i dostosowanie obiektów mogących spełniać rolę ośrodków dla osób zmarginalizowanych,

2.1.3. Poprawa ładu przestrzennego obiektów najcenniejszych historycznie, turystycznie i przyrodniczo,

Cel 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania, estetyki przestrzeni i podniesienie jakości życia mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 3.1. Poprawa estetyki przestrzennej gminy

Działania:

3.1.1. Poprawa stanu technicznego i estetyki obiektów zdegradowanych

3.1.2. Rewitalizacja i zagospodarowanie obiektów zabytkowych i publicznych

3.1.3. Poprawa estetyki obiektów użyteczności publicznej i zagospodarowanie przestrzeni wokół nich,

Cel szczegółowy 3.2. Modernizacja i rozwój infrastruktury gminy

Działania:

3.2.1. Poprawa stanu technicznego budynków użyteczności publicznej

3.2.2. Poprawa warunków życia i zamieszkania ludności,

6. Lista planowanych projektów rewitalizacyjnych

Listę planowanych, projektów rewitalizacyjnych przedstawiono w Załączniku nr 3.

Tabela 18. Tabela zgodności projektów rewitalizacyjnych z celami PR oraz Lokalną Strategią Rozwoju Gminy Śniadowo na lata 2015-2025

Lp.	Nazwa zadania	Zgodność z Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Śniadowo na lata 2015-2025
1	Remont z przebudową Gminnego Ośrodka Kultury w Śniadowie, ul. Ostrołęcka 13	Cel strategiczny 3
2	Przebudowa domu Parafialnego pod potrzeby domu samotnej matki lub żłobek, lub dom opieki pobytu dziennego seniorów, ul. Ostrołęcka 3	Cel strategiczny 3 Cel strategiczny 2
3	Przebudowa i termomodernizacja Budynku Komunalnego, ul. Rynek 1	Cel strategiczny 3
4	Dokończenie zagospodarowania układu przestrzennego Rynku w Śniadowie poprzez ułożenie nowej nawierzchni asfaltowej na ul. Rynek	Cel strategiczny 3
5	Przebudowa i Termomodernizacja budynku Komunalnego przy ul. Łomżyńskiej 2	Cel strategiczny 3
6	Przebudowa części budynku Szkoły Podstawowej w Śniadowie z wymianą drewnianych stropów, termomodernizacją obiektu i remontem Gminnego Przedszkola, ul. Łomżyńska 29.	Cel strategiczny 3
7	Zagospodarowanie przestrzeni rekreacyjno-sportowej w m. Śniadowo w zakresie: budowy utwardzenia części działki budowlanej – plac okolicznościowy i chodnik, boiska treningowe o nawierzchni	Cel strategiczny 3

	trawiastej, siłowni zewnętrznej, zieleń niskiej – trawy. Remontu: istniejących trybun.	
8	Odnowienie kapliczki przydrożnej z XVI wieku.	Cel strategiczny 3
9	Remont kapitalny budynku Dworu z XIX wieku	Cel strategiczny 2
10	Remont kapitalny budynku po byłej szkole z przeznaczeniem na przedszkole i bibliotekę	Cel strategiczny 3
11	Remont budynku Ochotniczej Straży Pożarnej z termomodernizacją	Cel strategiczny 3
12	Budowa sali gimnastycznej przy szkole Podstawowej w Szczepankowie	Cel strategiczny 3
13	Konserwacja zabytkowego Kościoła Rzymsko-katolickiego z XVI wieku.	Cel strategiczny 3
14	Przystosowanie budynku po byłej szkole podstawowej pod potrzeby domu opieki nad osobami w podeszłym wieku i niepełnosprawnymi	Cel strategiczny 3 Cel strategiczny 2

7. Mechanizmy zapewnienia komplementarności

Zgodnie z „Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” wymogiem koniecznym dla wspierania projektów rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach. W szczególności dotyczy to komplementarności: przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

---

oddziałujących na obszar rewitalizacji. Zapewnienie komplementarności przestrzennej projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych ma służyć temu, by program rewitalizacji efektywnie oddziałował na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), poszczególne projekty rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz by zachodził między nimi efekt synergii.

Celem zapewnienia komplementarności przestrzennej interwencji jest także to, by prowadzone działania nie skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary lub nie prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Komplementarność przestrzenna skutkuje ciągłą analizą następstw decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia (np. przeznaczanie nowych terenów pod zabudowę) dla skuteczności programu rewitalizacji.

Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji projektów rewitalizacyjnych/przedsięwzięć, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziałował na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym). Zapewnienie komplementarności problemowej ma przeciwdziałać fragmentacji działań (np. tzw. „rewitalizacji technicznej”, „rewitalizacji społecznej” – określeń błędnie stosowanych, ponieważ rewitalizacja jest zawsze kompleksowa) koncentrując uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru. W komplementarności problemowej konieczne jest określenie pożądanego stanu, do jakiego mają doprowadzić dany obszar projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, oraz jego parametryzacja. Tak postawione zadanie ułatwi później wybór odpowiednich mierników/wskaźników osiągania celów programu rewitalizacji.

Skuteczna komplementarność problemowa oznacza konieczność powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach, co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną działań administracji.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. W tym celu niezbędne jest osadzenie systemu zarządzania programem rewitalizacji w przyjętym przez daną gminę systemie zarządzania w ogóle.

Za realizację programu odpowiedzialny będzie wójt Gminy wraz z pracownikami Urzędu Gminy. Będą oni odpowiedzialni za realizację projektów w sferze publicznej oraz za pozyskiwanie na ten cel

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

środków zewnętrznych. Władze Gminy będą również odpowiedzialne za dialog w sprawie realizacji programu między interesariuszami programu a wdrażającym. Na Wójcie spoczywa również odpowiedzialność za monitoring programu, podawanie do publicznej wiadomości raportów z jego realizacji i ewentualne aktualizacje założeń.

Komplementarność międzyokresowa

W celu zapewnienia komplementarności międzyokresowej IZ RPO opracowuje analizę i krytyczną ocenę oraz formułuje wnioski na temat dotychczasowego (w kontekście zaangażowania środków wspólnotowych, szczególnie w ramach polityki spójności 2007-2013) sposobu wspierania procesów rewitalizacji, jego skuteczności, osiągnięć i problemów wdrażania projektów i programów rewitalizacji w województwie. Na tej podstawie dokonywane jest zaplanowanie sposobu wspierania procesów rewitalizacji w ramach polityki spójności 2014-2020.

W oparciu o dokonaną analizę możliwe jest uzupełnianie przedsięwzięć już zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013 (np. o charakterze infrastrukturalnym) projektami komplementarnymi (np. o charakterze społecznym), realizowanymi w ramach polityki spójności 2014-2020.

Zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności 2007-2013) ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie. Zmiany wprowadzane w programach rewitalizacji odpowiadają na te potrzeby zmian, które wynikają głównie z ich ewaluacji, opartej na systematycznym monitoringu.

Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014-2020, oznacza, że projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania.

Silna koordynacja i synergia projektów rewitalizacyjnych finansowanych szczególnie w ramach EFS i EFRR jest konieczna dla uzyskania korzystnych efektów dla obszarów rewitalizacji. Koordynacja środków programów operacyjnych ze środkami polityk i instrumentów krajowych jest konieczna dla realizacji zasady dodatkowości środków UE.

Komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania, przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych ma kluczowe znaczenie dla dynamiki pożądanych zmian.

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Szczegółowy opis zadań

1. Remont z przebudową Gminnego Ośrodka Kultury w Śniadowie, ul. Ostrołęcka 13

Zakres:

- Termomodernizacja budynku i prace zewnętrzne,
- Remont pomieszczeń Gminnego Ośrodka Kultury

Analiza sytuacji społeczno-gospodarczej wykazała, że na obszarze ulicy Ostrołęckiej istnieje sytuacja kryzysowa między innymi na obszarze funkcjonalno-przestrzennym tj. duża ilość budynków użyteczności publicznej wymaga remontów lub renowacji. Obiekt będący siedzibą Gminnego Ośrodka Kultury w Śniadowie jest w złym stanie technicznym, pomimo, iż koncentruje się tu w dużej mierze życie kulturalne mieszkańców Gminy. Odbývają się tutaj zajęcia dla najmłodszych, koła zainteresowań ludzi dorosłych, a także szkolenia, warsztaty, spotkania mieszkańców. Poprawa stanu technicznego obiektu umożliwi zwiększoną aktywność w kierunku organizowania różnego rodzaju zajęć w tym warsztatów w zakresie aktywnych form poszukiwania pracy oraz zajęć dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Realizacja zadania będzie miała odbicie w następujących celach Programu:

Cel 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania, estetyki przestrzeni i podniesienie jakości życia mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 3.1. Poprawa estetyki przestrzennej gminy

Działania:

3.1.3. Poprawa estetyki obiektów użyteczności publicznej i zagospodarowanie przestrzeni wokół nich,

Cel szczegółowy 3.2. Modernizacja i rozwój infrastruktury gminy

Działania:

3.2.1. Poprawa stanu technicznego budynków użyteczności publicznej

Wskaźniki rezultatu:

- liczba bezrobotnych,
- liczba zorganizowanych zajęć dla osób starszych,
- liczba warsztatów na temat efektywnych form poszukiwania pracy wśród ludzi młodych do 30 roku życia,

Sposób pomiaru wskaźnika:

- dane GUS,
- informacje UG,

2. Przebudowa domu Parafialnego na potrzeby domu samotnej matki lub żłobka, lub domu opieki pobytu dziennego seniorów, ul. Ostrołęcka 3

Na analizowanym obszarze zdiagnozowano niekorzystne trendy demograficzne tj. wysoki wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym oraz wysoki wskaźnik osób w wieku nieprodukcyjnym na liczbę osób w wieku produkcyjnym. Świadczy to o stosunkowo niskiej dzietności mieszkańców obszaru. Adaptacja budynku na potrzeby żłobka lub domu samotnej matki pomogą mieszkankom obszaru, jak również całej gminy w decyzji o urodzeniu dziecka. W przypadku żłobka mieszkańcy będą pewni zapewnienia nisko odpłatnej, fachowej opieki nad potomstwem od pierwszych lat życia przy jednoczesnej możliwości podjęcia pracy zarobkowej. W przypadku stworzenia domu opieki pobytu dziennego seniorów, najstarsi i dotychczas nie mający możliwości atrakcyjnego sposobu spędzenia wolnego czasu mieszkańcy gminy otrzymają fachową opiekę i możliwość intelektualnego rozwoju, kontaktów z rówieśnikami.

Należy nadmienić, iż inwestycja będzie własnością osoby prywatnej stworzy zatem możliwość dodatkowego zatrudnienia personelu obsługującego obiekt.

Realizacja zadania będzie miała odbicie w następujących celach Programu:

Cel 2. Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 2.1. Rozwój infrastruktury, która przyczyni się do włączenia społecznego poprzez dostęp do infrastruktury sportowej, kulturalnej, rekreacyjnej

Działania:

2.1.2. Remonty, przebudowa i dostosowanie obiektów mogących spełniać rolę ośrodków dla osób zmarginalizowanych,

Cel 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania, estetyki przestrzeni i podniesienie jakości życia mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 3.1. Poprawa estetyki przestrzennej gminy

Działania:

3.1.1. Poprawa stanu technicznego i estetyki obiektów zdegradowanych

3.1.2. Rewitalizacja i zagospodarowanie obiektów zabytkowych i publicznych

Wskaźniki rezultatu:

- liczba osób w wieku przedprodukcyjnym,
- liczba osób bezrobotnych,

Sposób pomiaru wskaźnika

- dane GUS,

3. Rozbudowa i przebudowa budynku Urzędu Gminy z przystosowaniem obiektu dla osób niepełnosprawnych

Zakres:

Obecnie budynek Urzędu Gminy jest w złym stanie technicznym i nie jest przystosowany do korzystania przez osoby niepełnosprawne, co stanowi swojego rodzaju marginalizację tych osób. Ponadto budynek w obecnym stanie zakłóca ład przestrzenny ulicy Ostrołęckiej.

Realizacja zadania będzie miała odbicie w następujących celach Programu:

Cel 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania, estetyki przestrzeni i podniesienie jakości życia mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 3.1. Poprawa estetyki przestrzennej gminy

Działania:

3.1.3. Poprawa estetyki obiektów użyteczności publicznej i zagospodarowanie przestrzeni wokół nich,

Cel szczegółowy 3.2. Modernizacja i rozwój infrastruktury gminy

Działania:

3.2.1. Poprawa stanu technicznego budynków użyteczności publicznej

Wskaźniki rezultatu:

- liczba budynków wyremontowanych,
- liczba osób niepełnosprawnych odwiedzających UG,

Sposób pomiaru:

- dane UG,

4. Przebudowa i termomodernizacja Budynku Komunalnego, ul. Rynek 1

Na dzień dzisiejszy budynek komunalny przy ulicy Rynek 1 jest w bardzo złym stanie technicznym. W budynkach tych zamieszkują osoby będące w stosunkowo złej kondycji ekonomicznej.

Realizacja zadania będzie miała odbicie w następujących celach Programu:

Cel szczegółowy 3.2. Modernizacja i rozwój infrastruktury gminy

Działania:

3.2.2. Poprawa warunków życia i zamieszkania ludności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Wskaźniki rezultatu:

- Liczba osób dla których warunki zamieszkania uległy poprawie

Sposób pomiaru:

- informacje UG

5. Dokończenie zagospodarowania układu przestrzennego Rynku w Śniadowie poprzez ułożenie nowej nawierzchni asfaltowej na ul. Rynek

Ulica Rynek stanowi samo centrum i historyczną wizytówkę miejscowości gminnej Śniadowo. Zostało ono częściowo wyremontowane, ale na chwilę obecną zdecydowanie zakłóca ład przestrzenny przez utrudniony dostęp. Zadanie polegało będzie na podniesieniu estetyki i ładu przestrzennego samego centrum miejscowości Śniadowo.

Cel 2. Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 2.1. Rozwój infrastruktury, która przyczyni się do włączenia społecznego poprzez dostęp do infrastruktury sportowej, kulturalnej, rekreacyjnej

Działania:

2.1.3. Poprawa ładu przestrzennego obiektów najcenniejszych historycznie, turystycznie i przyrodniczo,

Cel 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania, estetyki przestrzeni i podniesienie jakości życia mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 3.1. Poprawa estetyki przestrzennej gminy

Działania:

3.1.2. Rewitalizacja i zagospodarowanie obiektów zabytkowych i publicznych

Wskaźniki rezultatu:

- liczba zrewitalizowanych przestrzeni publicznych,

Sposób pomiaru:

- dane UG,

6. Przebudowa i Termomodernizacja budynku Komunalnego przy ul. Łomżyńskiej 2

Planowany do remontu budynek jest obiektem zabytkowym i spełnia rolę usługowo- mieszkalną. Obecnie warunki panujące w budynku są nieadekwatne do współcześnie panujących standardów- brak centralnego

str. 114

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

---

ogrzewania, drewniane, zniszczone schody. Stanowi też zagrożenie dla mieszkańców np. przez zaczadzenie. lokale na parterze mogą spełniać rolę usługową. Mając powyższe na uwadze możliwe jest pobudzenie działalności gospodarczej mieszkańców obszaru ulicy Rynek i zmniejszenie problemu bezrobocia oraz spadek liczby beneficjentów GOPS.

Zakres:

Wykonanie nowej elewacji z dociepleniem budynku. Remont pomieszczeń i klatki schodowej wewnątrz budynku

Realizacja zadania będzie miała odbicie w następujących celach Programu:

Cel 1. Rozwój gospodarczy obszaru przeznaczonego do rewitalizacji oraz aktywizacja gospodarcza społeczeństwa

Cel szczegółowy 1.1. Aktywizacja gospodarcza poprzez zachęty dla potencjalnych inwestorów i mieszkańców gminy

Działania:

1.1.1. Wspieranie aktywizacji społeczeństwa do zwiększenia aktywności gospodarczej poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej z zakresu np. turystyki,

Cel 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania, estetyki przestrzeni i podniesienie jakości życia mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 3.1. Poprawa estetyki przestrzennej gminy

Działania:

3.1.1. Poprawa stanu technicznego i estetyki obiektów zdegradowanych

Cel szczegółowy 3.2. Modernizacja i rozwój infrastruktury gminy

Działania:

3.2.2. Poprawa warunków życia i zamieszkania ludności

Wskaźniki rezultatu:

- Liczba osób dla których warunki zamieszkania uległy poprawie
- Liczba osób bezrobotnych,
- Liczba nowo powstałych podmiotów gospodarczych,
- Liczba osób pobierających zasiłki,

Sposób pomiaru:

- informacje UG,

7. Przebudowa części budynku Szkoły Podstawowej w Śniadowie z wymianą drewnianych stropów, termomodernizacją obiektu i remontem Gminnego Przedszkola, ul. Łomżyńska 29.

Obecnie przedmiotowa szkoła jest w złym stanie i jest w stanie sprostać wymaganiom współcześnie uczących się dzieci. Rozbudowa szkoły i przedszkola pozytywnie wpłynie na wyniki nauczania, będzie możliwość rozwoju zainteresowań od najmłodszych bo przedszkolnych lat. W dłuższej perspektywie czasowej skutkować to będzie odpowiednimi wyborami w życiu zawodowym, co przyczyni się do zmniejszenia czynników kryzysogennych takich, jak: bezrobocie, szczególnie wśród osób młodych do 30 roku życia, ubóstwo.

Zakres:

Przebudowa części budynku szkoły Podstawowej w Śniadowie z wymianą drewnianych stropów, termomodernizacja obiektu i remont Gminnego Przedszkola z przebudową infrastruktury technicznej

Wymiana stropów drewnianych na żelbetowe w najstarszej części szkoły. Wykonanie nowej elewacji z dociepleniem ścian. Wykonanie poddasza użytkowego z przeznaczeniem na sale lekcyjne. Wymiana instalacji co i wodno-kanalizacyjnej i elektrycznej. Przebudowa istniejącej infrastruktury technicznej w tym ciągu kuchennego wraz z zapleczem oraz części dydaktycznej przedszkola.

Realizacja zadania będzie miała odbicie w następujących celach Programu:

Cel szczegółowy 1.2. Wsparcie dla osób poszukujących pracy ze szczególnym naciskiem na osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Działania:

1.2.4. Podnoszenie jakości nauczania poprzez poprawę ich warunków

Cel 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania, estetyki przestrzeni i podniesienie jakości życia mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 3.1. Poprawa estetyki przestrzennej gminy

Działania:

3.1.3. Poprawa estetyki obiektów użyteczności publicznej i zagospodarowanie przestrzeni wokół nich,

Cel szczegółowy 3.2. Modernizacja i rozwój infrastruktury gminy

Działania:

3.2.1. Poprawa stanu technicznego budynków użyteczności publicznej

Wskaźniki rezultatu:

- Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia,
- Liczba osób pobierających zasiłki z tytułu bezrobocia,
- Liczba osób pobierających zasiłki z tytułu ubóstwa,

Sposób pomiaru:

- dane UG,
- dane GUS,

8. Zagospodarowanie przestrzeni rekreacyjno-sportowej w m. Śniadowo w zakresie: budowy utwardzenia części działki budowlanej – plac okolicznościowy i chodnik, boiska treningowe o nawierzchni trawiastej, siłowni zewnętrznej, zieleni niskiej – trawy. Remont istniejących trybun.

Na terenie gminy brak jest przestrzeni sportowo- rekreacyjnej umożliwiającej spędzanie wolnego czasu na świeżym powietrzu. Brak jest też odpowiedniej infrastruktury do organizowania zawodów zarówno wśród dzieci młodzieży, jak i dorosłych. Zrewitalizowana przestrzeń publiczna umożliwi aktywne spędzanie wolnego czasu, organizację zawodów sportowych, wreszcie rozwijanie swoich pasji sportowych.

Zakres:

- budowa utwardzenia części działki budowlanej – plac okolicznościowy i chodnik,
- boiska treningowe o nawierzchni trawiastej,
- siłownia zewnętrzna,
- zieleni niska – trawa,
- remont istniejących trybun.

Realizacja zadania będzie miała odbicie w następujących celach Programu:

Cel 1. Rozwój gospodarczy obszaru przeznaczonego do rewitalizacji oraz aktywizacja gospodarcza społeczeństwa

Cel szczegółowy 1.1. Aktywizacja gospodarcza poprzez zachęty dla potencjalnych inwestorów i mieszkańców gminy

Działania:

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

1.1.2. Poprawa ładu przestrzennego i rozwój infrastruktury terenów szczególnie atrakcyjnych i wartościowych,

Cel 2. Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 2.1. Rozwój infrastruktury, która przyczyni się do włączenia społecznego poprzez dostęp do infrastruktury sportowej, kulturalnej, rekreacyjnej

Działania:

2.1.1. Zagospodarowanie obiektów niezbędnych do rozwoju fizycznego i intelektualnego

Cel 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania, estetyki przestrzeni i podniesienie jakości życia mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 3.1. Poprawa estetyki przestrzennej gminy

Działania:

3.1.1. Poprawa stanu technicznego i estetyki obiektów zdegradowanych

3.1.2. Rewitalizacja i zagospodarowanie obiektów zabytkowych i publicznych

Wskaźniki rezultatu:

- Liczba wyremontowanych obiektów sportowo- rekreacyjnych,
- Liczba dzieci uczęszczających na lekcje tenisa i korzystających z wybudowanej infrastruktury,

Sposób pomiaru:

- dane UG,
- informacje od trenerów,

9. Odnowienie kapliczki przydrożnej z XVI wieku

Kapliczka jest jednym z najważniejszych zabytków gminy Śniadowo. Ilość i stan utrzymania zabytków jest jednym z elementów atrakcyjności danego terenu. Rewitalizacja pozostałych obiektów zabytkowych w kontekście stworzenia bazy sportowo- rekreacyjnej, noclegowej itd. stworzy możliwość rozwoju turystyki na obszarze Gminy, co w konsekwencji będzie skutkowało zmniejszeniem bezrobocia i spadkiem liczby beneficjentów GOPS. Całokształt działań rewitalizacyjnych centrum miejscowości gminnej zaprowadzi niewątpliwy ład przestrzenny, przez co gmina stanie się atrakcyjna w oczach nie tylko jej mieszkańców, ale również przyjezdnych.

Realizacja zadania będzie miała odbicie w następujących celach Programu:

Cel 2. Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 2.1. Rozwój infrastruktury, która przyczyni się do włączenia społecznego poprzez dostęp do infrastruktury sportowej, kulturalnej, rekreacyjnej

Działania:

2.1.3. Poprawa ładu przestrzennego obiektów najcenniejszych historycznie, turystycznie i przyrodniczo,

Cel 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania, estetyki przestrzeni i podniesienie jakości życia mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 3.1. Poprawa estetyki przestrzennej gminy

Działania:

3.1.2. Rewitalizacja i zagospodarowanie obiektów zabytkowych i publicznych

Wskaźniki rezultatu:

- Liczba osób odwiedzających gminę,
- Liczba osób bezrobotnych,

Sposób pomiaru:

- dane GUS,

10. Remont kapitalny budynku Dworu z XIX wieku - miejscowość Szczepankowo

Budynek jest jednym z najatrakcyjniejszych zabytków w powiecie łomżyńskim. Obecnie należy on do osoby prywatnej, która może go zagospodarować w kierunku rozwoju turystyki. Byłyby to najatrakcyjniejsze miejsca noclegowe na terenie gminy. Biorąc pod uwagę, iż jest on własnością prywatną, przy zagospodarowaniu do celów turystycznych poza niewątpliwymi walorami estetycznymi i historycznymi podnoszącymi atrakcyjność gminy, stworzy możliwość zatrudnienia mieszkańców do obsługi obiektu. Wpłynie to niewątpliwie na spadek bezrobocia, zmniejszenie ilości pobieranych zasiłków w tym z tytułu ubóstwa i bezrobocia.

Realizacja zadania będzie miała odbicie w następujących celach Programu:

Cel 1. Rozwój gospodarczy obszaru przeznaczonego do rewitalizacji oraz aktywizacja gospodarcza społeczeństwa

Cel szczegółowy 1.1. Aktywizacja gospodarcza poprzez zachęty dla potencjalnych inwestorów i mieszkańców gminy

Działania:

- 1.1.2. Poprawa ładu przestrzennego i rozwój infrastruktury terenów szczególnie atrakcyjnych i wartościowych,
- 1.1.3. Promocja obszarów przeznaczonych do rewitalizacji,
- 1.1.4. Zagospodarowanie nieużytkowanych obiektów historycznych,

Cel 2. Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 2.1. Rozwój infrastruktury, która przyczyni się do włączenia społecznego poprzez dostęp do infrastruktury sportowej, kulturalnej, rekreacyjnej

Działania:

- 2.1.3. Poprawa ładu przestrzennego obiektów najcenniejszych historycznie, turystycznie i przyrodniczo,

Cel 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania, estetyki przestrzeni i podniesienie jakości życia mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 3.1. Poprawa estetyki przestrzennej gminy

Działania:

- 3.1.1. Poprawa stanu technicznego i estetyki obiektów zdegradowanych,
- 3.1.2. Rewitalizacja i zagospodarowanie obiektów zabytkowych i publicznych,

11. Remont kapitalny budynku po byłej szkole z przeznaczeniem na przedszkole i bibliotekę-miejscowość Szczepankowo

Zakres:

- wykonanie nowej elewacji z dociepleniem budynku,
- wymiana instalacji co i wodno-kanalizacyjnej i elektrycznej,
- przystosowanie pomieszczeń na potrzeby przedszkola i biblioteki

Miejscowość Szczepankowo jest drugą co do wielkości miejscowością gminy Śniadowo. Na terenie miejscowości zdiagnozowano wysoki poziom bezrobocia, wysoką liczbę pobieranych zasiłków w tym z powodu ubóstwa oraz niekorzystne trendy demograficzne- wysoki poziom osób w wieku nieprodukcyjnym przypadający na liczbę osób w wieku produkcyjnym. Jednym z powodów niskiej dzietności jest brak lub niedostateczna infrastruktura przedszkolna. Utworzenie oddziałów przedszkolnych będzie bodźcem do rozważań na temat rodzicielstwa. Jednocześnie maluchy uczęszczające do przedszkoli wykazują wyższy poziom rozwoju intelektualnego i wyższy poziom inteligencji społecznej, co przekłada się na dalszą edukację i życie ludzi dorosłych. Natomiast biblioteka „na miejscu” i odpowiednie zachęty jej pracowników wpłyną zapewne na poziom czytelnictwa, a tym samym poziom intelektualny mieszkańców miejscowości. Jednocześnie należy nadmienić, iż w krótkim

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

---

okresie czasu wzrośnie zatrudnienie do obsługi obu instytucji, co spowoduje spadek bezrobocia i ilości pobieranych zasiłków.

Realizacja zadania będzie miała odbicie w następujących celach Programu:

Cel szczegółowy 1.2. Wsparcie dla osób poszukujących pracy ze szczególnym naciskiem na osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Działania:

1.2.4. Podnoszenie jakości nauczania poprzez poprawę ich warunków

Cel 2. Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 2.1. Rozwój infrastruktury, która przyczyni się do włączenia społecznego poprzez dostęp do infrastruktury sportowej, kulturalnej, rekreacyjnej

Działania:

2.1.1. Zagospodarowanie obiektów niezbędnych do rozwoju fizycznego i intelektualnego,

Cel 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania, estetyki przestrzeni i podniesienie jakości życia mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 3.1. Poprawa estetyki przestrzennej gminy

Działania:

3.1.1. Poprawa stanu technicznego i estetyki obiektów zdegradowanych

Cel szczegółowy 3.2. Modernizacja i rozwój infrastruktury gminy

Działania:

3.2.2. Poprawa warunków życia i zamieszkania ludności,

Wskaźniki rezultatu:

- Liczba osób bezrobotnych,
- Liczba narodzin,
- Liczba osób pobierających zasiłki,

Sposób pomiaru:

- dane GUS,
- informacje UG,

12. Remont budynku Ochotniczej Straży Pożarnej z termomodernizacją- miejscowość Szczepankowo

Zakres:

- wykonanie nowej elewacji z dociepleniem budynku,
- remont świetlicy i pomieszczeń przeznaczonych dla OSP Szczepankowo.

Obecnie budynek jest w złym stanie technicznym i wymaga natychmiastowego remontu. Diagnoza społeczno – gospodarcza wykazała, iż na terenie miejscowości jest ponadnormatywnie wysoki poziom zdegradowanych budynków użyteczności publicznej.

Realizacja zadania będzie miała odbicie w następujących celach Programu:

Cel 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania, estetyki przestrzeni i podniesienie jakości życia mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 3.1. Poprawa estetyki przestrzennej gminy

Działania:

3.1.1. Poprawa stanu technicznego i estetyki obiektów zdegradowanych

3.1.3. Poprawa estetyki obiektów użyteczności publicznej i zagospodarowanie przestrzeni wokół nich,

Wskaźniki rezultatu:

- Ilość wyremontowanych budynków użyteczności publicznej,

Sposób pomiaru:

- informacje UG,

13. Budowa sali gimnastycznej przy szkole Podstawowej w Szczepankowie- miejscowość Szczepankowo

Na chwilę obecną Szkoła Podstawowa w Szczepankowie nie posiada zaplecza do rozwoju fizycznego dzieci w postaci Sali gimnastycznej. Miejsce, gdzie odbywają się zajęcia wychowania fizycznego są korytarze. Uniemożliwia to prowadzenie pełnowartościowych lekcji w-f oraz rozwój zainteresowania sportem. Budowa sali gimnastycznej zmobilizuje do uprawiania sportu, zainteresowania dzieci aktywnością ruchową natomiast najzdolniejsi uczniowie będą mieli możliwość rozwijania pasji, która może stać się w przyszłości źródłem dochodu.

Realizacja zadania będzie miała odbicie w następujących celach Programu:

Cel szczegółowy 1.2. Wsparcie dla osób poszukujących pracy ze szczególnym naciskiem na osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Działania:

1.2.4. Podnoszenie jakości nauczania poprzez poprawę ich warunków

Cel 2. Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 2.1. Rozwój infrastruktury, która przyczyni się do włączenia społecznego poprzez dostęp do infrastruktury sportowej, kulturalnej, rekreacyjnej

Działania:

2.1.1. Zagospodarowanie obiektów niezbędnych do rozwoju fizycznego i intelektualnego,

Cel szczegółowy 3.2. Modernizacja i rozwój infrastruktury gminy

Działania:

3.2.1. Poprawa stanu technicznego budynków użyteczności publicznej

3.2.2. Poprawa warunków życia i zamieszkania ludności,

Wskaźniki rezultatu:

- Liczba dzieci korzystających z nowej infrastruktury sportowej,

Sposób pomiaru:

- informacje UG,

14. Konserwacja zabytkowego Kościoła Rzymsko-katolickiego z XVI wieku - miejscowość Szczepankowo

Kościół podobnie jak inne zabytki wyznaczone do rewitalizacji ma wyjątkowe wartości historyczne. Ponadto jest miejscem kultu mieszkańców okolicznych wsi. Obecnie jest w złym stanie technicznym i w celu podwyższenia jego wartości estetycznych i turystycznych wymaga remontu. Jest to zadanie zsynchronizowane z renowacją zabytkowego dworku w tej samej miejscowości Szczepankowo. Rewitalizacja kościoła będzie dodatkowym atutem do zatrzymania się na terenie Szczepankowa i zwiedzenia okolicznych zabytków. W znacznym stopniu wpłynie to na ład przestrzenny miejscowości.

Realizacja zadania będzie miała odbicie w następujących celach Programu:

Cel 1. Rozwój gospodarczy obszaru przeznaczonego do rewitalizacji oraz aktywizacja gospodarcza społeczeństwa

Cel szczegółowy 1.1. Aktywizacja gospodarcza poprzez zachęty dla potencjalnych inwestorów i mieszkańców gminy

Działania:

1.1.2. Poprawa ładu przestrzennego i rozwój infrastruktury terenów szczególnie atrakcyjnych i wartościowych,

Cel 2. Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 2.1. Rozwój infrastruktury, która przyczyni się do włączenia społecznego poprzez dostęp do infrastruktury sportowej, kulturalnej, rekreacyjnej

Działania:

2.1.3. Poprawa ładu przestrzennego obiektów najcenniejszych historycznie, turystycznie i przyrodniczo

Cel 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania, estetyki przestrzeni i podniesienie jakości życia mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 3.1. Poprawa estetyki przestrzennej gminy

Działania:

3.1.3. Poprawa estetyki obiektów użyteczności publicznej i zagospodarowanie przestrzeni wokół nich,
15. Przystosowanie budynku po byłej szkole podstawowej pod potrzeby domu opieki nad osobami w podeszłym wieku i niepełnosprawnymi – miejscowość Uśnik

Analiza społeczno-gospodarcza wykazała na terenie miejscowości niekorzystne trendy demograficzne tj. wysoki wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym przypadający na liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym, wysoki poziom bezrobocia, szczególnie wśród ludzi młodych do 30 roku życia oraz wysoki poziom pobieranych zasiłków. Budowa obiektu będzie odpowiedzią na rozwiązanie powyższych problemów. Starzejący się mieszkańcy miejscowości Uśnik i okolicznych wsi będą mieli dostęp do fachowej pomocy ludziom starszym, jednocześnie spędzając ze sobą czas nie będą się czuli niepotrzebni i zmarginalizowani. Jednocześnie inwestycja zapewni wiele miejsc pracy do obsługi placówki od prac najprostszych do wysoko wykwalifikowanej kadry lekarzy geriatrów.

Realizacja zadania będzie miała odbicie w następujących celach Programu:

Cel 2. Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 2.1. Rozwój infrastruktury, która przyczyni się do włączenia społecznego poprzez dostęp do infrastruktury sportowej, kulturalnej, rekreacyjnej

Działania:

2.1.2. Remonty, przebudowa i dostosowanie obiektów mogących spełniać rolę ośrodków dla osób zmarginalizowanych,

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Cel 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania, estetyki przestrzeni i podniesienie jakości życia mieszkańców gminy

Cel szczegółowy 3.1. Poprawa estetyki przestrzennej gminy

Działania:

3.1.2. Rewitalizacja i zagospodarowanie obiektów zabytkowych i publicznych

Cel szczegółowy 3.2. Modernizacja i rozwój infrastruktury gminy

Działania:

3.2.2. Poprawa warunków życia i zamieszkania ludności,

Wskaźniki rezultatu:

- Liczba osób objętych opieką,
- Liczba osób bezrobotnych,
- Liczba nowo powstałych miejsc pracy,
- Liczba osób pobierających zasiłek.

Sposób pomiaru:

- informacje UG,
- dane GUS

Tabela 19. Komplementarność projektów rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Komplementarność	Obszar komplementarności
1	Remont z przebudową Gminnego Ośrodka Kultury w Śniadowie, ul. Ostrołęcka 13	1. Rozbudowa i przebudowa budynku Urzędu Gminy z przystosowaniem obiektu dla osób niepełnosprawnych, ul. Ostrołęcka 11 2. Remont kapitalny budynku po byłej szkole z przeznaczeniem na przedszkole i bibliotekę	przestrzenie, problemowo, proceduralno-instytucjonalnie, finansowo międzyokresowa – Remont świetlic w miejscowościach PROW Małe projekty (LGD Sąsiedzi”) - Stare Konopki, Stare Jemielite, Wierzbowo, Ratowo-Piotrowo, Stare Ratowo.
2	Przebudowa domu Parafialnego pod potrzeby domu samotnej matki lub żłobek, lub dom opieki pobyty dziennego	1. Przystosowanie budynku po byłej szkole podstawowej pod potrzeby domu opieki nad osobami w podeszłym wieku i niepełnosprawnymi 2. Remont kapitalny budynku po byłej szkole z przeznaczeniem na przedszkole i bibliotekę	przestrzenie, problemowo, proceduralno-instytucjonalnie, finansowo międzyokresowa – Budowa Sali gimnastycznej z częścią dydaktyczną w Śniadowie MSiT Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, Utworzenie 2 pkt. przedszkolnych w Śniadowie i Szczepankowie POKL działanie 9.1.1

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

	seniorów, ul. Ostrołęcka 3		
3	Rozbudowa i przebudowa budynku Urzędu Gminy z przystosowaniem obiektu dla osób niepełnosprawnych, ul. Ostrołęcka 11	1. Remont z przebudową Gminnego Ośrodka Kultury w Śniadowie, ul. Ostrołęcka 13 2. Remont budynku Ochotniczej Straży Pożarnej z termomodernizacją	przestrzennie, problemowo, proceduralno-instytucjonalnie, finansowo międzyokresowa – Remont świetlic w miejscowościach PROW Małe projekty (LGD Sąsiedzi) - Stare Konopki, Stare Jemielite, Wierzbowo, Ratowo-Piotrowo, Stare Ratowo.
4	Przebudowa i termomodernizacja Budynku Komunalnego, ul. Rynek 1	1. Przebudowa i Termomodernizacja budynku Komunalnego przy ul. Łomżyńskiej 2 2. Przebudowa części budynku Szkoły Podstawowej w Śniadowie z wymianą drewnianych stropów, termomodernizacją obiektu i remontem Gminnego Przedszkola, ul. Łomżyńska 29.	przestrzennie, problemowo, proceduralno-instytucjonalnie, finansowo międzyokresowa- Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy poprzez rozbudowę sieci wodociągowej w Szczepankowie i montaż oczyszczalni przydomowych. PROW działanie 321 „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej.
5	Dokończenie zagospodarowania układu przestrzennego Rynku w Śniadowie poprzez ułożenie nowej nawierzchni asfaltowej na ul. Rynek	1. Zagospodarowanie przestrzeni rekreacyjno-sportowej w m. Śniadowo w zakresie: budowy utwardzenia części działki budowlanej – plac okolicznościowy i chodnik, boiska treningowe o nawierzchni trawiastej, siłowni zewnętrznej, zieleń niskiej – trawy remont istniejących trybun 2. Budowa sali gimnastycznej przy szkole Podstawowej w Szczepankowie	przestrzennie, problemowo, proceduralno-instytucjonalnie, finansowo międzyokresowa- Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-wypoczynkowego w Śniadowie PROW „Odnowa i rozwój wsi”
6	Przebudowa i Termomodernizacja budynku Komunalnego przy ul. Łomżyńskiej 2	1. Przebudowa i Termomodernizacja budynku Komunalnego przy ul. Łomżyńskiej 2 2. Przebudowa części budynku Szkoły Podstawowej w Śniadowie z wymianą drewnianych stropów, termomodernizacją obiektu i remontem Gminnego Przedszkola, ul. Łomżyńska 29.	przestrzennie, problemowo, proceduralno-instytucjonalnie, finansowo międzyokresowa- Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy poprzez rozbudowę sieci wodociągowej w Szczepankowie i montaż oczyszczalni przydomowych. PROW działanie 321 „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej.

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

7	Przebudowa części budynku Szkoły Podstawowej w Śniadowie z wymianą drewnianych stropów, termomodernizacją obiektu i remontem Gminnego Przedszkola, ul. Łomżyńska 29.	1. Remont kapitalny budynku po byłej szkole z przeznaczeniem na przedszkole i bibliotekę 2. Przystosowanie budynku po byłej szkole podstawowej pod potrzeby domu opieki nad osobami w podeszłym wieku i niepełnosprawnymi	przestrzennie, problemowo, proceduralno-institutionalnie, finansowo międzyokresowa - Budowa Sali gimnastycznej z częścią dydaktyczną w Śniadowie MSiT Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej
8	Zagospodarowanie przestrzeni rekreacyjno-sportowej w m. Śniadowo w zakresie: budowy utwardzenia części działki budowlanej – plac okolicznościowy i chodnik, boiska treningowe o nawierzchni trawiastej, siłowni zewnętrznej, zieleni niskiej – trawy, remont istniejących trybun.	1. Dokończenie zagospodarowania układu przestrzennego Rynku w Śniadowie poprzez ułożenie nowej nawierzchni asfaltowej na ul. Rynek 2. Budowa sali gimnastycznej przy szkole Podstawowej w Szczepankowie	przestrzennie, problemowo, proceduralno-institutionalnie, finansowo międzyokresowa- Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-wypoczynkowego w Śniadowie PROW „Odnowa i rozwój wsi”
9	Odnowienie kapliczki przydrożnej z XVI wieku.	1. Remont kapitalny budynku Dworu z XIX wieku 2. Konserwacja zabytkowego Kościoła Rzymsko-katolickiego z XVI wieku.	przestrzennie, problemowo, proceduralno-institutionalnie, finansowo międzyokresowa- Odnowie Centrum Wsi-Rynek w Śniadowie PROW „Odnowa i rozwój wsi”
Miejscowość Szczepankowo			
10	Remont kapitalny budynku Dworu z XIX wieku	1. Odnowienie kapliczki przydrożnej z XVI wieku. 2. Konserwacja zabytkowego Kościoła Rzymsko-katolickiego z XVI wieku	przestrzennie, problemowo, proceduralno-institutionalnie, finansowo międzyokresowa - Odnowie Centrum Wsi-Rynek w Śniadowie PROW „Odnowa i rozwój wsi”
11	Remont kapitalny budynku po byłej szkole z przeznaczeniem na	1. Przebudowa części budynku Szkoły Podstawowej w Śniadowie z wymianą drewnianych stropów, termomodernizacją obiektu i	przestrzennie, problemowo, proceduralno-institutionalnie, finansowo międzyokresowa - Budowa Sali gimnastycznej z częścią dydaktyczną w Śniadowie MSiT Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej

str. 127

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

12	przedszkole i bibliotekę	remontem Gminnego Przedszkola, ul. Łomżyńska 29. 2. Budowa sali gimnastycznej przy szkole Podstawowej w Szczepankowie	
	Remont budynku Ochotniczej Straży Pożarnej z termomodernizacją	1. Rozbudowa i przebudowa budynku Urzędu Gminy z przystosowaniem obiektu dla osób niepełnosprawnych, ul. Ostrołęcka 11 2. Rozbudowa i przebudowa budynku Urzędu Gminy z przystosowaniem obiektu dla osób niepełnosprawnych, ul. Ostrołęcka 11	przestrzenie, problemowo, proceduralno-instytucjonalnie, finansowo międzyokresowa – Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego RPO działanie 5.2
	Budowa sali gimnastycznej przy szkole Podstawowej w Szczepankowie	1. Dokończenie zagospodarowania układu przestrzennego Rynku w Śniadowie poprzez ułożenie nowej nawierzchni asfaltowej na ul. Rynek 2. Zagospodarowanie przestrzeni rekreacyjno-sportowej w m. Śniadowo w zakresie: budowy utwardzenia części działki budowlanej – plac okolicznościowy i chodnik, boiska treningowe o nawierzchni trawiastej, siłowni zewnętrznej, zieleń niskiej – trawy, remont istniejących trybun.	przestrzenie, problemowo, proceduralno-instytucjonalnie, finansowo międzyokresowa- Budowa Sali gimnastycznej z częścią dydaktyczną w Śniadowie MSiT Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej
14	Konserwacja zabytkowego Kościoła Rzymsko-katolickiego z XVI wieku.	1. Remont kapitalny budynku Dworu z XIX wieku 2. . Odnowienie kapliczki przydrożnej z XVI wieku.	przestrzenie, problemowo, proceduralno-instytucjonalnie, finansowo międzyokresowa - Odnowie Centrum Wsi- Rynek w Śniadowie PROW „Odnowa i rozwój wsi”
Miejscowość Uśnik			
15	Przystosowanie budynku po byłej szkole podstawowej pod potrzeby domu opieki nad osobami w podeszłym wieku i niepełnosprawnymi	1. Przebudowa domu Parafialnego pod potrzeby domu samotnej matki lub żłobek, lub dom opieki pobytu dziennego seniorów, ul. Ostrołęcka 3 2. Remont kapitalny budynku po byłej szkole z przeznaczeniem na przedszkole i bibliotekę	przestrzenie, problemowo, proceduralno-instytucjonalnie, finansowo międzyokresowa – Budowa Sali gimnastycznej z częścią dydaktyczną w Śniadowie MSiT Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, Utworzenie 2 pkt. przedszkolnych w Śniadowie i Szczepankowie POKL działanie 9.1.1

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Tabela 20. Podmiot realizujący, lokalizacja oraz grupy docelowe zadań

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot realizujący	Grupa docelowa	Lokalizacja
1	Remont z przebudową Gminnego Ośrodka Kultury w Śniadowie, ul. Ostrołęcka 13	Gmina Śniadowo	Mieszkańcy Gminy, w tym obszaru przeznaczonego do rewitalizacji	Miejscowość Śniadowo
2	Przebudowa domu Parafialnego pod potrzeby domu samotnej matki lub żłobek, lub dom opieki pobytu dziennego seniorów, ul. Ostrołęcka 3	Osoba prywatna	Mieszkańcy Gminy i obszaru przeznaczonego do rewitalizacji	Miejscowość Śniadowo
3	Rozbudowa i przebudowa budynku Urzędu Gminy z przystosowaniem obiektu dla osób niepełnosprawnych, ul. Ostrołęcka 11	Gmina Śniadowo	Mieszkańcy Gminy i obszaru przeznaczonego do rewitalizacji	Miejscowość Śniadowo
4	Przebudowa i termomodernizacja Budynku Komunalnego, ul. Rynek 1	Gmina Śniadowo	Mieszkańcy obszaru przeznaczonego do rewitalizacji	Miejscowość Śniadowo
5	Dokończenie zagospodarowania układu przestrzennego Rynku w Śniadowie poprzez ułożenie nowej nawierzchni asfaltowej na ul. Rynek	Gmina Śniadowo	Mieszkańcy Gminy i obszaru przeznaczonego do rewitalizacji	Miejscowość Śniadowo
6	Przebudowa i Termomodernizacja budynku Komunalnego przy ul. Łomżyńskiej 2	Gmina Śniadowo	Mieszkańcy obszaru przeznaczonego do rewitalizacji	Miejscowość Śniadowo
7	Przebudowa części budynku Szkoły Podstawowej w Śniadowie z wymianą drewnianych stropów, termomodernizacją obiektu i remontem Gminnego Przedszkola, ul. Łomżyńska 29.	Gmina Śniadowo	Mieszkańcy Gminy i obszaru przeznaczonego do rewitalizacji	Miejscowość Śniadowo
8	Zagospodarowanie przestrzeni rekreacyjno-sportowej w m. Śniadowo w zakresie: budowy utwardzenia części działki budowlanej – plac okolicznościowy i chodnik, boiska treningowe o nawierzchni trawiastej, siłowni zewnętrznej, zieleń niskiej – trawy, remont istniejących trybun.	Gmina Śniadowo	Mieszkańcy Gminy i obszaru przeznaczonego do rewitalizacji	Miejscowość Śniadowo

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

9	Odnowienie kapliczki przydrożnej z XVI wieku.	Podmiot prywatny	Mieszkańcy Gminy i obszaru przeznaczonego do rewitalizacji	Miejscowość Śniadowo
Szczepankowo				
10	Remont kapitalny budynku Dworu z XIX wieku	Osoba prywatna	Mieszkańcy obszaru przeznaczonego do rewitalizacji	Miejscowość Szczepankowo
11	Remont kapitalny budynku po byłej szkole z przeznaczeniem na przedszkole i bibliotekę	Gmina Śniadowo	Mieszkańcy obszaru przeznaczonego do rewitalizacji	Miejscowość Szczepankowo
12	Remont budynku Ochotniczej Straży Pożarnej z termomodernizacją	Gmina Śniadowo	Mieszkańcy obszaru przeznaczonego do rewitalizacji	Miejscowość Szczepankowo
13	Budowa sali gimnastycznej przy szkole Podstawowej w Szczepankowie	Gmina Śniadowo	Mieszkańcy obszaru przeznaczonego do rewitalizacji	Miejscowość Szczepankowo
14	Konserwacja zabytkowego Kościoła Rzymsko-katolickiego z XVI wieku.	Podmiot prywatny	Mieszkańcy Gminy i obszaru przeznaczonego do rewitalizacji	Miejscowość Szczepankowo
Uśnik				
15	Przystosowanie budynku po byłej szkole podstawowej pod potrzeby domu opieki nad osobami w podeszłym wieku i niepełnosprawnymi	Gmina Śniadowo	Mieszkańcy Gminy i obszaru przeznaczonego do rewitalizacji	Miejscowość Uśnik

8. Indykatywne ramy finansowe

Zabezpieczenie finansowe działań związanych z realizacją Programu Rewitalizacji stanowią przede wszystkim środki budżetowe gminy. Jednakże środki własne gminy wspomagane będą środkami zewnętrznymi pochodzącymi m. in. ze środków Unii Europejskiej.

Podstawowe źródła pozabudżetowe wykorzystywane do realizacji strategii obejmują:

- środki Unii Europejskiej – m. in. fundusze strukturalne i inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Instrument Łącząc Europę, Europejski Fundusz na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów, jak i jako niezależne źródło finansowania,

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

- środki budżetów samorządów – wojewódzkich, powiatowych – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne – np. fundusze celowe,
- środki prywatne – np. środki organizacji pozarządowych,
- kredyty, pożyczki, obligacje komunalne i inne narzędzia i instrumenty finansowe kierowane do JST.

Tabela 21. Zaplanowane działania i źródła ich finansowania

Lp.	Nazwa zadania	Koszt zadania w zł	Źródła finansowania
1	Remont z przebudową Gminnego Ośrodka Kultury w Śniadowie, ul. Ostrołęcka 13	300000	EFRR, budżet Gminy
2	Przebudowa domu Parafialnego pod potrzeby domu samotnej matki lub żłobek, lub dom opieki pobytu dziennego seniorów, ul. Ostrołęcka 3	1000000	EFRR, budżet prywatny
3	Rozbudowa i przebudowa budynku Urzędu Gminy z przystosowaniem obiektu dla osób niepełnosprawnych, ul. Ostrołęcka 11	2000000	EFRR, budżet Gminy
4	Przebudowa i termomodernizacja Budynku Komunalnego, ul. Rynek 1	500000	EFRR, budżet Gminy
5	Dokończenie zagospodarowania układu przestrzennego Rynku w Śniadowie poprzez ułożenie nowej nawierzchni asfaltowej na ul. Rynek	180000	EFRR, budżet Gminy
6	Przebudowa i Termomodernizacja budynku Komunalnego przy ul. Łomżyńskiej 2	150000	EFRR, budżet Gminy
7	Przebudowa części budynku Szkoły Podstawowej w Śniadowie z wymianą drewnianych stropów, termomodernizacją obiektu i remontem Gminnego Przedszkola, ul. Łomżyńska 29.	800000	EFRR, budżet Gminy

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

8	Zagospodarowanie przestrzeni rekreacyjno-sportowej w m. Śniadowo w zakresie: budowy utwardzenia części działki budowlanej – plac okolicznościowy i chodnik, boiska treningowe o nawierzchni trawiastej, siłowni zewnętrznej, zieleń niskiej – trawy, remont istniejących trybun.	380000	EFRR, budżet Gminy
9	Odnowienie kapliczki przydrożnej z XVI wieku.	50000	EFRR, budżet prywatny
Szczepankowo			
10	Remont kapitalny budynku Dworu z XIX wieku	2000000	EFRR, budżet prywatny
11	Remont kapitalny budynku po byłej szkole z przeznaczeniem na przedszkole i bibliotekę	450000	EFRR, budżet Gminy
12	Remont budynku Ochotniczej Straży Pożarnej z termomodernizacją	300000	EFRR, budżet Gminy
13	Budowa sali gimnastycznej przy szkole Podstawowej w Szczepankowie	1500000	EFRR, budżet Gminy
14	Konserwacja zabytkowego Kościoła Rzymsko-katolickiego z XVI wieku.	600000	EFRR, budżet prywatny
Uśnik			
15	Przystosowanie budynku po byłej szkole podstawowej pod potrzeby domu opieki nad osobami w podeszłym wieku i niepełnosprawnymi	500000	EFRR, budżet prywatny

9. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych grup i podmiotów aktywnych w procesie rewitalizacji

Program rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Prace nad przygotowaniem programu, bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie (realizacja) programu oparte są na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

str. 132

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

W programie rewitalizacji znajduje się opis procesu jego przygotowania dokumentujący udział w nim różnych grup interesariuszy w taki sposób, by możliwe było zweryfikowanie i ocena stopnia osiągniętego społecznienia, jak również określenie, w jaki sposób wybrana forma zarządzania programem rewitalizacji realizuje zasadę udziału w niej interesariuszy.

Partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Skonsolidowanie wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji jest ważnym warunkiem sukcesu.

Na etapie opracowania Programu Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2026 w celu włączenia lokalnej społeczności w proces realizacji programu przewidziano szerokie rozumiane konsultacje społeczne, których uczestnikami były następujące grupy:

- przedstawiciele organizacji pozarządowych,
- lokalni liderzy,
- przedsiębiorcy,
- administracja publiczna,
- mieszkańcy.

W celu informowania „na bieżąco” na temat prac nad programem utworzona została strona internetowa Rewitalizacja Gminy Śniadowo. Zamieszczane tu zostały wszelkie informacje na temat projektu, warsztatów, spotkań z mieszkańcami, materiały do konsultacji społecznych, ankiety.

W ramach realizacji projektu przewidziano również dystrybucję materiałów informujących o projekcie i procesie rewitalizacji.

Ponadto na stronie znajdują się materiały dotyczące realizacji projektu tj. ankiety na poszczególnych etapach opracowania programu, fiszki projektowe w celu zgłaszania propozycji projektów przez poszczególne grupy interesariuszy – obie zbierane w formie papierowej i elektronicznej.

Ankiety i fiszki projektowe zostały również rozdane mieszkańcom Gminy podczas spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami.

W pierwszym spotkaniu rozpoczynającym projekt, które odbyło się dnia 22.09.2017 uczestniczyło 50 osób (wg listy obecności). Na spotkaniu oferowano catering w postaci kanapek, kawy, herbaty, wody, ciasteczek deserowych. Zawiadomienie ukazało się na stronie internetowej. Ponadto zaproszenie (w postaci plakatu) wywieszono na tablicy ogłoszeń przed Urzędem Gminy w Śniadowie oraz dostarczono do wszystkich sołectw. Zaproszenie skierowano także do lokalnych instytucji i stowarzyszeń. Na stronie internetowej opublikowano diagnozę społeczno-gospodarczą dla programu rewitalizacji wraz ze wskazaniem obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji. Spotkanie konsultacyjne odbyło się dnia 12.10.2017 roku. Wzięło w nim udział 28 osób. Wszyscy wypełnili ankietę dotyczącą obszaru

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

zdegradowanego i do rewitalizacji. Wszyscy ankietowani pozytywnie ocenili obszar zdegradowany i do rewitalizacji. Konsultacje trwały w dniach od 06.10.2017r. do 23.10.2017r. Dnia 09.10.2017r. opublikowano także fiszkę projektową celem zgłaszania propozycji przedsięwzięć dla danego obszaru.

Tabela 22. Konsultacje społeczne związane z realizacją projektu opracowania Programu Rewitalizacji

Konferencja	22.09.2017 Zaprezentowano ogólne informacje dotyczące procesu opracowania programu rewitalizacji, samej rewitalizacji, nakreślono uczestnikom zakres podstawowych pojęć oraz zalety opracowania dokumentu, dystrybucja materiałów promocyjnych, poczęstunek.
Warsztaty	12.10.2017r. opracowanie diagnozy oraz obszarów kryzysowych, swobodna dyskusja na temat diagnozy i wyznaczenia obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji, zbieranie uwag, wypełnianie ankiety dotyczącej obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji
Ankietyzacja	Na etapie każdego warsztatu, możliwość składania ankiet w wersji papierowej i elektronicznej na etapie każdej konsultacji społecznych.

W ramach konsultacji społecznych poszczególne grupy interesariuszy będą miały możliwość zapoznania się z projektem Programu Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2026 i zgłaszania do niego uwag. Przeprowadzono również konkurs plastyczny. Nabór prac odbył się w dniach od 28.09.2017r. do 12.10.2017r. Tematem konkursu było przedstawienie pomysłów na wszelkie działania rewitalizacyjne i naprawcze w swoim najbliższym otoczeniu. W konkursie wzięło udział czternaścioro dzieci. Pięć najlepszych prac zostało nagrodzonych. Zwycięskie prace umieszczone są na stronie internetowej gminy Śniadowo w zakładce Program Rewitalizacji. Nagrody w postaci gier edukacyjnych zostały wręczone osobiście.

Na etapie realizacji programu mieszkańcy w dalszym ciągu będą efektywnie włączani w procesy rewitalizacji. Każdy projekt będzie przedstawiany mieszkańcom w celu akceptacji. Problemy rewitalizacji poruszane będą na sesjach Rady Gminy. Ponadto informacje na temat realizowanych projektów będą przedstawiane na stronie internetowej Gminy.

Na etapie monitoringu Wójt Gminy będzie składał raporty z realizacji programu do publicznej wiadomości.

10. System realizacji programu rewitalizacji

Proces tworzenia oraz realizacji programu rewitalizacji można podzielić na kilka istotnych etapów:

1. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji,

str. 134

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

---

2. Sporządzenie projektu programu rewitalizacji,
3. Konsultacje społeczne programu rewitalizacji,
4. Opiniowanie projektu programu rewitalizacji,
5. Wprowadzenie uwag wynikłych na etapie przeprowadzenia konsultacji społecznych i opiniowania projektu,
6. Realizacja programu rewitalizacji.

Podmioty uczestniczące w procesie rewitalizacji

- Wójt Gminy Śniadowo wraz z pracownikami Urzędu Gminy – odpowiedzialny będzie za całość zadań,
- Radca prawny- odpowiedzialny będzie za obsługę prawną poszczególnych etapów realizacji Programu – podpisanie umów z wykonawcami, akceptację uchwał związanych z Programem,
- Referat finansowy – odpowiedzialny będzie za obsługę finansową realizacji i zarządzania Programem w tym konieczności zmian budżetowych, aktualizacji Wieloletniej Prognozy Finansowej,
- Referent– odpowiedzialny za monitoring i pozyskanie dofinansowania na zadania rewitalizacyjne,
- Instytucje biorące udział w opiniowaniu PR,
- Interesariusze Programu – mieszkańcy Gminy i przedstawiciele firm i instytucji z terenu Gminy, biorący udział w konsultacjach społecznych,

Prace nad realizacją działań rewitalizacyjnych powinny rozpocząć się natychmiast po przyjęciu programu rewitalizacji. Skuteczne, terminowe i efektywne wdrażanie programu rewitalizacji wymagać będzie szeregu działań: koordynacyjnych, organizacyjnych, koncepcyjnych, kontrolnych i informacyjnych.

11. Monitoring

Program Rewitalizacji będzie podlegał ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Wójta, co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w programie.

Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji programu rewitalizacji są:

- cele główne i szczegółowe wytyczone w programie,
- kierunki działań i poszczególne przedsięwzięcia oraz projekty rewitalizacyjne.

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Proces monitorowania polegał będzie na systematycznym obserwowaniu zmian zachodzących w ramach poszczególnych celów wytyczonych w programie.

Monitorowanie odbywać się będzie metodami jakościowymi i ilościowymi. Przewiduje się prowadzenie wśród mieszkańców Śniadowa dorocznych sondaży: internetowych, których celem będzie uzyskanie wiedzy na temat szerokiego odbioru społecznego i ogólnej oceny osiągnięć PR. Do badań tego rodzaju stosowane będą elektroniczne kwestionariusze, udostępnianie na stronie internetowej.

Cel 1. Rozwój gospodarczy obszaru przeznaczonego do rewitalizacji oraz aktywizacja gospodarcza społeczeństwa

Tabela 23. Wskaźniki dla celu 1

Wskaźnik	Jednostka	Źródło pozyskania informacji	Częstotliwość pomiaru	Oczekiwana zmiana w 2026 roku
Wskaźniki produktu				
Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON	Sztuki	BDL	1 raz na rok	wzrost
Liczba podmiotów gospodarczych wykreślonych z rejestru REGON	Sztuki	BDL	1 raz na rok	spadek
Liczba podmiotów gospodarczych zawieszających działalność gospodarczą	Sztuki	BDL	1 raz na rok	spadek
Wskaźniki rezultatu				
Liczba osób bezrobotnych	Osoby	PUP	1 raz na rok	spadek
Liczba osób bezrobotnych długotrwale	Osoby	PUP	1 raz na rok	spadek
Liczba nowo otwartych podmiotów gospodarczych	Sztuki	Dane UG	1 raz na rok	wzrost

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Cel 2. Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców gminy

Tabela 24. Wskaźniki dla celu 2

Wskaźnik	Jednostka	Źródło pozyskania informacji	Częstotliwość pomiaru	Oczekiwana zmiana w 2020 roku
Wskaźniki produktu				
Ilość zorganizowanych imprez kulturalnych	Sztuki	GOPS/ Urząd Gminy	1 raz na rok	wzrost
Liczba wyremontowanych obiektów przeznaczonych do celów rekreacyjno- wypoczynkowych	Sztuki	UG	1 raz na rok	wzrost
Wskaźniki rezultatu				
Liczba osób bezrobotnych	Osoby	PUP	1 raz na rok	spadek
Liczba osób bezrobotnych długotrwale	Osoby	PUP	1 raz na rok	spadek
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Osoby	GOPS	1 raz na rok	spadek

Cel 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania, estetyki przestrzeni i podniesienie jakości życia mieszkańców gminy

Tabela 25. Wskaźniki dla celu 3

Wskaźnik	Jednostka	Źródło pozyskania informacji	Częstotliwość pomiaru	Oczekiwana zmiana w 2020 roku
Wskaźniki produktu				
Liczba obiektów poddanych rewitalizacji	sztuka	Urząd Gminy	1 raz na rok	wzrost
Powierzchnia terenów poddana działaniom związanym z estetyką	sztuka	Urząd Gminy	1 raz na rok	wzrost

Program Rewitalizacji Gminy Śniadowo na lata 2017-2027

Liczba budynków użyteczności publicznej poddanych remontom	sztuka	Urząd Gminy	1 raz na rok	wzrost
	Wskaźniki rezultatu			
Liczba osób z ulepszonymi warunkami zamieszkania	sztuka	Urząd Gminy	1 raz na rok	wzrost

12. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Projektowany dokument został poddany procedurze zapytania o konieczność i zakres opracowywania prognozy oddziaływania na środowisko, jako że opracowywany dokument, nie przewiduje realizacji zadań znacząco oddziałujących na środowisko, a swym zasięgiem obejmuje obszar 1 gminy.

Mając powyższe na uwadze wystąpiono do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (RDOŚ) w Białymstoku z wnioskiem o stwierdzenie, na podstawie art. 47 Ustawy OOŚ, czy dla dokumentu, istnieje konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

13. Spis tabel

Tabela 1. Liczba mieszkańców na terenie poszczególnych miejscowości.....	33
Tabela 2. Podział mieszkańców na grupy ekonomiczne zamieszkałe na poszczególnych obszarach	36
Tabela 3. Wskaźnik procentowego udziału mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym liczby osób w wieku produkcyjnym zamieszkujących na danym obszarze	39
Tabela 4. Wskaźnik procentowego udziału mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym liczby osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkujących na danym obszarze	43
Tabela 5. Wskaźnik procentowego udziału bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców.....	47
Tabela 6. Wskaźnik osób bezrobotnych w stosunku do ogółu zamieszkałych na danym terenie osób w wieku produkcyjnym.....	51
Tabela 7. Wskaźnik długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych dla danego obszaru ...	55
Tabela 8. Wskaźnik osób bezrobotnych do 30 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych dla danego obszaru	59
Tabela 9. Wskaźnik liczby osób pobierających zasiłek do ogólnej liczby mieszkańców danego obszaru	64
Tabela 10. Wskaźnik udziału osób pobierających zasiłki z tytułu ubóstwa.....	68
Tabela 11. Wskaźnik udziału osób pobierających zasiłki z tytułu bezrobocia w sumie zasiłków wypłacanych na danym obszarze	71
Tabela 12. Wyniki egzaminu gimnazjalnego na terenie Gminy Śniadowo w roku 2016 i 2017	75
Tabela 13. Wyniki egzaminu szóstoklasisty na terenie Gminy Śniadowo.....	75
Tabela 14. Okręgi wyborcze na terenie Gminy Śniadowo.....	77
Tabela 15. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców.....	83
Tabela 16. Złoża mineralne na terenie Gminy Śniadowo	89
Tabela 17. Wskaźnik budynków użyteczności publicznej wymagających remontu do ogólnej liczby budynków	91
Tabela 18. Tabela zgodności projektów rewitalizacyjnych z celami PR oraz Lokalną Strategią Rozwoju Gminy Śniadowo na lata 2015-2025	107
Tabela 19. Komplementarność projektów rewitalizacyjnych	1255
Tabela 20. Podmiot realizujący, lokalizacja oraz grupy docelowe zadań.....	129
Tabela 21. Zaplanowane działania i źródła ich finansowania.....	131
Tabela 22. Konsultacje społeczne związane z realizacją projektu opracowania Programu Rewitalizacji	134
Tabela 23. Wskaźniki dla celu 1	136
Tabela 24. Wskaźniki dla celu 2	137
Tabela 25. Wskaźniki dla celu 3	1377

